

Årsredovisning 2022

Innehåll

1 Inledning	3
1.1 Om årsredovisningen.....	3
1.2 Förord.....	4
1.3 Organisation.....	6
1.4 Sammanfattning.....	7
2 Förvaltningsberättelse	8
2.1 Översikt över verksamhetens utveckling.....	8
2.2 Den kommunala koncernen.....	10
2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	13
2.4 Händelser av väsentlig betydelse.....	19
2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	25
2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	29
2.7 Balanskravsresultat.....	54
2.8 Väsentliga personalförhållanden.....	55
2.9 Förväntad utveckling.....	59
3 Resultaträkning	62
4 Balansräkning	63
5 Kassaflödesanalys	64
6 Noter	66
7 Driftredovisning	83
8 Investeringsredovisning	88
9 Noter/upplysningar drift- och investeringsredovisning	92
Bilagor	95
Bilaga 1: Fakta om Håbo kommun.....	95
Bilaga 2: Kvalitet och jämförelse med andra kommuner.....	97
Bilaga 4: Befolkning, boende och sysselsättning.....	105
Bilaga 5:Exploateringsredovisning.....	109
Bilaga 6: Särredovisning av VA- och avfallsverksamhet.....	115
Granskning av årsredovisning	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Inledning

1.1 Om årsredovisningen

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om kommunens samlade verksamhet och ekonomi under året.

Årsredovisningen utformas efter de krav som anges i lagen om kommunal bokföring och redovisning. Förutom de obligatoriska inslagen förvaltningsberättelse och ekonomisk redovisning ingår en inledning samt bilagor med kompletterande information. Nämnders och bolags verksamhetsberättelser är samlade i en separat bilaga till årsredovisningen.

Den vänder sig också till dig som är invånare eller företagare i kommunen och alla andra som är intresserade av kommunens verksamhet och ekonomi.

Här kan du läsa om vilka mål som satts upp, hur måluppfyllelsen har gått och hur skattepengarna har använts.

1.2 Förord

År 2022 fick vi tyvärr ganska hårda restriktioner på grund av Covid-19 under det första kvartalet men de släpptes successivt och i skrivande stund har äntligen alla restriktioner släppt.

Jag är ytterst tacksam över den uthållighet som vi i Håbo har visat, medborgare, företagare och all personal inom samtliga förvaltningar. Jag vill även i år rikta ett särskilt stort tack till all personal inom samtliga förvaltningar som fortsatte leverera otroligt fin service till våra kommuninvånare.

Trots alla utmaningar som vi mött så har det hänt otroligt mycket i vår kommun under år 2022. I mitten av april invigdes den nyrenoverade delen av Futurums skola och i början av hösten invigdes den nya förskolan Ängsbacken. Under juni månad öppnades Bålsta Skatepark och aktivitetspark. Det är extra glädjande att den klassas som en av Sveriges bästa Skateparker. Kommunens ungdomsverksamhet Ung Håbo bemannade aktivitetsparken och tog hand om sommarlovsfirande skolungdomar i vår kommun. Ett SIDA-projekt i demokrati tillsammans med Zimbabwe och Zambia har påbörjats och under hösten fick vi besök av representanter från båda länderna med borgmästarna i spetsen.

Vi har haft flera invigningar under sommaren med bland annat en ny lekpark på Sågarbacken och en stor reovering av lekplatsen på Kornbacken. Med pompa och ståt invigdes den mycket speciella lekparken Banankontakt, en temalekpark vid Åbergs museum. Flera utegym har färdigställts runt om i vår kommun och även offentliga toaletter vid Vibyspåret och Granåsen. Vårt nya Resecentrum invigdes i slutet av året, en byggnad som till större delen består av återvunnet svenskt tegel.

Håbo kommun växer, fler och fler näringsidkare söker sig till vår kommun. Under året har Dahl påbörjat uppförandet av sitt nya moderna lager, McDonalds öppnat en restaurang, Familjeläkarna och Bålstadoktorn öppnat verksamheter i Skokloster och Dagab påbörjat sin produktion i sitt nya lager uppe i Logistikområdet.

Vi har under året bland annat antagit en ny vision för Håbo, en ny översiktsplan, ett bostadsförsörjningsprogram, en naturvårdsplan och vi har haft flera samråd kring nya detaljplaner.

Det pågår en översyn av kollektivtrafiken vilket är ett samarbete mellan kommunen och Regionen och ett förslag till nytt linjenät har presenterats och varit ute på remiss. Arbetet med att säkra upp vattenförsörjningen i vår kommun fortsätter med ansökan om medlemskap i både Roslagvatten och Norrvatten. Ett stort antal trafiksäkerhetshöjande åtgärder färdigställts och i trafikfrågan för Logistik Bålsta har utredningar och förprojekteringar genomförts.

Valborgsmässoafton firades med en brasa ute på Mälarens vatten vid Kalmarssands badplats. Nationaldagen firades både i Bålsta och i Skokloster i samverkan med lokala föreningar och företag. Vi genomförde Fridegårdsfestivalen och äntligen fick vi genomföra Håbo Festdag igen.

Vi har haft ett fantastiskt år (2022) i vår kommun och jag vill återigen tacka alla härliga medarbetare som gjort det möjligt att leverera denna goda service, utan er hade det varit omöjligt.

Jag vill även rikta ett stort tack till alla medborgare och företagare i vår kommun.

Tillsammans gör vi Håbo fantastiskt.

Helen Zeland Bodin

Kommunstyrelsens vice ordförande

Vi behöver ta ett gemensamt ansvar för att lyfta Håbo till att vara en kommun för hela livet!

Jag vill inleda med att rikta ett stort tack till alla anställda och förtroendevalda i Håbo kommun för ett fantastiskt år. Jag känner mig stolt över alla medarbetare i kommunen som efter år av pandemi nu börjat ställa om till det normala. Digitala möten och visst hemarbete fortsätter då det har blivit en naturlig del i att vara en attraktiv arbetsgivare, men det verkliga mötet kommer fortsatt präglade Håbo kommun som arbetsplats.

Våra medarbetare har visat på stort tålamod och när ännu en kris i form av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina var ett faktum, gjorde kommunen sig redo att ta emot de människor som flydde från kriget.

Håbo kommun har ett ansträngt ekonomiskt läge. Vi behöver därför säkerställa att vi har en effektiv verksamhet och bemanning. Till följd av kriget i Ukraina ser vi bland annat högre energikostnader, högre bränslekostnader och allmänt högre kostnader på livsmedel. Detta tillsammans med stigande räntor innebär att vi kommer behöva hushålla med våra resurser och se till att vi i första hand prioriterar det som är lagstadgat.

Med det rådande världsläget är det viktigt att Håbo kommun arbetar för att ha en krisberedskap och verkar för att vara en energieffektiv kommun, arbetet har påbörjats under 2022 och kommer att präglade kommunen fortsatta arbete.

Att vara en attraktiv arbetsgivare är avgörande för att våra medarbetare ska trivas och stanna kvar hos oss. Våra medarbetare ska vara motiverade och känna att arbetet är meningsfullt och utvecklande. Våra medarbetare är vår viktigaste resurs och de ska vi vara rädda om! Arbetet med att få en kontinuitet i vår personalstyrka är avgörande för att vara en lärande organisation.

Viktiga strategiska rekryteringar har gjorts under 2022 där Håbo kommun bland annat har anställt en kompetent och engagerad kommundirektör. Ett omfattande arbete med målstyrning, systematiskt arbetsmiljöarbete, systematiskt kvalitetsarbete och internkontroll har startats.

Arbetet att skapa en bättre samtalston i politiken har påbörjats under året och kommer att fortlöpa. För att vi ska kunna göra Håbo kommun till en ännu bättre plats att bo, leva och verka i behöver vi gemensamt ta ansvar. Mötet, dialogen och relationerna är avgörande för att vi ska lyfta Håbo till att vara en kommun för hela livet.

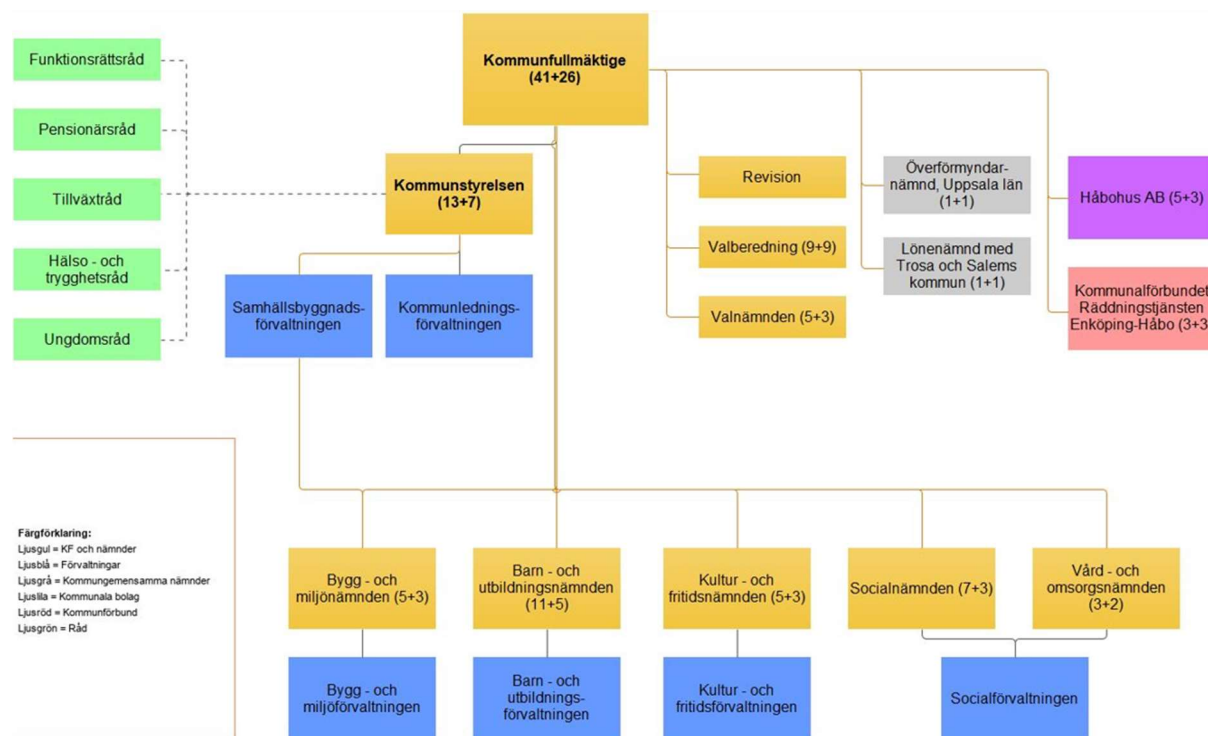
Jag vill avsluta med att rikta ett stort tack till Helene Zeland Bodin som lett kommunstyrelsens arbete under 2022.

Catherine Öhrqvist

Kommunstyrelsens ordförande

1.3 Organisation

Håbo kommuns politiska organisation och tjänstemannaorganisation

Kommunstyrelsen

Ordinarie ledamöter är ordförande Catherine Öhrqvist (M), vice ordförande Helene Zeland Bodin (C), Stefan Häggmark (M), Tony Klaesson (KD), Fred Rydberg (KD), Tommy Lövgren (SD). Petri Piironen (SD), Agneta Hägglund (S), Pyy Niemi (S), Helene Cranser (S), Fredrik Anderstedt (S), Sjunne Green (Båp), Susanna Kraftelid (HD).

1.4 Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat om tre **övergripande mål** för kommunens verksamhet under mandatperioden:

- Öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande
- Utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov
- Utveckla mötesplatser som stärker Håbos attraktivitet

Samtliga tre övergripande mål bedöms vara helt uppfyllda vid mandatperiodens slut.

Nämnderna har utifrån de fyra perspektiven målgrupp, verksamhet, medarbetare och ekonomi identifierat ett antal utvecklingsmål för perioden. Måluppfyllelsen inom kommunens nämnder bedöms vara god för året. Av 24 utvecklingsmål anses 11 vara helt uppfyllda (grön) under året och 10 utvecklingsmål anses vara delvis uppfyllda (gul). Inget utvecklingsmål bedöms som inte uppfyllt (röd) under året. Tre utvecklingsmål har inte blivit bedömda. Lönenämnden antog utvecklingsmål i oktober 2022 och har av den orsaken inte genomfört någon bedömning inför årsredovisning 2022.

Kommunfullmäktige har beslutat om tre **finansiella mål** för kommunen:

- Kommunens resultat ska över perioden uppgå till i genomsnitt två procent av skattenettet exklusive realisations- och exploateringsvinster. Resultatet uppgår till -0,9 procent och målet uppnås inte.
- Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad eller för att finansiera kommunens investeringar. 12,9 miljoner kronor i intäkter av engångskaraktär har inte kunnat användas till investeringar och målet nås inte.
- Exploateringsverksamheten ska totalt sett ge ett ekonomiskt överskott till kommunen. Målet har nåtts för året.

Bokslutet visar ett positivt resultat om 65,7 miljoner kronor för hela koncernen.

Kommunen redovisar ett resultat på 55,1 miljoner kronor. När realisations- och exploateringsvinster räknas av, återstår ett resultat på -12,9 miljoner kronor, vilket motsvarar ett negativt resultat om -0,9 procent. Balanskravet har dock nåtts och inget underskott behöver återställas.

Årets investeringar inom koncernen uppgår till 507 miljoner kronor varav 443 miljoner avser kommunen.

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Här redovisas en översikt för utvecklingen av den kommunala koncernens och kommunens verksamhet de fem senaste åren.

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen	2018	2019	2020	2021	2022
Verksamhetens intäkter, mkr	486	493	518	720	585
Verksamhetens kostnader, mkr	-1 462	-1 555	-1 582	-1 652	-1 783
Årets resultat, mkr	69	28	85	267	66
Soliditet 1)	23 %	24 %	26 %	30 %	29 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	13 %	14 %	17 %	22 %	22 %
Investeringar (netto) 2)	331	229	393	386	507
Självfinansieringsgrad investeringar 3)	39 %	54 %	47 %	96 %	39 %
Långfristig låneskuld, mkr	1 618	1 668	1 668	1 823	2 143

Årets resultat för koncernen uppgår till 66 miljoner kronor. Resultatet år 2021 innehöll en koncernmässig vinst med 95,5 miljoner kronor som uppstod i samband med att Håbo Marknads AB likviderades. Resultatet exklusive denna vinst uppgick till 172 miljoner kronor. Koncernen Håbo kommun redovisar därmed ett lägre resultat i år jämfört med de två senaste åren.

Resultatet före interna elimineringar uppgår för Håbohus AB till 19,6 miljoner kronor och Håbo kommuns andel av resultatet för Räddningstjänsten är -34 000 kronor.

Koncernens investeringar ökar kraftigt och uppgår till 507 miljoner kronor i år. Investeringarna har självfinansierats i låg grad, 39 procent, mer än hälften har finansierats genom nyupplåning.

Soliditeten, som är ett mått på kommunkoncernens långsiktiga finansiella handlingsutrymme, sjunker från 30 till 29 procent. Kommunkoncernens soliditet inklusive samtliga pensionsåtaganden uppgår fortsatt till 22 procent.

Kommunen

Kommunen	2018	2019	2020	2021	2022
Folkmängd	21 564	21 934	22 019	22 344	22 765
Befolkningsökning	481	370	85	325	421
Kommunal skattesats	21,34	21,34	21,09	21,09	21,09
Verksamhetens intäkter, mkr	393	374	389	490	453
Verksamhetens kostnader, mkr	-1 414	-1 482	-1 505	-1 584	-1 724
Årets resultat, mkr	44	27	76	153	55
Årets resultat som andel av skattenettot	3,9 %	2,2 %	6,0 %	11,4 %	3,9 %
Årets resultat enligt balanskrav, mkr	10	2	75	153	55
Årets resultat exklusive reavinster och exploatering, mkr	10	-2	46	32	-13
Årets resultat exklusive reavinster och exploatering, som andel av skattenetto (finansiellt mål)	0,9 %	-0,1 %	3,6 %	2,4 %	-0,9 %
Soliditet 1)	34 %	33 %	35 %	37 %	34 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	15 %	18 %	22 %	25 %	24 %
Investeringar (netto), mkr 2)	181	194	306	291	443
Självfinansieringsgrad investeringar 3)	55 %	46 %	46 %	81 %	31 %
Långfristig låneskuld, mkr	734	784	784	887	1 207
Antal anställda	1 551	1 584	1 594	1 667	1 691

Antalet invånare i Håbo kommun ökar med 421 personer till 22 765. Det är en högre befolkningsökning än under föregående år då befolkningen ökade med 325 personer. Den procentuella befolkningsökningen under 2022 är 1,9 procent, vilket är en starkare tillväxt än Sveriges totala befolkningsökning på 0,7 procent.

Kommunen redovisar ett resultat på 55 miljoner kronor, ett lägre resultat än de senaste två åren. Resultatet exklusive engångsintäkter i form av reavinster och exploatering är negativt, -13 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgår till 443 miljoner kronor. Självfinansieringsgraden för investeringar är den lägsta under femårsperioden, 31 procent. Huvuddelen av investeringarna finansieras därför genom nyupplåning, totalt 320 miljoner kronor.

Nyupplåningen medför att kommunens låneskuld ökar med 320 miljoner till 1 207 miljoner kronor.

Soliditeten minskar från 37 till 34 procent och den tidigare trenden med ökande soliditet har nu vänt. Det beror på att nyinvesteringarna i hög grad finansieras med nyupplåning. Även soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden minskar, från 25 till 24 procent.

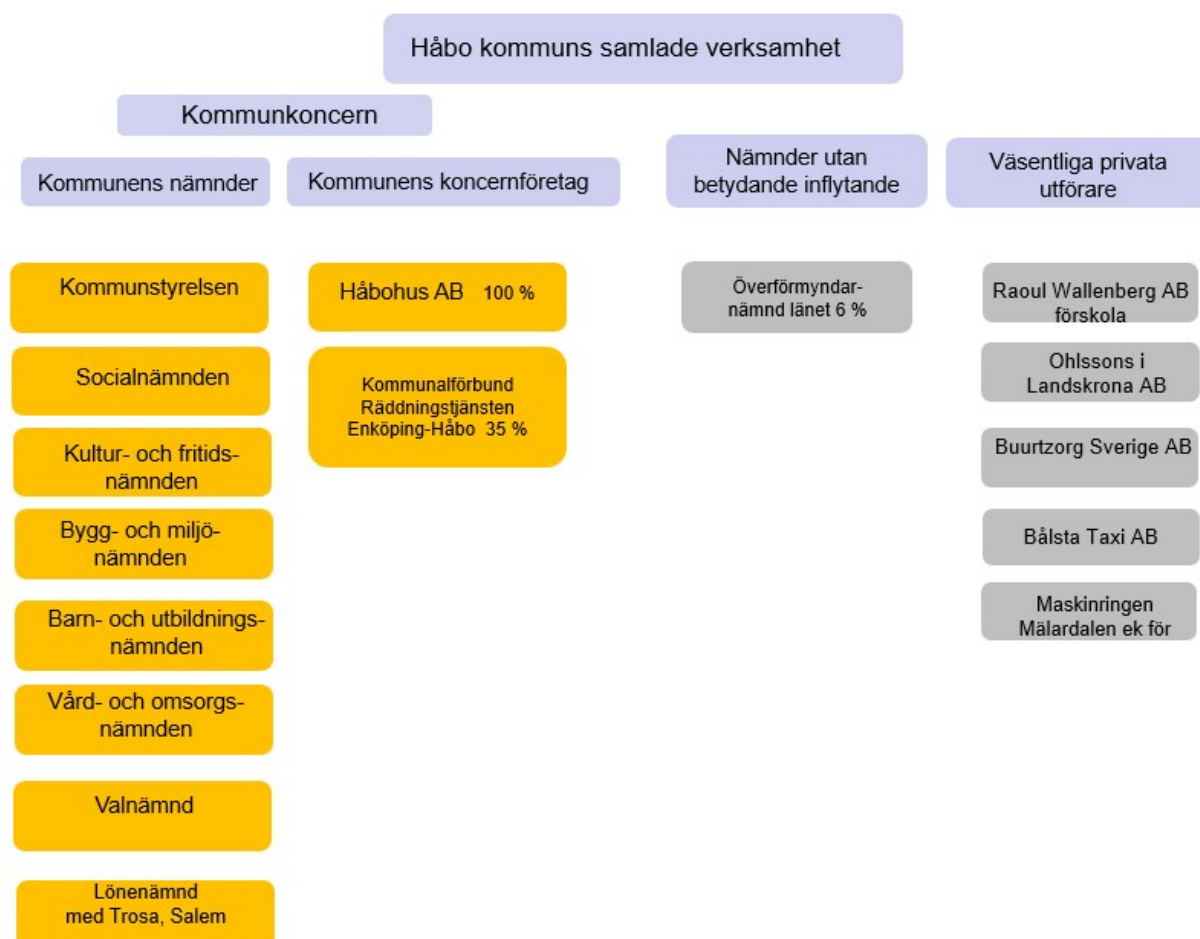
Antalet anställda i kommunen ökar med 1,4 procent till 1 691 månadsavlönade.

Definitioner:

- 1) Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.
- 2) Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för offentliga bidrag.
- 3) Självfinansieringsgrad definieras som årets resultat plus avskrivningar i procent av kommunens nettoinvesteringar.

2.2 Den kommunala koncernen

2.2.1 Kommunens samlade verksamhet

Kommunens samlade verksamhet omfattar den som kommunen bedriver i egna eller gemensamma nämnder samt den verksamhet där kommunen överlämnat skötseln av en kommunal angelägenhet till en annan juridisk person. Skötseln kan överlämnas till hel- eller delägt kommunal bolag, förening, stiftelse eller en privat utförare.

När kommunen överlämnat skötseln till någon annan juridisk person ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Det gäller dock inte skolverksamhet i annan regi, eftersom Skolverket ansvarar för uppföljning och kontrollen av den verksamheten.

Bilden visar hur kommunens samlade verksamhet är organiserad med nämnder, kommunkoncern och väsentliga privata utförare.

Kommunkoncernen

Den sammanställda redovisningen sammanfattar den ekonomiska ställningen och åtaganden för hela kommunkoncernen. Juridiska personer där kommunen har ett betydande inflytande, vanligen minst 20 procent, ska ingå i kommunkoncernen och därmed i den sammanställda redovisningen.

Kommunkoncernen består, utöver kommunen, av kommunens helägda kommunala bolag Håbohus AB samt Räddningstjänsten Enköping-Håbo som drivs i ett kommunalförbund med Enköpings kommun, där Håbos andel är 35 procent.

Kommunen

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har uppsiktsplikt över nämnderna. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen har även uppsikt över hur kommunens egna bolag och kommunalförbund bedriver sin verksamhet. Centrala funktioner i kommunen är kansli, säkerhet och beredskap, upphandling, kommunikation, ekonomi, löneadministration, personal- och arbetsgivarfrågor, digitalisering och IT samt kontaktcenter och internservice.

1 januari 2022 upphörde tekniska nämnden och verksamheterna gata, park, avfall och VA överfördes till en samhällsbyggnadsförvaltning inom kommunstyrelsen. Den 1 september överfördes även fastighetsverksamhet, lokalvård och kostverksamhet till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Socialnämnden

Socialnämnden ska tillgodose kommuninvånarnas behov av vård, omsorg och service enligt gällande lagar, förordningar, riktlinjer och målsättningar. Socialnämnden har ansvaret för verksamhet inom individ- och familjeomsorgen, mottagande och integration av nyanlända samt arbetsmarknadsåtgärder.

Kultur- och fritidsnämnden

Det grundläggande uppdraget för kultur- och fritidsnämnden är att främja och stimulera ett allsidigt kultur- och fritidsliv. Nämnden ansvarar för biblioteksverksamhet, öppna fritidsverksamheten, idrotts-, kultur- och fritidsanläggningar, bidrags-, pris- och stipendieverksamhet inom kultur- och fritidsområdet, arrangemang riktade till kommuninvånarna, offentlig konst, samordna kommunens sommarjobb för ungdomar samt finsk minoritetssamordning.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning inom bygg- och miljöområdet, bostadsanpassningsbidrag, för kart- och mättekniska uppgifter samt kommunkoncernens övergripande system för att samla in, lagra, analysera och presentera geografiska data.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens förskoleverksamhet, barnomsorg, omsorg på obekvämt arbetstid, öppen förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning, med tillhörande barn- och elevhälsa. Inom nämndens ansvarsområde finns även den kommunala musikskolan.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden tillgodoser kommuninvånarnas behov av vård, omsorg, stöd och service enligt gällande regelverk. Nämnden har ansvaret för verksamhet inom äldreomsorgen, omsorgen om funktionshindrade, vård och stöd till långvarigt psykiskt sjuka och kommunal hälso- och sjukvård.

Valnämnd

Valnämnden ansvarar för att genomföra allmänna val i kommunen.

Gemensam lönenämnd

Kommunen har tillsammans med kommunerna Trosa och Salem en gemensam nämnd, där Håbo administrerar löneutbetalningar för de tre kommunerna.

Kommunens koncernföretag

Håbohus AB

Håbohus har i uppdrag att köpa, sälja och äga fastigheter inom Håbo kommun. I uppdraget ingår att bygga, förvalta och hyra ut bostäder, affärslokaler och andra faciliteter. Syftet med Håbohus AB är att se till att det finns bra bostäder och boendeservice i Håbo kommun. Det utför bolaget i linje med allmännyttan som lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag beskriver.

Räddningstjänsten Enköping-Håbo

Räddningstjänsten Enköping-Håbo är ett kommunalförbund skapat i syfte att fullfölja de skyldigheter som medlemskommunerna har enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Förbundet kan därutöver komma överens med en medlem om att utföra tilläggsuppdrag. I förbundets uppdrag ingår att utbilda kommunens anställda i Brandskydd, Systematiskt brandskyddsarbete och HLR.

Nämnder utan betydande inflytande

Överförmyndarnämndens verksamhet bedrivs i Uppsala kommuns regi för kommuner i Uppsala län. Håbo kommuns andel är 6 procent.

Väsentliga privata utförare

De fem privata utförare som kommunen köper mest verksamhet av, redovisas i fallande ordning i bilden i avsnitt 2.2.1. Köpen uppgår till mellan 7 och 10 miljoner kronor från dessa utförare.

Motiv till att anlita privata utförare

Enligt kommunens policy för valfrihet och konkurrens ska varje nämnd ha en treårig plan över vilka verksamheter som ska prövas i konkurrens och hur valfriheten i egenregiverksamheten ska utvecklas. Planen revideras årligen och följs upp i samband med delårsbokslut och årsredovisning.

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Svensk och global konjunktur har varit inne i en period av återhämtning efter pandemiåren, men på grund av kriget som startade under februari 2022 i Ukraina har konjunkturen försämrats i snabb takt. Den europeiska ekonomin har drabbats hårt av kriget, effekterna av den höga inflationen med efterföljande räntehöjningar från världens centralbanker kyler av ekonomin. Sverige går in i en lågkonjunktur 2023, med negativ tillväxt, minskad efterfrågan av arbetskraft och stigande arbetslöshet som följd.

Nuvarande antagande i den samhällsekonomiska prognosen är att centralbankerna kommer att vinna striden mot den höga inflationen genom räntehöjningarna under 2022 som fortsätter 2023. Det dröjer dock betydligt längre innan konjunkturen åter kommer att stärkas och först 2026 bedöms konjunkturen i Sverige nå balans, enligt SKRs bedömning. Fortsatt höga räntenivåer och inflation kommer att bestå under många år, något som får betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen och samhällsekonomin.

Bedömningen är, trots stor osäkerhet, att det kommunala skatteunderlaget hålls uppe relativt väl de kommande åren men urholkas av pris- och löneökningar. Det innebär en svag real skatteunderlagstillväxt och 2023 minskar den med 3 procent. Effekten är dämpad kommunal konsumtion som följd.

Kriget i Ukraina har påverkat verksamheterna på många sätt. Hotet från omvärlden gör sig påmind i form av behov av en högre IT-säkerhet, informationssäkerhet och kräver högre förmåga till omställning av verksamheterna när det gäller service och drift.

Den allmänna kostnadsökningen till följd av kriget i Ukraina har påverkat kommunen kraftigt under 2022. Det märks bland annat på höga energipriser, drivmedelspriser samt höjda räntor. Prisstegringar påverkar de flesta sektorerna och leverantörer har höjt priser för exempelvis livsmedel och byggmaterial. Inom vissa verksamheter märks även försenade leveranser som en följd av material- och komponentbrist.

De stora pågående projekten som exempelvis simhallen och nytt äldreboende får kraftigt ökade produktionskostnader med anledning av kostnadsutvecklingen på byggmaterial. Det i sin tur påverkar framtida drift- och underhållskostnader negativt. Förutsättningarna vid beslut skiljer sig väsentligt från tiden för beslut och utvecklingen vi sett under 2022 med stigande räntenivåer och bland annat högre kostnader på råvaror och byggmaterial.

Kommunen har under 2022 haft rörligt avtal på energipriserna. Den kostnadsutvecklingen innebär en oförutsedd och ej budgeterad kostnad om 12,9 miljoner kronor för fastigheter. Allmänna åtgärder är vidtagna samt att en ny upphandling är initierad med expertis på området som stöd.

För år 2021 rapporterades höga kostnader som följd av skadegörelse bland annat på Futurum skolan. Tyvärr är trenden inte bruten utan skadegörelsen har varit stor på Futurum skolan men även Gransätterskolan under 2022. Den totala kostnaden för skadegörelse, felanmälan och reparation uppgår till 12,6 miljoner kronor 2022, jämfört med 2021 då kostnaden var 7,5 miljoner kronor.

Intresset för att etablera verksamheter och bygga bostäder i Håbo kommun är fortsatt starkt och har stor betydelse för kommunens ekonomi. Även under 2022 var intäkterna från exploateringsverksamheten goda och totalt 68,1 miljoner kronor redovisas i resultatet från exploatering- och reavinster. Det är dock av stor vikt att ta hänsyn till de utgifter för infrastruktur som uppstår och som belastar resultaträkningen under lång tid framöver. Exploateringsverksamheten måste därför ge ett positivt överskott sett över lång sikt.

Flera av kommunens verksamheter beskriver stora svårigheter i att hitta personal med rätt kompetens. Övertagandet av den privatdrivna hemtjänstverksamheten under 2022 visar på svårigheten att bemanna med ordinarie personal. Det genererar höga kostnader som följd då inhyrd personal är alternativet.

Generellt är 2022 ett år med bristande följsamhet jämfört med budget. Flertalet förvaltningar redovisar underskott och de åtgärder för en budget i balans som presenterats har inte haft tillräcklig effekt. Kommunstyrelsen har därför fattat beslut om att handlingsplaner ska presenteras våren 2023 med beslutade åtgärder för budgetar i balans.

2.3.1 Befolkningsutveckling

Vid årsskiftet 2022/2023 uppgår antalet invånare till 22 765 personer, vilket motsvarar en ökning med 421 personer. Det är en högre befolkningsökning än under föregående år då befolkningen ökade med 325 personer. Den procentuella befolkningsökningen under 2022 är 1,9 procent, vilket är en starkare tillväxt än Sveriges totala befolkningsökning på 0,7 procent. Detta kan jämföras med 2021 års befolkningstillväxt, då Håbo kommuns befolkning ökade med 1,5 procent och befolkningen i riket ökade med 0,7 procent.

Befolkningsökningen under 2022 beror främst på ett positivt flyttnetto. Under 2022 flyttar 1 683 personer till kommunen, medan 1 319 personer flyttar från kommunen, vilket ger ett positivt flyttnetto på 364 personer. Under 2021 var det positiva flyttnettot 248 personer. Kommunen har också ett positivt födelsenetto. Under 2022 föds 209 personer, medan 168 avlider, vilket ger ett positivt födelsenetto på 41 personer. Under 2022 står det positiva flyttnettot alltså för den största delen av befolkningsökningen, vilket även var fallet under år 2021.

Åldersgruppen 80 år och äldre ökar med 111 personer och fortsätter att öka vilket har stark påverkan på den kommunala verksamheten. Åldersgruppen 0-15 år minskar detta år som följd av att den stora årskullen 16-åringar ersätts med yngre årskullar med färre invånare.

Ålder	2021	2022	Skillnad
0 år	213	222	9
1-6 år	1 707	1 696	-11
7-9 år	904	941	37
10-12 år	920	906	-14
13-15 år	996	955	-41
16-18 år	918	972	54
19-24 år	1 333	1 431	98
25-44 år	5 340	5 438	98
45-64 år	6 026	6 158	132
65-74 år	2 024	1 946	-78
75-79 år	1 073	1 099	26
80+ år	890	1 001	111
Totalt	22 344	22 765	421

Håbo kommuns befolkningsprognos från 2022 indikerade en befolkningsökning med 617 personer, till 22 961 vid årsskiftet 2022/2023. Den faktiska befolkningsökningen blir 196 personer färre än prognosticerat. Avvikelsen mellan prognosen och det faktiska utfallet beror huvudsakligen på att prognosen prognosticerade ett positivt flyttnetto på 560 personer under året. Det är en skillnad på 196 personer mot det faktiska utfallet.

Se även bilaga Boende och befolkning.

2.3.2 Arbetsmarknad

I slutet av året uppgår andelen öppet arbetslösa och sökande i program till 3,2 procent. Det är en lägre andel än under föregående år. Andelen är relativt låg i jämförelse med övriga Uppsala län och hela landet.

Andelen 18-24-åringar som är öppet arbetslösa eller sökande i program uppgår till 3,9 procent. 2021 var samma siffra 4,4 procent. Motsvarande andel i Uppsala län är 3,9 procent och i Sverige som helhet 4,6 procent år 2022.

Andel av befolkningen 16-64 år i arbetslöshet och i program eller med stöd, vid årets slut (%)

År	Håbo	Uppsala län	Riket
2016	3,2	4,3	6,0
2017	3,2	4,5	5,9
2018	3,3	4,5	5,5
2019	3,6	4,6	6,0
2020	5,1	6,1	7,1
2021	4,0	5,2	5,8
2022	3,2	4,5	5,2

2.3.3 Finansiella risker

Finansiella risker och riskhantering

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom koncernen ska bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering. Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, valutarisk och kreditrisk.

Med anledning av det förändrade makroekonomiska läget krävs en anpassning av finanspolicyn till de nya förutsättningarna.

Ränterisk

Per den 31 december 2022 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder samt nettoskuld till 2 243 (1 823) miljoner kronor. Den totala genomsnittsräntan för koncernens räntebärande nettoskuld uppgår till 0,84 (0,75) procent.

Koncernen har under 2022 upptagit nya lån om 320 miljoner kronor.

Kommunens räntebärande skulder uppgick till 1 207 (887) miljoner kronor per den 31 december 2022. Den totala genomsnittsräntan för kommunens långfristiga skulder uppgår till 0,93 (1,02) procent.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta. Ränteswappar används för att säkra ränterisk och anpassa den genomsnittliga räntebindningstiden i låneportföljen. Per balansdagen hade den kommunala koncernen utestående ränteswappar med ett sammanlagt nominellt belopp om 160 (120) miljoner kronor.

Per den 31 december 2022 uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden för den kommunala koncernens upplåning till 0,74 (1,18) år exklusive ränteswappar. Med beaktande av ränteswappar uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden till 2,0 (2,62) år. Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens upplåning uppgick till 1,12 (2,09) år exklusive ränteswappar och 1,60 (2,49) år med beaktande av ränteswappar.

Syftet med ränteswappar är att begränsa exponeringen mot risken i rörlig ränta. Genom ränteswapparna betalar kommunen en fast ränta och erhåller tre månaders Stibor. Att delvis ta bort denna risk överensstämmer med kommunens målsättning om en jämn och stabil räntekostnad över tiden.

Finansieringsrisk

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar för långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning och omsättning av lån som ska gälla för det kommande budgetåret. Den övergripande målsättningen för kommunens skuldförvaltning är att säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt och att inom finanspolicyns ramar och riktlinjer minimera kommunens räntekostnader.

Enligt finanspolicyn ska kapitalbindningen i låneportföljen spridas över tid för att minska finansieringsrisken. Det finns ingen längsta bindningstid angiven, däremot är det önskvärt att maximalt 20 procent av låneskulden får förfalla varje enskilt kalenderår.

Kommunen skall ha tillgångar i kassa och bank som motsvarar en betalningsberedskap om minst 30 betalningsdagar samt tillgängliga likvida medel som motsvarar en betalningsberedskap om minst 60 betalningsdagar.

Per den 31 december 2022 uppgick tillgängliga likvida medel i kommunen till 38,6 (52,7) miljoner kronor och tillgängliga outnyttjade krediter till 150 (150) miljoner kronor: totalt 188,6 (202,7) miljoner kronor.

Valutarisk och kreditrisk

Med nuvarande låneportfölj har kommunen inga valutarisker eller kreditrisker. Kommunen har inte placerat några tillgångar, det föreligger därför inga risker avseende finansiella tillgångar.

2.3.4 Pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsskuld uppgår vid årets slut till 440,6 (432,5) miljoner kronor, varav 159,4 (143,9) miljoner kronor redovisas under avsättningar i balansräkningen och 281,2 (288,6) miljoner kronor som ansvarsförbindelse enligt blandmodellen. Den totala pensionsskulden ökar med 8,3 miljoner kronor jämfört med 2021. Kommunen har inga förpliktelser avseende särskilda avtalspensioner mot chefer eller medarbetare, utan erbjuder löneväxling.

Placeringar avseende pensionsmedel förekommer inte.

Specifikation, tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	-159 428	-143 925
Ansvarsförbindelser - pensionsförpliktelser som inte upptagits bland avsättningar	-281 168	-288 609
Finansiella placeringar		
Återupplåning i verksamheten	-440 596	-432 534

2.3.5 Hållbarhet

All verksamhet i Håbo kommun ska ta sin utgångspunkt i en långsiktigt hållbar utveckling och kommunens vision, *Vårt framtida Håbo*. En av inriktningarna i vår vision är att i hållbara Håbo finns det goda livet. Visionen hanterar de tre dimensionerna ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Visionen om hållbara Håbo och *hållbarhetsstrategin* är vårt sätt att möta de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Genom att jobba ekonomiskt långsiktigt och kvalitetssäkra arbetet med naturens bästa som mål uppnår Håbo kommun en hållbar samhällsutveckling och bidrar till de lokala, nationella och globala mål som finns.

Hållbara Håbo – En samlad bedömning för 2022

Under 2022 har arbetet fortsatt med att tydligare koppla de aktiviteter våra verksamheter utför, till de globala målen och Agenda 2030. Ett stöd i detta är att rekryteringen av en hållbarhetsstrateg har slutförts. Ett arbete för att stärka kompetensen, organisationen och det tekniska systemstödet för planering och uppföljning av hållbarhetsarbetet har inletts. Ett flertal styrdokument för ökad hållbarhet i kommunen har antagits av kommunfullmäktige och ytterligare fler har inletts med fortsättning under 2023. De höga energipriserna har lett till en ökad takt och ambition i arbetet med att energieffektivisera kommunens fastigheter. Omställningen till fossilfria bränslen till 2030 går dock inte i önskvärd takt, och en tydligare samordning för detta behövs.

Ett arbete med en vägledning för att ställa bättre hållbarhetskrav vid upphandling har inletts. Heltidsresan – en process för att omvandla deltids- och visstidsanställda till heltids tillsvidareanställda - har påbörjats på flera håll i kommunen. Många verksamheter arbetar för ökad social hållbarhet genom att erbjuda trygga mötesplatser, tillhandahålla stöd för livets olika skeden och öka delaktighet och jämlikhet. Kommunen är med i projektet Glokala Sverige, ett kommunikations- och utbildningsprojekt som ska öka engagemanget och kunskapen om FN:s globala mål och Agenda 2030.

En första uppföljning av hållbarhetsstrategin har tagits fram, där det finns mer djupgående information om kommunens hållbarhetsarbete. Hitta den fullständiga hållbarhetsrapporten för 2022 på www.habo.se/hallbarahabo.

2.4 Händelser av väsentlig betydelse

Koncernen

Håbohus AB

Efter en byggtid på 22 månader flyttar Håbo kommun in i det nya äldreboendet på Västerhagsvägen den 1 november. De boende flyttar in i februari 2022. Utöver de 60 bostadslägenheterna skapas utrymmen för gemensamma aktiviteter som gymnastisk och café, men även ett produktionskök för matlagning till de boende i huset.

Håbohus har nya ägardirektiv där arbetet med hållbarhet och affärsmässighet betonas. Till följd av minskningen av det nationella mottagandet av flyktingar så minskas antalet kontrakt för bostadssociala ändamål från 5% till 3%.

Håbohus påbörjar sitt första byggprojekt utanför tätorten Bålsta. Projektet i Skokloster innehåller 22 lägenheter (1–3 rok) och tre lokaler.

Räddningstjänsten Enköping-Håbo, kommunalförbund

2022 inleddes med hög smittspridning av covid-19 och rekommendationer om karantän för anhöriga vid sjukdom. Detta medförde höga kostnader för sjukfrånvaro under januari och februari. Under våren öppnades samhället upp och ordinarie verksamhet kunde återupptas.

Förbundet har under 2022 investerat i en ny tankbil till Skokloster och två elbilar för persontransport. Den nya brandstationen i Fjärdhundra i Enköping invigdes i augusti.

I november 2021 hanterade förbundet en tankbilsolycka på trafikplats Frösvi i Enköping intill E18. Kostnaderna för denna insats reglerades delvis av företagets försäkringsbolag.

Ett nytt handlingsprogram för skydd mot olyckor enligt de nya föreskrifterna beslutades av direktionen i slutet av 2022.

Kommunen

Kommunstyrelsen

Tidigare två år har covid-19-pandemin varit i centrum och påverkat, präglat och styrt många av kommunens verksamheter. Det gäller även 2022, dock har vaccineringen bidragit till att i allt högre grad nå en normalisering av verksamheterna. Från 1 april klassificeras inte längre covid-19 som en samhällsfarlig sjukdom och i samband med det upphävdes även pandemi-lagen och de restriktioner det innebar. En annan aspekt av pandemin är att det har påskyndat digitaliseringen och en omställning till ett mer flexibelt och distansorienterat arbetsliv.

Som ett led i att vara en attraktiv arbetsgivare är kommunen positiv till fortsatt distansarbete på del av arbetstiden där det är möjligt utifrån arbetsuppgifter och uppdragets karaktär. Det återstår dock vissa effekter av pandemin som fortfarande påverkar. Exempelvis handlar det om högre andel sjukskrivningar med anledning av rekommendationer att medarbetare stannar hemma vid symptom då vissa verksamheters arbetskaraktär inte tillåter distansarbete i samma utsträckning som andra. Bristen på vissa material och komponenter har försenat genomföranden av projekt eller aktiviteter det är en annan effekt av pandemi och förändrat omvärldsläge.

Vid delårsuppföljningen per augusti månad 2022 redovisades om vikten av en övergripande ledning och styrning. Denna process har under en längre tid inte varit tillräckligt effektiv avseende kommunstyrelsens interna ansvar eller kommunstyrelsens uppsiktsplikt. I oktober månad tillträdde en ny kommundirektör i Håbo. I och med tillträdet av ny kommundirektör har stor vikt lagts vid att få till ett kommunövergripande perspektiv och utveckling av dialogen med fackliga organisationer. I synnerhet har det varit viktigt att beakta de iakttagelser som den kommunala revisionen har redovisat vid sina granskningar. Exempel på

processer som har prioriterats är arbete med intern kontroll, målstyrning och en ändamålsenlig effektivitet.

Allmänna val till riksdag, region samt kommunfullmäktige ägde rum den 11 september 2022. Den kommunala förberedelsen inför valet har pågått sedan sommaren 2021.

Kriget i Ukraina har påverkat verksamheten på många sätt. Hotet från omvärlden gör sig påmind i form av behov av en högre IT-säkerhet, informationssäkerhet samt högre förmåga till allmän omställning i verksamheten.

Den allmänna kostnadsökningen till följd av kriget i Ukraina påverkar inte bara kommunledningsförvaltningen utan även samhällsbyggnadsförvaltningen. Det märks på höga energipriser, drivmedelspriser samt höjda räntor. Prisstegringar påverkar de flesta sektorerna och leverantörer har höjt priser för exempelvis livsmedel och byggmaterial. Inom vissa verksamheter märks även försenade leveranser som en följd av material- och komponentbrist.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Under året har en ny vision, översiktsplan, bostadsförsörjningsprogram samt naturvårdsplan antagits. Under året har samråd hållits för tre planer; Chemetall, Ekilla vägförrådet, Logistik Bålsta kvarter 2. Den 11 november invigdes Resecentrum.

Inom VA-området har arbetet inför ett medlemskap i Roslagsvatten fortsatt och ett ytterligare uppdrag har getts angående att inleda diskussioner med Norrvatten om framtida medlemskap även där.

Översynen av kollektivtrafiken, ett samarbete mellan kommunen och Regionen, har fortsatt och ett förslag till nytt linjenät har presenterats och varit ute på remiss.

Under våren 2022 bjöd näringslivsenheten in företagare, förtroendevald och tjänstemän inom den kommunala förvaltningen till en kreativ och framåtblickade diskussion för Håbos bästa. På träffen arbetade man vidare med handlingsplanen "Tillsammans mot 4,0".

Inom avfallsverksamheten har Håbo, Knivsta, Sigtuna och Upplands-Bro kommun fortsatt samarbetet. Arbetet med en gemensam avfallsplan har påbörjats enligt fattade beslut.

Gatu- och parkverksamheten har haft utmaningar utifrån de senaste årens besparingar, men klarat sitt uppdrag.

Kultur- och fritidsnämnden

Genomförda aktiviteter under året:

- Under 2022 har förvaltningen kunnat genomföra samtliga planerade arrangemang. Tre nya arrangemang har genomförts, nationaldagsfirande i Bålsta, Fridegårdsfestival samt valborg på Kalmarsand.
- Tre nya mötesplatser har rustats och färdigställt, Bananpark och Aktivitetspark i Bålsta, upprustning av lekpark i Skokloster. Utegymp har skapats på Granåsen och i Skokloster.
- Både Skokloster och Bålsta har försetts med offentliga konstverk.
- Sommarjobbverksamheten har ökat samverkan med gymnasieutbildning för fritidsledarprogrammet.
- Integrationsinsatserna från biblioteket har utvecklats i samverkan med såväl förvaltningar som ideella aktörer.
- Förvaltningen har för första gången kunnat erbjuda bemannad lovverksamhet hela sommaren.
- Fridegårdsstipendiet 2022 förärades Kjell Johansson.
- Upprustningsarbete av biblioteket har påbörjats.

Socialnämnden

Socialnämndens verksamhet har under året återgått till mer normal verksamhet efter pandemiåren. Antalet aktualisering och utredningar på enheten barn och unga har fortsatt ökat dramatiskt. Även antal ärenden i stöd och behandlingsenheten har ökat kraftigt.

I juli fick nämnden ta över verksamheten för flyktingar från Ukraina enligt massflyktindirektivet. Nämnden hyr lägenheter på Plommonvägen 2 och har inrättat en tjänst i form av flyktingsamordnare för att arbeta riktat mot målgruppen.

Arbetsmarknadsenhet (AME) hade invigning under året. Enheten arbetar förebyggande för att stödja enskilda i att komma ut i sysselsättning och försörjning, men också för att enskilda som är beroende av ekonomiskt bistånd så snabbt som möjligt ska nå självförsörjning.

Digitaliseringen av nämndens verksamhet fortsätter och fler e-tjänster är under utveckling.

Under våren 2021 begärde IVO, med anledning av pågående tillsyn, in förhandsbedömningar och utredningar avseende barn och unga för att kunna granska hur nämnden handlägger ärenden rörande vuxna och barn som kan ha utsatts för våld eller andra övergrepp från närstående, samt barn som kan ha bevittnat våld eller andra övergrepp mot närstående. IVO meddelade i augusti att man godtar nämndens utredning och åtgärdsplan.

Nämnden har tagit fram en riktlinje gällande Våld i nära relation (ViR) och inrättat en tjänst som ViR-samordnare. Ett pilotprojekt inom tidiga samordnade insatser (TSI) ett samverkansprojekt mellan socialtjänst, förskola/skola, elevhälsovård och fritid har startats på Gröna Dalenskolan.

Bygg- och miljönämnden

Från 1 oktober sitter bygg- och miljöavdelningens personal tillsammans med övriga samhällsbyggnadsförvaltningen på plan 2 i kommunhuset. Bygg- och miljöavdelningen berörs relativt lite av förändringen, men har fått jobba med inventering av behovet av fasta och flexibla arbetsplatser vilket innebär att alla medarbetare inte har en egen arbetsplats.

Under våren 2022 arbetades en helt ny taxa fram för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen. Den nya taxan följer livsmedelsförordningen (2021:176) som medför att årlig förskottsbetalning byts ut mot efterhandsdebitering. Den 6 september beslutades även om att föreslå kommunfullmäktige en revidering av taxan för tillsyn av alkohol, tobak och receptfria läkemedel och den reviderade taxan börjar gälla den 1 januari 2023. Bygglovenheten arbetade tillsammans med geodataenheten under första perioden av år 2022 fram en reviderad plan- och bygglovtaxa, inklusive kart och mättaxa som börjar gälla den 1 juli.

Bygg- och miljönämndens samtliga beslut fattade på sammanträdet den 15 februari laglighetsprövas enligt kommunallagen. Förvaltningsrätten i Uppsala avvisar överklagandet i de delar som avser beslut fattade av lagstiftning så som plan- och bygglagen (2010:900) samt miljöbalken (1998:808) och upphäver övriga beslut, med motivering att sammanträdet saknade en fysisk lokal. Med anledning av att sammanträdets paragrafer upphävs genomförs ett extra sammanträde den 14 juni.

Barn- och utbildningsnämnden

Under 2022 har skolorna utsatts för ökad vandalisering där bland annat Gransäter har stora åtgärdsarbeten på grund av vattenskadorna. På Vibyskolan finner förvaltningen undermåliga lokaler som lett till ett arbetsmiljöföreläggande som behöver vara åtgärdat senast 31 mars. Evakueringslokaler i form av moduler har behövt upphandlas med kort varsel för båda skolorna vilket ger negativa effekter på både Barn- och utbildningsförvaltningens som samhällsbyggnadsförvaltningens kostnadsutveckling.

Barn- och utbildningsförvaltningens skolchef avslutade sitt uppdrag i september. Rekrytering av ny förvaltningschef påbörjades i oktober och en ny skolchef förväntas i mars 2023. Ny

grundskolechef tillsattes i april.

Under 2022 har förvaltningen gjort ett övergripande arbete för att säkerställa uppföljning av kvalitet och ekonomi. En ledningsstruktur för skolans systematiska kvalitetsarbete har tagits fram. En översyn av arbetsmiljö, internkontroll och ekonomiuppföljning har genomförts och ett arbete har påbörjats för att säkerställa såväl återrapportering mot nämnd och skolverk som att säkerställa inköp och informationshantering.

Målsättningen är att förvaltningens genomlysning av processer ska leda till en bättre målstyrning och analys av verksamheternas behov sett till nämndens ekonomistyrning. Arbetet pågår som en del av förvaltningens effektiviseringsarbete.

Futurum F-6 och 7-9 har påbörjat sin sista etapp som beräknas vara färdig till ht-23.

Att säkerställa en likvärdig förskola har under 2022 varit ett prioriterat mål för samtliga förskolor i kommunal verksamhet. Skolformen leds av verksamhetschef och rektorer utifrån en gemensam pedagogisk grundstruktur. Genom att kontinuerligt och systematiskt reflektera och analysera förskolans undervisning utformas en förskola med hög kvalitet i enlighet med kraven i förskolans läroplan, Lpfö 18.

Med Agenda 2030 som riktmärke har förskolorna samlats under ett gemensamt målområde som omfattar de tre perspektiven av ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Under året stod Ängsbackens förskola klar och i september invigdes lokalerna. Förskolan har plats för 110 barn och ligger bredvid Skogsbrynets förskola. Lokalerna är läroplansanpassade för att säkerställa ett pedagogiskt arbete med förskolans kärnuppdrag i fokus.

TSI, tidiga samordnade insatser, ett samarbetsprojekt mellan socialtjänsten, skolan och andra myndigheter som kommer i kontakt med barn och unga pågår. Inom ramen för insatsen har en modell tagits fram på en utsedd pilotskola. Metoden kommer att spridas till andra skolor under 2023. Syftet med TSI är att bygga upp samordnade insatser mellan flera myndigheter i syfte att fånga upp barn tidigt och kunna samordna insatser för att förhindra en ogynnsam utveckling.

Håbo vuxenutbildning tecknade ett nytt samverkansavtal med Upplands-Bro kommun som omfattar utbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt svenska för invandrare inklusive sammanhållna utbildning. Utöver det förlängdes avtalen med upphandlade utbildningsanordnare.

Vård- och omsorgsnämnden

Året inleddes med att restriktionerna till följd av Covid-19 återigen skärptes. Verksamheterna inom nämndens område påverkades och mycket arbete lades på att minska smittspridning. Fler vaccindoser har administrerats och rekommendationer om att stanna hemma vid minsta symptom har haft negativ effekt på sjuktalen.

I februari flyttade äldreboendeverksamheten från Plommonvägen till det nya äldreboendet på Västerhagsvägen.

Under våren sa den privata utföraren inom hemtjänsten upp sitt avtal med kommunen vilket på kort tid medförde att egenregin nästan fördubblades. Hemtjänstorganisationen har under andra halvåret haft stora utmaningar i huvudsak beroende på stora svårigheter att rekrytera nya medarbetare för att möta den kraftigt ökade volymen.

Förvaltningen och nämnden har trots belastningen under året även lyckats arbeta vidare med utvecklingsinsatser. Planering inför starten av nästa äldreboende, 2028, och uppstart av en ny servicebostad LSS har tagit resurser i anspråk under året. Byggnationen av de två nya gruppboendena är i full gång och beräknas tas i drift under 2023.

Nämnden har anställt en samordnare för arbetet mot våld i nära relation. Målgruppen äldre

med demenssjukdom ökar. Nämnden har utökat demensteamet med en till demensvårds-konsulent, för att kunna möta medborgarnas behov på ett bättre sätt.

I verksamheten som riktar sig till personer med insatsbeslut enligt LSS har en stor satsning genomförts tillsammans med bland annat kommunens valsamordnare. Satsningen har syftat till att ge målgruppen en bättre förberedelse inför årets val och därmed öka valdeltagandet. Flera av LSS-verksamheterna har börjat använda ett digitalt planeringsverktyg som tydliggör insatserna bättre för brukare och personal.

Rehab-enheten har blivit en egen enhet och en enhetschef har rekryterats. Verksamheten Öppen träffpunkt har organisatoriskt flyttat över till Rehab-enheten för att utveckla det förebyggande arbetet.

Samverkan med regionen inom Effektiv och nära vård fortsätter. Många delprojekt är försenade på grund av pandemin.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med heltidsresan och centralbemanningen har arbetat vidare med utvecklingen av optimerad bemanning.

Exploatering, avtal och tvister

Markförsäljning till Dagab om 79 miljoner kronor har genomförts i januari 2022.

Exploateringen i Dragets verksamhetsområde avslutas under året när den sista tomten säljs.

I slutet av 2021 beslutade Kommunfullmäktige om exploateringsbudget för Bålsta C steg 1 och 2 om 107 miljoner kronor för nya ledningsdragningar för VA i Stockholmsvägen och centrumstråket. Förändringar under året är att ingen köpare finns för marken. Ledningsdragningarna kan ses som det första steget i exploateringen för kommande bostäder, ledningsdragningen krävs även för att säkra långsiktig försörjning av Tvåhusområdet. Kommande bostäder, tillika intäkterna, är aktuellt på lite längre sikt och är beroende av VA-kapacitet. Värdering på mark etapp 1 är beställd för underlag till kommande budgeterade försäljningsintäkter. Entreprenaden för Stockholmsvägen är upphandlad och produktionen är startad. Entreprenad som tillhör etapp 1 finplanering intill resecentrum ska upphandlas och utföras våren 2023.

Tvåhusplanen är ett bostadsområde i södra Bålsta med cirka 800 bostäder när det är helt utbyggt. Första inflyttning i Tvåhus-området skedde i slutet av 2021. Etapp 2 genomförs under kvartal 3 och 4 2023 där kommunen färdigställer gator och torgytor.

Projektet Björkvallen avser cirka 115 bostäder i flerfamiljshus- och radhus som byggs på gamla Björkvallen som också innehåller en torgyta. Inflyttning har skett under året.

I Dalängen har kommunal mark varit anvisad till två olika exploatörer. På grund av osäkra markförhållanden har en av exploatörerna dragit tillbaka sitt intresse för projektet. Arbetet med detaljplanen för Dalängen har avbrutits och uppdraget att ta fram en detaljplan har avslutats. Oenighet finns med exploatör och kommunen har bestridit inkomna fakturor.

Investeringar

Flera större investeringsprojekt avslutas under året och kommer att slutredovisas.

Aktivitetspark samt Trazan- och Banarnepark är uppförda för sammanlagt 24,1 miljoner. Gång och cykelväg från Viby till Lastbergsvägen har anlagts för 6,9 miljoner kronor. VA har genomfört två projekt, omläggnings ledningar samt reservoar och ledningar i Krägga för totalt 23,6 miljoner kronor.

Kommunen har vid årsskiftet flera större projekt med beslutad totalbudget från kommunfullmäktige. Investeringsprojekten befinner sig i olika skeden och pågår över flera år (2016-2027). Den totala budgeten för dessa pågående projekt är 1 388,9 miljoner kronor och fördelas på:

- ny simhall 204,5 miljoner kronor
- ombyggnation Futurumskolan 195 miljoner kronor
- två äldreboende om totalt 242 miljoner kronor
- resecentrum 84,4 miljoner kronor
- fotbollsanläggning 67,7 miljoner kronor
- förskola Ängsbacken 48 miljoner kronor
- två LSS-boenden 40,1 miljoner kronor
- cirkulationsplats Gransäter 50,0 miljoner kronor
- trafiksäkerhetsåtgärder Kraftleden 20,8 miljoner kronor
- bibliotek 20,0 miljoner kronor
- gång- och cykelväg Skokloster 10,1 miljoner kronor
- stationsstråket 12,5 miljoner kronor
- större VA-investeringar 277,9 miljoner kronor.

Flera av investeringarna prognostiseras bli dyrare än budgeterat. Ökade priser som följd av inflationen samt ökade energipriser påverkar. Investeringarna har till stor del finansierats genom upplåning och påverkar driftkostnaderna kommande år.

2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

För nämnder och för kommunala bolag och kommunalförbund som ingår i koncernen har kommunfullmäktige beslutat om ett antal policys och strategier för styrning och ledning. Nedan redogörs kortfattat för en del av dessa samt processer för mål och budgetprocessen och uppföljning under året. I tillämpliga delar ska kommunala bolag och kommunal förbund för räddningstjänsten Enköping Håbo följa dessa policys och strategier.

Process för framtagande av mål under perioden

Kommunfullmäktiges mål syftar till kommunens långsiktiga utveckling med fokus på samhällsutveckling och demokratifrågor medan nämndernas mål- och kvalitetsstyrning fokuserar på kommunens grunduppdrag, service och lagstyrd verksamhet.

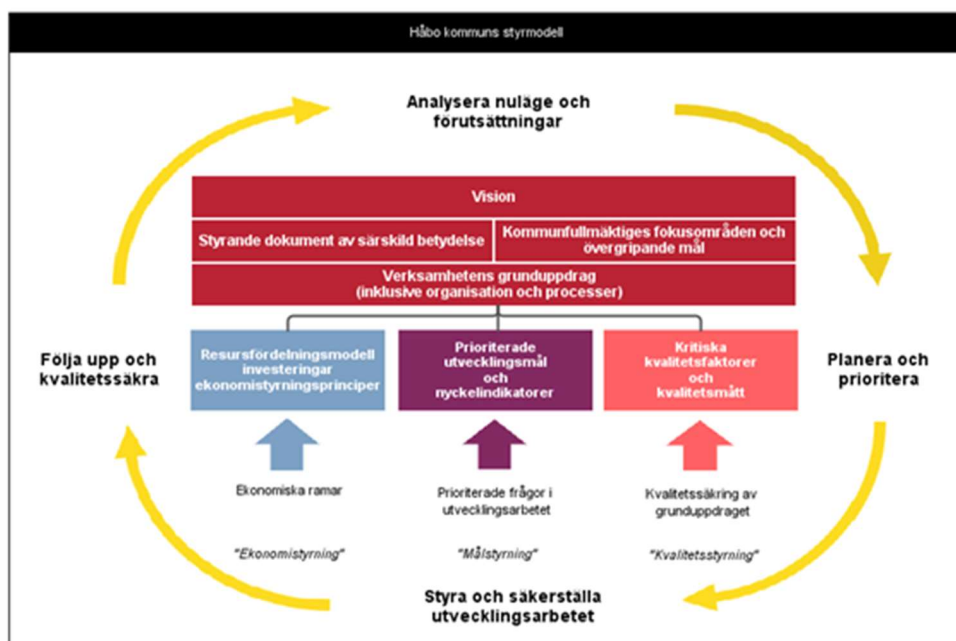
Kommunfullmäktiges fokusområden och mål är framtagna i blocköverskridande samverkan mellan de politiska partierna och gäller hela mandatperioden. Målen omhändertas av kommunstyrelsen och kommundirektör som tillsammans med kommunens ledningsgrupp styr och leder utvecklingsarbetet i dessa frågor.

Nämndernas, förvaltningarnas och avdelningarnas mål tas fram fristående från kommunfullmäktiges fokusområden och mål. Dessa mål har ibland ett kortare tidsperspektiv vilket innebär att de kan förändras under gällande mandatperiod. Målen fastställs årligen i samband med mål - och budget.

Förutom de övergripande fokusområdena och målen fastställs även i enlighet med kommunallagen årliga finansiella mål för kommunen i samband med att budgeten antas.

Håbos kommuns styrmodell under perioden

I Håbo kommun tillämpas en horisontell och tillitsbaserad styrning. Styrmodellen består av tre delar, ekonomistyrning, målstyrning och kvalitetsstyrning och innebär att varje organisatorisk enhet fristående ska analysera sitt nuläge, förutsättningar och utmaningar utifrån sitt eget grunduppdrag. Analysen ligger sedan till grund för planering och prioritering av enhetens kvalitetsarbete och utvecklingsmål utifrån enhetens givna budgetram. Uppföljning sker löpande under året och återkopplas främst i dialog med de styrande politikerna samt överordnad chef. Skriftlig återkoppling av mål- och kvalitetsarbetet sker två gånger per år i samband med delårs- och årsbokslut.

Under slutet av 2022 har kommunfullmäktige beslutat om nya målområden för kommande mandatperiod och en utveckling av målstyrningsmodellen har påbörjats.

Budgetprocess inför år 2022

De ekonomiska förutsättningarna för kommunens verksamhet utifrån kommunens finansiella mål, tas fram under februari-mars. Detta tillsammans med befolkningsprognosen som visar de demografiska förändringarna samt prisförändringar, bildar de preliminära inriktningsramar som förvaltningarna får utgå från.

I mars och april tar förvaltningarna fram en analys av sin verksamhet utifrån förändringar i befolkning, lagar och förordningar, lokaler och kapitalkostnader samt möjliga omprioriteringar och effektiviseringar. Investeringar på kort och lång sikt ska ingå. I april och maj arbetar kommunledningsgruppen med budgetförslag och inriktningsramar utifrån de ekonomiska förutsättningarna och verksamhetsanalyserna.

På en budgetdag i maj, med brett politiskt deltagande, presenterar kommunledningsgruppen omvärldsanalys, ekonomiska förutsättningar, förvaltningarnas verksamhetsanalyser och vårpropositionen. Kommunstyrelsen beslutar i slutet av maj om ekonomiska förutsättningar och inriktningsramar för drift och investeringar.

Som underlag i den fortsatta politiska beredningen av kommunens budget, lämnar nämnder synpunkter på inriktningsramar utifrån verksamhetsanalysen till kommunstyrelsen

På budgetdagen i september presenteras nämndernas yttranden samt eventuella förändringar i de ekonomiska förutsättningarna.

Under september och oktober pågår politisk beredning och den politiska ledningen lämnar sitt budgetförslag inför kommunstyrelsens sammanträde i oktober. Oppositionen lämnar sitt budgetförslag. Kommunfullmäktige beslutar om budgeten i november.

Under hösten arbetar nämnder och förvaltningar, utifrån kommunfullmäktiges budget som beslutas i november, med driftbudget, investeringsbudget och mål med verksamhetsplanering. Innan årsskiftet ska nämnder ha beslutat om sin budget och verksamhetsplan med mål.

Uppföljning av ekonomi och verksamhet

Nämnder lämnar uppföljning och prognos av ekonomi och verksamhet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige vid tre tillfällen under året. Det är delårsuppföljning per 31 mars (endast ekonomi och volym- och resursmått), delårsrapport per 31 augusti samt årsredovisning. Uppföljning och prognos görs för driftbudget, investeringsbudget, exploateringsbudget samt verksamhetens grunduppdrag och utvecklingsmål. Uppföljning sker även efter februari och oktober med rapport om ekonomin till kommunstyrelsen.

Vid väsentliga avvikelser i nämndens löpande uppföljning ska nämnden skyndsamt rapportera till kommunstyrelsen med förslag till åtgärder som nämnden beslutat eller kommer att besluta om.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppsiktspliktens genomförande tar sin utgångspunkt i budget med flerårsplan, ägardirektiv samt nämnds- och affärsplaner. Uppföljning sker genom den regelmässiga uppföljningen av ekonomi och verksamhet. Kommundirektören följer aktivt verksamheten genom veckovisa möten med förvaltningscheferna samt att kommunstyrelsens ordförande har löpande avstämningsmöten med nämndsordföranden.

Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för intern kontroll.

Intern kontroll

Reglemente

Reglementet för intern kontroll syftar till att säkerställa en god intern kontroll i kommunens verksamheter. Avsikten med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika allvarliga fel.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns ett väl fungerande system för intern kontroll i kommunen. Ansvaret regleras i kommunallagen 6 kap § 1 där det framgår att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet. Där framgår även att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunalägda bolag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Respektive nämnd har ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och bolagsstyrelsen/förbundsledningen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom bolaget/förbundet.

Uppföljning

För kommunstyrelsens verksamheter har det inom sex processer identifierats åtta riskområden med sammanlagt femton kontrollområden. Tretton av kontrollerna har genomförts enligt plan, medan två inte har kunnat utföras. Sju av de genomförda kontrollerna visar ingen avvikelse, fyra visar en mindre avvikelse och två visar en stor avvikelse. Till följd av kontrollerna har sju åtgärder genomförts.

Den särskilda uppsikten av kommunens övriga nämnder visar att det under året beslutats om att sammanlagt 28 stycken kontroller inom 36 riskområden varav en del är samma riskområden. Av dessa har 21 kontroller genomförts enligt plan. De sju kontroller som inte genomförts är inom Barn- och utbildningsnämndens förvaltning. I de fall kontrollerna visat på brister har dessa antingen planerade åtgärder, inte prioriterats under året eller kontroller planeras att genomföras under 2023.

En förklaring till att vissa kontroller inte genomförts under året är att barn- och utbildningsförvaltningen inte kunnat genomföra kontroller då detta skulle ske genom kvalitetsdialoger. Kvalitetsdialoger har inte kunnat genomföras under våren 2022, men under hösten har planering gjorts av barn- och utbildningsförvaltningen för en gemensam uppföljning över alla verksamheter under 2023. Det har i något fall också saknats förutsättningar att genomföra kontroller, vilket planeras att åtgärdas 2023.

Systemet för intern kontroll utvärderas första kvartalet 2023. Ett behov att samordna arbetet med intern kontroll för att höja kvalitetsnivån har identifierats. Som en följd av det har kommunstyrelsen en mer omfattande och genomarbetad process för internkontrollplan 2023. Ett arbete med samordning och kunskapshöjande insats för arbete med intern kontroll planeras för 2023.

Ägardirektiv och ledningsfunktion till kommunala bolag

Bolagen är helägda kommunala bolag där ägarinflytandet utövas av kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen svarar för den löpande ägarstyrningen av kommunens bolag på uppdrag av kommunfullmäktige. Mellan representanter för kommunstyrelsen och bolagets ledning (styrelse och VD) skall minst en gång varje år hållas verksamhets- och samrådsmöten. Om kommunstyrelsen eller bolagets ledning anser att det finns behov av ytterligare samrådsmöten skall sådana hållas.

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 9 § kommunallagen fatta årliga beslut huruvida

verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Bolagens verksamhet anges i bolagsordningen för bolagen och får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Bolagen ska i tillämpliga delar följa av kommunfullmäktige fastställda styrdokument. Bolagets styrelse ska tolka vad som är tillämpliga delar genom att årligen fastställa vilka styrdokument som ska gälla för bolaget.

Upphandlingspolicy

KF 2019-06-17 § 94.

Alla inköp som görs i kommunen ska ske enligt gällande lagstiftning. Den svenska lagstiftningen bygger på EU-direktiv och de grundläggande principerna i detta ska iakttas

Upphandling är en viktig del i arbetet att infria kommunens vision och kommunfullmäktiges mål. I syfte att stärka detta arbete är det viktigt att strategiska och komplexa upphandlingar är politiskt förankrade. I planeringsskedet av upphandlingar ska därför dessa tas upp i respektive nämnd. Det är förvaltningarnas ansvar att så sker. Kommunen ska samarbeta med de kommunala helägda bolagen i upphandlingsfrågor där så är lämpligt.

I kommunens budget, främst investeringsbudgeten, avsätts medel för kommande projekt. Dessa beräkningar sker ofta på ett tidigt stadium och över tid kan förutsättningar förändras. Innan nya projekt blir föremål för upphandling ska såväl dess aktualitet som prioritet diskuteras i berörd nämnd, allt i syfte att göra rätt upphandlingar.

Strategi för kompetensförsörjning

KF 2019-09-30 §132

För att uppfylla visionen Håbo 2030 har kommunfullmäktige beslutat om strategi för att säkra kompetensförsörjning i kommunen. Strategin tydliggör kommunens ambition och förhållningssätt vad gäller kompetensförsörjningen och gäller för samtliga verksamheter i kommunen.

Av strategidokumentet framgår att målbilden för år 2025 är att kommunen är en attraktiv arbetsgivare och har medarbetare med rätt kompetens så att verksamheterna kan erbjuda tjänster av hög kvalitet.

Kommunens förtroendevalda, i egenskap av arbetsgivare, ska medverka till att skapa förutsättningar för ett aktivt arbete med kompetensförsörjningen. Detta innebär aktiviteter inom områdena attrahera, rekrytera, utveckla, behålla, avveckla (ARUBA).

Chefer i kommunen ska bidra dels med att arbeta för att det ska vara en attraktiv arbetsmiljö och hög kvalitet i verksamheterna dels med att ta fram underlag för det långsiktiga kompetensförsörjningsbehovet inklusive möjligheten att bredda rekryteringen.

Medarbetare i kommunen ska bidra med att vara aktiva i arbetet med att skapa god arbetsmiljö och hög kvalitet i verksamheterna.

2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

2.6.1 Uppföljning av mål för verksamheten

2.6.1.1 Kommunens vision - Vårt framtida Håbo.

24 mars 2014 antog kommunfullmäktige Håbos ursprungliga vision - Vårt Håbo 2030. Kommunfullmäktige beslutade 9 maj 2022 om en revidering av visionen som idag heter Vårt framtida Håbo.

Håbo kommun i hjärtat av Mälardalen, är en plats för hela livet. Kommunen växer hållbart och befolkningsökningen sker i balans med kapaciteten inom teknisk infrastruktur och kommunal service. Vi har hög kvalitet i våra verksamheter.

Här lever och arbetar vi i en attraktiv miljö med Mälarens vatten och naturen nära inpå oss. Vi ligger i en av Sveriges viktigaste tillväxtregioner med Stockholm runt knuten och vi bygger tillsammans vidare på det goda och hållbara samhället. Håbo är en kommun för framtiden.

Visionen är vägledande i kommunens arbete och visar hur kommunen ska utvecklas. Visionen består av fyra inriktningar.

- Att Håbo är en attraktiv part i Mälardalen, där vi är attraktiva som arbetsgivare med god och hög kompetens.
- Bålsta skall vara en levande småstad med variationsrik arkitektur, spännande utbud och en intressant mix av människor.
- Mälarkommunen nära naturen, där vi förvaltar och vårdar natur- och mälarmiljöerna med stort ansvar.
- I Hållbara Håbo finns det goda livet där vi använder våra ekonomiska tillgångar och resurser klokt och ansvarsfullt.

2.6.1.3 Kommunfullmäktiges fokusområden och mål för 2019-2022

Kommunfullmäktige beslutade 6 maj 2019 om tre övergripande mål för mandatperioden 2019-2022:

- Ett starkt lokalt näringsliv och arbetsmarknad i fokus

Företagandet i Håbo kommun ska vara starkt och möjliggöra en lokal arbetsmarknad, för att skapa en levande småstad att både bo och verka i. Det lokala företagsklimatet ska stärkas. Samverkan mellan kommun och näringsliv sker naturligt och utvecklas på efterfrågan från kommun eller företag. Dialog och inflytande ska genomsyra arbetet.

Övergripande mål
<p>Öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande</p> <p> Mål helt uppfyllt</p> <p><i>Målet syftar till att förbättra det lokala näringslivsklimatet, att ha näringslivets frågor i fokus.</i></p> <p><i>Genom att utveckla dialogen mellan kommunen och företagen kan en bättre förståelse för varandras villkor och förutsättningar nås. Kontakten med kommunen och Håbohus ska upplevas enkel och underlätta för företagen att planera proaktivt.</i></p> <p>Analys</p> <p>Idag har kommunen en möjlighet att bemöta kommuninvånarens behov av stöd och rådgivning för näringsliv både med digitala och fysiska funktioner och mötesplatser. Det digitala bemötandet är mer utbyggt idag. E-tjänster, information och digitala mötesplatser är idag en integrerad del av verksamheten.</p> <p>Det fysiska bemötandet har förbättrats med två företagsbesök i månaden med förtroendevalda och tjänstepersoner. Olika mötesplatser, rådgivningsforum, nätverks- och samverkansaktiviteter och utåtriktad verksamhet pågår nu inom ramen för ordinarie verksamhet. Det med näringslivet gemensamma programmet "Tillsammans mot 4.0" har arbetats fram och syftar till att ytterligare förbättra företagsklimatet i kommunen.</p> <p>Inrättande av näringslivsenheten under mandatperioden ses som en viktig åtgärd för samordning och utveckling av arbetet med ökad nöjdhet hos företagare. Nästa steg är att fler verksamheter involveras i utvecklingsarbetet.</p> <p>Under 2023 planeras en ny näringslivsstrategi att tas fram. Andra viktiga aktiviteter kopplat till en företagavänlig kommun är planerade för 2023.</p>

- Samhällsbyggnad med helhetssyn och livsperspektiv i fokus

I samhällsbyggnaden är det helhetssyn med livsperspektiv som ska vara i fokus, både översiktligt och i detalj. Alla aspekter ska belysas när Håbo kommun planerar och bygger samhället för framtiden – bostäder, näringsliv, rekreation, samhällsservice, kollektivtrafik och infrastruktur. Det kräver ett nära och tidigt samarbete mellan olika förvaltningar, med näringsliv och byggherrar samt medborgare. Dialog och inflytande ska genomsyra arbetet.

Övergripande mål
<p>Utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov</p> <p> Mål helt uppfyllt</p> <p><i>Målet syftar till en utveckling av kommunens samhällsbyggnad utifrån ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart perspektiv. Utvecklingen ska ske utifrån en helhetssyn och i nära samverkan mellan kommunens verksamheter och i dialog med medborgare och näringsliv.</i></p> <p><i>Genom ett ökat fokus och prioritering inom samhällsbyggnadsområdet ska attraktiva områden för boende och service växa fram. Planlagd mark ska säkerställas i tid för byggnation och utveckling av samhället.</i></p>

Övergripande mål

Analys

Viktiga samhällsbyggnadsprojekt som förbättrat kommunens service, bostadssituation och arbetsplatser har slutförts under mandatperioden. En ny förskola och ett nytt särskilt boende har färdigställts och verksamheter är igång. Bostäder och verksamhetslokaler har för första gången byggts och färdigställts utanför Bålsta stadskärna. I Skokloster finns idag nya bostäder, en matvarubutik, en pizzeria och en vårdcentral som ger både arbetstillfällen och en god service för kommuninvånare boendes i Skokloster. Andra viktiga samhällsbyggnadsprojekt har påbörjats eller slutförts under året.

Bålsta har idag ett nytt resecentrum som invigdes i november. En modernisering av fjärrvärmenätet i Mansängen har inletts för att säkerställa de infrastrukturella behoven. Idag finns en vattenreningscontainer för att uppfylla mikrobiologisk barriär på vattenverket i Bålsta. Samtidigt utökas kapaciteten på vattenverket från 14000 till 25000 anslutna som idag kan garanteras ett hälsosamt dricksvatten. En översyn av VA försörjning i Skokloster har påbörjats som syftar till att service av hälsosamt dricksvatten ska säkerställas även där. Den nya leden Vattunödsleden har invigts.

- Mötesplatser för alla och ett engagerat föreningsliv i fokus

I Håbo kommun ska det finnas möjligheter för alla att hitta sitt sammanhang. Håbo kommun ska erbjuda möjligheter till mötesplatser för människor i olika åldrar och olika delar av livet och ta tillvara på det engagemang som finns i föreningar och hos medborgare. Med ett väl utvecklat föreningsliv och bra förutsättningar för alla typer av föreningar att kunna bedriva sin verksamhet skapas möjligheter för alla. Dialog och inflytande ska genomsyra arbetet.

Övergripande mål

Utveckla mötesplatser som stärker Håbos attraktivitet

Mål helt uppfyllt

Målet syftar till att öka kunskapen och utveckla upplevelsen av befintliga mötesplatser samt att skapa nya som ytterligare möter efterfrågan från kommunens medborgare och besökare.

Mötesplatserna ska attrahera alla som vistas i Håbo kommun och stärka Håbos identitet. Forum för dialog och samverkan med kommunens medborgare, näringsliv och föreningar ska utvecklas för att möta upp behovet vid ett växande Håbo.

Analys

Idag kan Håbo kommun stoltsera med flera nya och moderna mötesplatser. Idag finns två nya utegym, en upprustad lekpark och två färdigställda aktivitetsparker, nya offentliga konstverk och en samlingslokal för pensionärsföreningarna som under året även fått ett upprustat kök och egen datorsal. En tillgänglighetsanpassning av Kalmarsand har gjort det möjligt för alla att bada.

Ungdomsverksamheten växer och har fler besökare och bredare innehåll än tidigare. En förbättrad samverkan mellan förvaltningar och samråd med ideella aktörer har skapat en förutsättning för bemannad lovverksamhet under hela sommaren. Finska minoritetsarbetet har idag en bred verksamhet riktad mot såväl barn som äldre och mötesplatser som gynnar alla kommuninvånare. Exempel på det är språkutbildningar och bioverksamhet.

I somras invigdes ett nytt smultronställe. Frösundavik strandpark stärker bilden av Håbo som en kommun med trevliga utomhusmiljöer och mötesplatser. Kommunen har även ordnat med flera olika aktiviteter som Earth Hour, skräpplockardagarna, Friluftslivets år och guide turer från Vibyspåret till Balders hage. Kommunen deltar även i olika gemensamma projekt med närliggande kommuner och regionen för att öka besöksnäring och cykelturism. En annan viktig aktivitet är förvaltningsgemensamma integrationsinsatser där biblioteket har en viktig funktion.

2.6.1.4 Nämndernas mål

Perspektiv	Utvecklingsmål	
Målgrupp	Tillgänglig och tydlig information (<i>Bygg- och miljönämnden</i>)	◆
	Skapa ersättningslösningar för kampsportens lokaler. (<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>)	◆
	Barn- och utbildningsnämndens verksamheter bedriver en likvärdig och högkvalitativ utbildning (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	◆
	Socialnämnden ska, med gott bemötande, tillhandahålla stöd och service så att medborgarna i Håbo kan tillvarata egna resurser med målet att motverka långvarigt behov av sociala insatser (<i>Socialnämnden</i>)	●
	Socialnämnden ska verka för att alla barn och unga i Håbo i största möjliga utsträckning, växer upp i sina egna familjer under goda och trygga levnadsförhållanden (<i>Socialnämnden</i>)	●
	Nämnden ska utveckla arbetet med att bryta social isolering och utveckla arenor för att underlätta för nämndens målgrupper att inkluderas i sociala sammanhang (<i>Vård- och omsorgsnämnden</i>)	●
	Nämnden ska säkra målgruppernas inflytande på verksamhetsnivå (<i>Vård- och omsorgsnämnden</i>)	●
	Utveckla, verkställa och hålla ihop arbetsgivar- och lönepolitik hos arbetsgivaren Håbo kommun (<i>Lönenämnd</i>)	—
Verksamhet	Effektiva processer och stödverktyg (<i>Bygg- och miljönämnden</i>)	◆
	Hållbar geodataförsörjning (<i>Bygg- och miljönämnden</i>)	◆
	Översyn och omfördelning av administrativa uppdrag kansliet. (<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>)	●
	Barn- och utbildningsnämnden bedriver ett strategiskt förbättrings- och utvecklingsarbete på samtliga enhetsnivåer (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	◆
	Socialnämnden ska verka för att de insatser som ges är av god kvalitet med utgångspunkt i den enskildes behov, önskemål och delaktighet, i bred samverkan med andra nämnder, myndigheter och frivilliga krafter (<i>Socialnämnden</i>)	●
	Nämndens ska säkerställa att det finns rätt kompetens inom nämndens verksamheter (<i>Vård- och omsorgsnämnden</i>)	●
	Kartlägga de huvudprocesserna som faller inom avdelningens expertområde (<i>Lönenämnd</i>)	—
	Driva och delta i kommunövergripande utveckling (<i>Lönenämnd</i>)	◆
Medarbetare	God arbetsmiljö (<i>Bygg- och miljönämnden</i>)	◆
	Skapa en långsiktig och effektiv förvaltningsorganisation. (<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>)	●
	Barn- och utbildningsnämndens verksamheter är hälsofrämjande arbetsplatser (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	◆
	Socialnämnden ska säkerställa en god arbetsmiljö för nämndens medarbetare genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete (<i>Socialnämnden</i>)	●
	Minska sårbarheten (<i>Lönenämnd</i>)	—
Ekonomi	Aktuella taxor med rimlig kostnadstäckningsgrad (<i>Bygg- och miljönämnden</i>)	●
	Säkerställa en långsiktig och ekonomisk förvaltningsorganisation. (<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>)	●
	Barn- och utbildningsnämnden säkerställer det nationella uppdraget samt bedriver verksamhet i ändamålsenliga lokaler med budget i balans (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	◆

Nämnderna har utifrån de fyra perspektiven målgrupp, verksamhet, medarbetare och ekonomi identifierat ett antal utvecklingsmål för perioden. Ovan finns en sammanställning av samtliga mål och nämndens bedömning av måloffyllelsen.

Måloffyllelsen inom kommunens nämnder bedöms vara god för året. Det är en förbättring från föregående år. Av 24 utvecklingsmål anses 11 vara helt uppfyllda (grön) under året och 10 utvecklingsmål anses vara delvis uppfyllda (gul). Inget utvecklingsmål bedöms som inte uppfyllt (röd) under året. Tre utvecklingsmål har inte blivit bedömda. Lönenämnden antog utvecklingsmål i oktober 2022 och har av den orsaken inte genomfört någon bedömning inför årsredovisning 2022.

Nämnders utvecklingsmål är en prioriterad fråga och kommer följas upp under år 2023. Nästkommande mandatperiod har även Kommunstyrelsen antagit egna nämndmål som kommer att följas upp i den fortsatta rapporteringen.

En mer detaljerad analys av varje mål återfinns under respektive nämnds avsnitt.

2.6.1.5 Finansiella mål

Kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet enligt kommunallagen. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten med mål och riktlinjer för att uppnå god ekonomisk hushållning. Finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning ska också anges. Kommunens finansiella mål fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med budget.

Övergripande mål
Kommunens resultat ska över perioden uppgå till i genomsnitt två procent av skattenettot exklusive realisations- och exploateringsvinster Mål inte uppfyllt
Analys <p>Årets resultat uppgår till 55,1 miljoner kronor vilket är 3,9 procent av skattenettot. När intäkter från realisationsvinster och exploatering motsvarande 68,2 miljoner kronor exkluderas, uppgår resultatet till -12,9 miljoner kronor. Det är -0,9 procent av skattenettot och 41,2 miljoner kronor sämre än målsättningen. Målet är inte uppfyllt för året.</p>
Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad eller för att finansiera kommunens investeringar Mål inte uppfyllt
Analys <p>Årets resultat 55,1 miljoner kronor är 12,9 miljoner kronor lägre än realisationsvinster och exploatering som uppgår till 68,1 miljoner kronor. Därmed har 12,9 miljoner kronor av intäkter av engångskaraktär inte kunnat användas till att finansiera kommunens investeringar. Målet har inte uppfyllts.</p>
Exploateringsverksamheten ska totalt sett ge ett ekonomiskt överskott till kommunen Mål helt uppfyllt
Analys <p>Årets nettoexploatering, det vill säga summan av årets inkomster och utgifter för exploateringsverksamheten, uppgår till 70,5 miljoner kronor i överskott. Försäljningen av mark i kvarter 3-4 i Logistik Bålsta har varit den största bidragande orsaken. Årets totala exploateringsverksamhet kommer därmed att uppfylla målet. Prognosen är att pågående projekt totalt ger underskott med 66,2 miljoner kronor för hela projektiden. Det beror främst på Bålsta C-projekten där kommande markförsäljning inte ingår i budgeten, eftersom de är förknippade med osäkerhet om exploateringsgraden. Det budgeterade underskottet för Bålsta C uppgår till 140,2 miljoner kronor. Det totala underskottet beror även på negativt slutresultat för Draget samt förväntade underskott för Björkvallen och Dalängen. Projekten i Logistik Bålsta är de som bidrar med överskott.</p>

2.6.1.6 God ekonomisk hushållning

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer för en god ekonomisk hushållning enligt 11 kap. 6 § första och andra styckena kommunallagen (2017:725) har uppnåtts och följts.

God ekonomisk hushållning är i Håbo kommun både finansiella mål och verksamhetsmål i form av kommunfullmäktiges övergripande mål. De finansiella målen är beskrivna och utvärderade i avsnitt 2.6.1.5 och verksamhetsmålen i avsnitt 2.6.1.3.

Den sammanfattande bedömningen är att resultatet enligt årsredovisningen är delvis förenligt med de tre finansiella då endast ett mål uppnås och två mål inte uppnås:

1. Kommunens resultat ska över perioden uppgå till minst två procent av skattenettet exklusive realisations- och exploateringsvinster, målet uppnås ej.
2. Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad eller för att finansiera kommunens investeringar, målet uppnås ej
3. Exploateringsverksamheten ska totalt sett ge ett ekonomiskt överskott till kommunen, målet uppnås.

Bristen på budgetföljsamhet är tydlig och åtgärdsplaner har rapporterats men prioriteringar och beslut uteblivit. Kommunstyrelsen beslutade därför i oktober att nämnder ska arbeta fram handlingsplaner för en ekonomi i balans som rapporteras till kommunstyrelsen våren 2023.

Följande händelser av extraordinär karaktär har påverkat resultatet 2022:

- Energipriserna
- Stor privat hemtjänstaktör upphör med verksamheten
- Skadegörelse

Vidtagna åtgärder:

- Beslut i oktober om att handlingsplaner upprättas och rapporteras till kommunstyrelsen.
- Barn- och utbildningsnämnden, rekrytering av ny förvaltningschef och genomlysning av förvaltningen.
- Vård- och omsorgsnämnden, inrättande av central bemanning och genomlysning av förvaltningen.
- Åtgärder för att på kort och lång sikt minska energiförbrukningen.

Håbo kommuns ekonomi de kommande åren kommer att vara avhängigt hur vi kan effektivisera, prioritera och utveckla våra kärnverksamheter. De kraftiga kostnadsökningar som kommunen ser med anledning av kriget i Ukraina, med förändrad demografi, fortsatta utmaningar kring kvalitén i äldreomsorgen och högre arbetslöshet med anledning av den lågkonjunktur vi befinner oss i, kräver att politiker och tjänstemän de kommande åren arbetar aktivt tillsammans med prioriteringar och omfattande utveckling av den kommunala verksamheten i kommunen med fokus på kärnverksamheterna.

Verksamhetsmålen om att utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov, öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande samt att utveckla mötesplatser som stärker Håbos attraktivitet bedöms alla vara uppfyllda. Ett utvecklingsarbete pågår för att utveckla en större tydlighet i mätningen av måluppfyllelse för verksamhetsmålen. Utvärdering av internkontrollen i kommunen pågår för närvarande i linje med kommunens riktlinjer inom området, utvecklingsinsatser bedöms vara behövliga för att skapa en större samsyn kring hur det arbetet ska bedrivas.

2.6.2 Kommunkoncernens ekonomi

I kommunkoncernen ingår kommunens helägda bolag Håbohus AB och kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo. Vid upprättandet av den sammanställda redovisningen har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande. Koncerninterna poster av väsentligt värde har eliminerats.

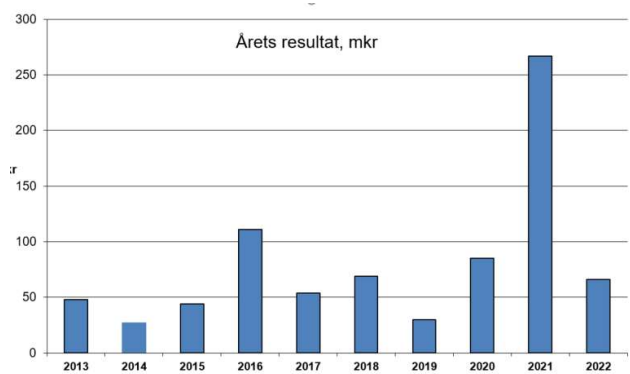
Konsolideringen till kommunkoncernnivå omfattar Håbo kommun, Håbohus AB samt Håbo kommuns andel, det vill säga 35 procent, av kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo.

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Rörelsens intäkter	585 317	719 722
Rörelsens kostnader	-1 783 325	-1 651 874
Avskrivningar	-133 143	-121 959
Verksamhetens nettokostnad	-1 331 151	-1 054 111
Skatteintäkter	1 239 681	1 159 093
Generella statsbidrag och utjämning	175 239	177 412
Verksamhetens resultat	83 769	282 394
Finansiella intäkter	2 424	1 289
Finansiella kostnader	-20 499	-16 331
Resultat efter finansiella poster	65 694	267 352
Extraordinära poster	0	0
Resultat	65 694	267 352
Omslutning	4 070 209	3 651 460
Soliditet	29 %	30 %

Årets resultat

I 2022 års bokslut uppgår koncernens resultat till 65,7 (267,4) miljoner kronor, vilket är 201,7 miljoner kronor sämre än föregående år. Resultatet år 2021 innehåller en koncernmässig vinst med 95,5 miljoner kronor som uppstod i samband med att Håbo Marknads AB är likviderades. Resultatet exklusive denna vinst uppgick till 172 miljoner kronor. Koncernen Håbo kommun redovisar därmed ett lägre resultat jämfört med de två senaste åren.

Kommunens redovisade resultat är 55,1 (152,8) miljoner kronor. Det är 97,6 miljoner kronor sämre än föregående år. De kommunala bolagen redovisar ett resultat på sammanlagt drygt 19,5 (18,0) miljoner kronor innan koncerninterna elimineringar varav Håbohus AB 19,6 (18,9) miljoner kronor. Räddningstjänsten redovisar ett underskott på -96 000 (-343 000) kronor, varav Håbo kommuns andel är -34 000 (-120 000) kronor.

Soliditet

Koncernens soliditet är något lägre än föregående år och ligger på 29 (30) procent. Inklusive pensionsförpliktelser uppgår soliditeten till 22 (22) procent. Som jämförelse uppgick det ovägda medelvärdet för soliditeten i länets kommuner inklusive bolagen till 27 procent år 2021 och inklusive pensionsförpliktelser 15 procent.

Tillgångar

Koncernens totala tillgångar ökar med 418,7 (439,1) miljoner kronor netto. Kommunens tillgångar ökar med 418,3 (400,5) miljoner kronor. Håbohus AB:s tillgångar minskar med -972 000 (65,4) kronor. Koncernens kostnad för avskrivningar uppgår till 133,1 (122,0) miljoner kronor. Det är en ökning med 11,1 miljoner kronor från år 2021. Förändringen av avskrivningar hänförs i huvudsak till kommunens färdigställda investeringsprojekt.

Skulder

Skulder inklusive pensionsförpliktelser och avsättningar förändras med 353,1 (172,6) miljoner kronor. Totala avsättningar ökar med 13,2 (19,6) miljoner kronor sedan föregående år. Lång- och kortfristiga skulder ökar med 340,0 (153,3) miljoner kronor. Långfristiga skulder ökar med 355,1 (179,6) miljoner kronor. Kortfristiga skulder minskar med -15,3 (-26,5) miljoner kronor. Pensionsförpliktelser som redovisas utanför kommunens balansräkning enligt blandmodellen, minskar med -7,4 (1,0) miljoner kronor i jämförelse med föregående år.

Ansvarsförbindelser och borgensåtaganden

Externa borgensåtaganden och ansvarsförbindelser för koncernen uppgår vid årets slut till 6,8 (7,6) miljoner kronor.

Mkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Ansvarsförbindelser		
Egnahem kommunal kreditgaranti	0	0
Borgensåtaganden		
Bålsta tennisklubb	2,0	2,2
Lilla Hagalunds vänner	0	0
Bålsta skidklubb	3,1	3,6
Bålsta Alpin	1,7	1,8
Summa	6,8	7,6

Kommunens totala borgensåtaganden, före koncerninterna elimineringar uppgår till 943,5 miljoner kronor.

Mkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Räddningstjänsten i Enköping	7,7	57,7
Håbohus AB	929,0	929,0
Föreningar	6,8	7,6
Total	943,5	944,3

Kommuninvest - medlemsansvar

Håbo kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande

borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Håbo kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgår Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540,3 miljarder kronor och totala tillgångar till 537 miljarder kronor. Håbo kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgår till 2 254 miljoner kronor (0,41715 procent) och andelen av de totala tillgångarna uppgår till 2 277 miljoner kronor (0,42401 procent).

Håbo kommuns totala insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening per 2022-12-31 uppgår till 22 037 400 kronor.

2.6.3 Kommunens ekonomi

2.6.3.1 Årets resultat

Kommunen redovisar ett positivt resultat på 55,1 (152,8) miljoner kronor jämfört med budgeterat resultat på 20,0 miljoner kronor.

En väsentlig orsak till resultatet är att kommunen har fått intäkter av engångskaraktär från exploatering och realisationsvinster vid fastighetsförsäljning uppgående till 68,1 (121,1) miljoner kronor.

Årets resultat exklusive intäkterna från exploatering och realisationsvinster uppgår därmed till - 12,9 (31,6) miljoner kronor. Resultatet utgör -0,9 procent av skatte- och statsbidragsintäkter,

Det finansiella målet om 2 procent i resultat av skatte- och statsbidragsintäkter är uppställt för att nå god ekonomisk hushållning för kommunen. Årets resultat innebär att det finansiella målet om 2 procent inte uppnås detta år.

Kommunens resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 55,1 miljoner kronor och uppfyller därmed kommunallagens krav. Inget underskott finns att återställa.

Mkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse budget/ bokslut	Bokslut 2021
Nämndernas nettokostnad	-1 345,1	-1 417,6	-72,5	-1 285,1
Taxefinansierad verksamhet VA/Avfall	0,0	-0,4	-0,4	-0,5
Pensioner och upplupna löner	-27,9	-16,9	11,1	-26,0
Övriga gemensamma kostnader och intäkter	14,6	15,2	0,5	15,0
Reavinster och exploatering	0,0	68,1	68,1	121,2
Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	1 394,8	1 414,9	20,1	1 336,5
Finansnetto	-16,5	-8,1	8,4	-8,3
Årets resultat	20,0	55,1	35,2	152,8
<i>Årets resultat som andel av skattenetto</i>	<i>1,4 %</i>	<i>3,9 %</i>		<i>11,4 %</i>
Avgår reavinster och exploatering	0,0	-68,1	-68,1	-121,2
Årets resultat exklusive realisationsvinster och exploatering	20,0	-12,9	-32,9	31,6
<i>Årets resultat exklusive realisationsvinster och exploatering, som andel av skattenetto</i>	<i>1,4 %</i>	<i>-0,9 %</i>		<i>2,4 %</i>

Nämndernas nettokostnad

Nämndernas verksamheter uppgår till 1 417,6 (1 285,1) miljoner kronor, vilket är 72,5 miljoner kronor högre än budget och därmed ett väsentligt underskott. Nämndernas kostnader är 10,3 procent högre jämfört med föregående år.

Taxefinansierad verksamhet VA/avfall

Taxefinansierade verksamheter redovisar underskott med totalt 14,3 (2,5) miljoner kronor, varav avfallsverksamheten underskott 434 000 (502 000) kronor och VA-verksamheten underskott 13,8 (2,0) miljoner kronor. VA-verksamhetens underskott regleras direkt mot VA-fonden i balansräkningen och redovisas inte i kommunens resultaträkning.

Avfallsverksamhetens underskott särredovisas i kommunens eget kapital och ingår i resultatet för kommunen.

Pensioner, upplupna löner och övriga gemensamma kostnader och intäkter

Kontot för pensionskostnader och upplupna lönekostnader uppgår till 16,9 (26,0) miljoner kronor. Kostnaden för pensioner är lägre år 2022 som följd av oväntat högt prisbasbelopp år 2022, vilket beslutades sent under år 2021. Det medför lägre kostnader för den kommunala avtalspensionen, beroende på att inkomstgränsen höjs för den förmånsbestämda pensionen. Detta bidrar till att kostnaden för pensioner på detta konto är 3,7 miljoner kronor lägre än föregående år. Kostnaden för upplupna löner är 5,4 miljoner kronor lägre jämfört med föregående år, vilket indikerar att mer ledigheter har tagits ut detta år.

Övriga gemensamma kostnader och intäkter består främst av internränteintäkter.

Realisationsvinster och exploatering

Intäkter från realisationsvinster och exploatering uppgår till totalt 68,1 miljoner kronor. Det består av

- reavinst vid markförsäljning i Logistik Bålsta kv 3-4 , 64,8 miljoner kronor, när bokfört värde avräknas från försäljningspriset 79,0 miljoner kronor samt reavinst från försäljning tomt i Draget 1,6 miljoner kronor
- ersättning från exploatör 2,8 miljoner kronor
- driftkostnader 1,4 miljoner kronor.

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag uppgår till 1 414,9 (1 336,5) miljoner kronor. Prognosen för skatteintäkterna har ökat successivt under året och i bokslutet är intäkterna 20,1 miljoner kronor högre än budgeterat. Intäkterna är 5,9 procent högre jämfört med föregående år.

Finansnetto

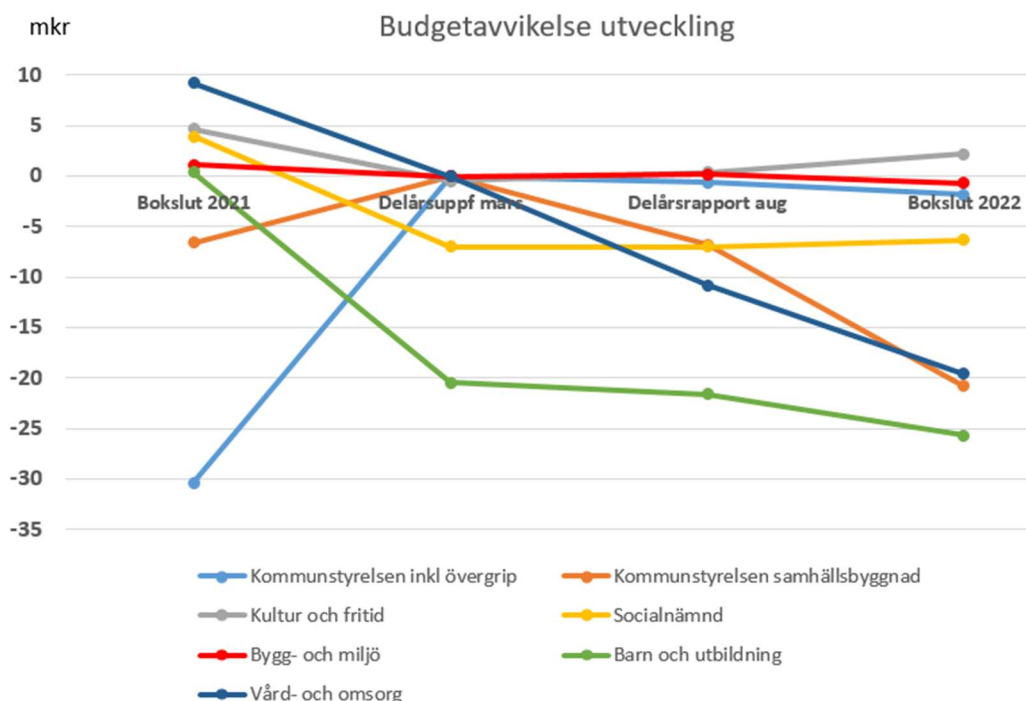
Finansiella intäkter och kostnader (finansnetto) uppgår till 8,1 (8,3) miljoner kronor och visar ett överskott på 8,4 miljoner kronor. Det beror främst på att upplåningsbehov har uppstått senare än beräknat till följd av senarelagda investeringar.

2.6.3.2 Resultat jämfört med budget

Avvikelse mellan budget och resultat

Nämnder/styrelse	Bokslut 2022	Prognos i delårsrapport 2022	Bokslut 2021
Kommunstyrelse och kommungemensamma verksamheter	-1,8	-0,6	-30,4
Kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsförvaltningen	-20,8	-6,8	-6,6
Kultur- och fritidsnämnd	2,2	0,4	4,7
Socialnämnd	-6,3	-7,0	3,9
Bygg- och miljönämnd	-0,7	0,2	1,1
Barn- och utbildningsnämnd	-25,7	-21,6	0,4
Vård- och omsorgsnämnd	-19,6	-10,8	9,2
Överförmyndarnämnd	0,1	0	0,2
Summa skattefinansierad verksamhet	-72,5	-46,2	-17,5
Avfallsverksamhet	-0,4	0,2	-0,5
VA-verksamhet			
Summa nämnder	-73,0	-46,0	-18,0

Nämnderna redovisar ett sammanlagt underskott jämfört med budget om 73,0 miljoner kronor. Det är sämre budgetföljsamhet än föregående då avvikelsen var 18,0 miljoner kronor i underskott.

Vid ekonomiuppföljning efter mars redovisade barn- och utbildningsnämnden en prognos om 20,5 miljoner i underskott, socialnämnden 7,0 miljoner i underskott och kultur- och fritidsnämnden 500 000 kronor i underskott. Prognoserna var osäkra med anledning av läget i Ukraina och befarade högre priser för bränsle och livsmedel. Förvaltningarna redovisade åtgärder för att komma i balans. Barn- och utbildningsnämnden godkände förvaltningens

förslag till åtgärder och uppdrag till förvaltningen att se över fler effektiviseringsmöjligheter. Socialnämnden beslutade att inte vidta åtgärder med anledning av det oklara världsläget, utan avvakta till delårsrapporten. Kommunfullmäktige beslutade att uppdra till nämnderna att vidta åtgärder för att hålla driftbudgetramen och att återrapportering skulle ske i augusti.

Vid delårsrapporten per augusti prognostiserades nämndernas underskott till 46,2 miljoner kronor till årets slut. Socialnämnden och barn- och utbildningsnämndens underskott var oförändrade och förvaltningarna redovisade fler åtgärder. Socialnämnden beslutade att genomföra en av de föreslagna åtgärderna, med huvudsaklig effekt på längre sikt. Samhällsbyggnadsförvaltningen prognostiserade underskott med 7,4 miljoner kronor som följd av ökade energipriser, skadegörelse och underhåll, och rapporterade åtgärder angående energiförbrukning. Vård- och omsorgsnämnden prognostiserade underskott med 10,8 miljoner kronor främst som följd av att en privat utförare, som utförde nästan hälften av kommunen hemtjänst, sade upp avtalet. Effektiviserings- och rekryteringsåtgärder pågick, vilket skulle innebära att behovet av inhyrd personal skulle upphöra efter oktober. Vård- och omsorgsnämnden uppdrog åt förvaltningen att arbeta utifrån dessa åtgärder. Därutöver uppdrogs åt förvaltningen att även i övrigt föreslå nämnden åtgärder för att nå budget i balans.

När kommunstyrelsen behandlade delårsrapporten per augusti föreslog kommunstyrelsen kommunfullmäktige att uppdra till nämnderna att vidta åtgärder för att minimera prognostiserade underskott till årets slut. Kommunstyrelsen uppdrog även till kommunledningsförvaltningen att vidta åtgärder för att minimera underskott till årets slut.

Ekonomiuppföljningen per oktober, som görs av förvaltningarna, visade att prognoserna inte förbättrats. En väsentlig orsak till försämringen var de kraftigt ökande energipriserna, vilka är svåra att prognostisera. Kommunstyrelsen beslutade, med anledning av underskotten, att nämnderna ska inkomma med handlingsplaner och att redovisa handlingsplanen och dess effekt till kommunstyrelsen under våren 2023.

Till bokslutet redovisas följande större underskott, och de väsentligaste orsakerna till underskottet

- Kommunstyrelsen, -1,8 miljoner kronor, främst IT-säkerhet samt allmänna val
- Samhällsbyggnadsförvaltningen, - 20,8 miljoner kronor. Ökade energikostnader 12,9 miljoner kronor samt att det efter sommaren uppstod ökade kostnader för skötsel och underhåll, främst skadegörelse och felanmälan, 11,7 miljoner kronor högre än budget.
- Socialnämnd, -6,3 miljoner kronor, främst placeringar och inhyrd personal
- Barn- och utbildningsnämnden, -25,7 miljoner kronor, främst att effektiviseringsåtgärder som beslutats inte genomförts med effekt under året
- Vård- och omsorgsnämnden -19,6 miljoner kronor, för uppstartskostnader och bemanningssvårigheter vid fördubblingen av hemtjänstverksamheten, vilket inte kunnat lösas under året med rekryterad personal utan genom inhyrd personal.

Det kan konstateras att externa styrda händelser främst under senare delen av året förutom kända ekonomiska utmaningar från början av året, har påverkat ekonomin negativt. Arbete med åtgärder har pågått under året men det har inte gett tillräcklig effekt detta år.

Utförligare analyser och kommentarer redovisas i avsnitt 7. Driftredovisning samt i nämndernas verksamhetsberättelser.

Ekonomiska effekter av covid-19-pandemin

Coronapandemin har även detta år haft effekt på den kommunala verksamheten och ekonomin, dock är det svårt att bedöma i vilken omfattning effekten är relaterad till coronapandemin.

Riksdagen beslutade i februari om att ersätta arbetsgivare för högre sjuklönekostnader än normalt, avseende perioden december 2021 - mars 2022. Hela perioden ska redovisas som

intäkt 2022 och kommunen har erhållit 7,6 miljoner kronor i ersättning, jämfört med 6,8 miljoner kronor år 2022.

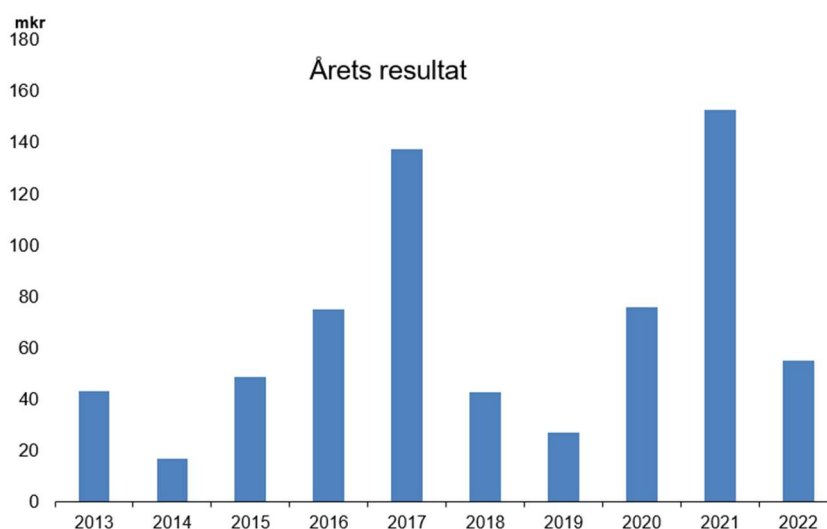
Vård- och omsorgsnämnden rapporterar att det inte uppstått merkostnader direkt kopplade till covid-19. Regler och rekommendationer kopplade till åtgärder för att minska smittspridning, exempelvis att inte gå till jobbet med symtom, har dock medfört ökade personalkostnader. Förvaltningen köper också till följd av covid-19 in personlig skyddsutrustning.

Även barn- och utbildningsnämnden har haft ökade vikariekostnader och kostnader för inhyrd personal. För gymnasiet beräknas en ökad kostnad om 600 000 kr för extrakostnader avseende förlängt leasingavtal av datorer på gymnasiet för att säkerställa leverans på grund av komponentbrist.

Socialnämndens ansvar för individ och familjeomsorgen i kommunen innebär att när social ohälsa, missbruk och arbetslöshet ökar är det socialnämnden som får ökade kostnader. Under senhösten 2021 ökade antal orosanmälningar om barn som bevittnat våld. Ökningen har fortsatt under 2022. Beräkningen av merkostnader direkt kopplat till pandemin är svår att göra, men sammantaget kan nämnden konstatera att pandemin med stor sannolikhet medfört kostnadsökningar i nämndens verksamheter.

2.6.3.3 Resultatutveckling

De senaste tio åren har kommunen haft positiva årliga ekonomiska resultat. I resultaten ingår realisationsvinster och exploatering varför resultaten fluktuerar mellan åren.

Resultaträkning

Tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	452,5	490,5	388,5
Verksamhetens kostnader	-1 723,6	-1 583,8	-1 505,2
Avskrivningar	-80,6	-82,3	-65,8
Verksamhetens nettokostnad	-1 351,7	-1 175,6	-1 182,5
Finansnetto	-8,1	-8,1	-8,0
Skattenetto	1 414,9	1 336,5	1 266,3
Årets resultat	55,1	152,8	75,8

2.6.3.4 Nämndernas nettokostnadsutveckling

Nämnd, tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Förändring	Förändring, procent
Kommunstyrelsen inklusive kommungemensamma verksamheter 1)	-100,3	-94,5	-5,8	6 %
Kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsförvaltningen	-127,1	-116,6	-10,5	9 %
Kultur- och fritidsnämnd	-57,6	-55,0	-2,5	5 %
Socialnämnd	-83,2	-72,9	-10,3	14 %
Bygg- och miljönämnd	-13,7	-12,1	-1,6	14 %
Barn- och utbildningsnämnd	-647,7	-608,1	-39,7	7 %
Vård- och omsorgsnämnd	-385,9	-323,9	-62,0	19 %
Överförmyndarnämnd	-2,1	-2,0	-0,1	5 %
Summa	-1 417,6	-1 285,1	-132,5	10 %

Taxefinansierade verksamheterna avfall och VA ingår inte. Bokslut 2021 har justerats för organisationsförändringar 2022 för att öka jämförbarheten för nämnderna mellan åren.

1) Kommunfullmäktige, stöd till politiska partier, valnämnd, revision, räddningstjänst, kommunstyrelse, kommunstyrelseförvaltningen.

Nettokostnaden för nämndernas verksamheter ökar med 132,5 (80,8) miljoner kronor jämfört med år 2021. Det är en ökning med 10 (7) procent jämfört med år 2021.

Vård- och omsorgsnämnden ökar mest med 62,0 (40,7) miljoner kronor. Det är en ökning med 19 procent från föregående år. Den demografiska utvecklingen där antalet 80-åringar och äldre ökar med 100 procent under en tioårsperiod, påverkar nämndens verksamhet väsentligt.

Barn- och utbildningsnämnden ökar med 39,7 (20,9) miljoner kronor, en ökning med 7 procent.

Socialnämndens nettokostnad ökar med 10,3 (2,8) miljoner kronor, en ökning med 14 procent.

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning ökar med 10,5 miljoner kronor, motsvarande 9 procent.

2.6.3.5 Kostnads- och intäktsutveckling

Konto, mkr	2022	2021	Förändring	Förändring, procent
Summa intäkter	452,6	490,5	-37,9	-8 %
Kostnader				
Köp av varor, tjänster och verksamheter samt bidrag	-722,8	-638,0	-84,8	13 %
Kostnader för arbetskraft (personalkostnader)	-1 000,9	-945,8	-55,1	6 %
Summa kostnader	-1 723,7	-1 583,8	-139,9	
Avskrivning av inventarier och fastigheter	-80,6	-82,3	1,7	-2 %
Skatteintäkter och utjämning	1 414,9	1 336,5	78,4	6 %
Finansnetto	-8,1	-8,1	0,0	0 %
Resultat	55,1	152,8	-97,7	-64 %

Exklusive interna kostnader

Intäkter

Kommunens intäkter minskar med 37,9 (ökar med 102,0) miljoner kronor från år 2021, det är en minskning med 8 procent.

Det beror främst på att årets intäkter från försäljning av fastigheter och exploateringsverksamheten, som är av engångskaraktär, uppgår till 69,8 (122,1 mer) miljoner kronor mindre än föregående år.

Driftbidrag från bland andra staten till kommunen ökar totalt sett med 14,4 miljoner kronor, vilket är 13 procent jämfört med föregående år. De riktade bidragen från staten fortsätter att öka. Främst är det bidrag från socialstyrelsen som ökar med 8,8 miljoner kronor avsett för äldreomsorgen.

Köp av varor, tjänster och verksamheter samt bidrag

Den totala kostnaden för köp av material, lämnade bidrag, köp av verksamhet och övriga driftkostnader ökar med 84,7 (31,4) miljoner kronor jämfört med förra året. Det är en ökning med 13 procent.

En väsentlig kostnadsökning är fastighetskostnader och entreprenader som är 13,3 miljoner kronor högre än föregående år, 43 procent. Kostnaden för bränsle, energi och vatten är 11,8 miljoner kronor och 38 procent, där de högre elpriserna är en väsentlig och oförutsedd kostnad. Lokalhyror har ökat med 9,8 miljoner kronor, vilket är 18 procent högre än föregående år och det nya äldreboendet på Västerhagsvägen är en väsentlig orsak.

Kostnaden för tillfälligt inhyrd personal ökar med 31,4 miljoner kronor, 200 procent, från 15,4 miljoner kronor till 47,3 miljoner kronor. Tjänster från konsulter och övriga administrativa tjänster ökar med 10,3 miljoner kronor, vilket är en ökning med 23 procent.

Inköp av förbrukningsmaterial- och inventarier har ökat med 10,0 miljoner kronor, vilket är 20 procent. Av detta utgör ökningen av livsmedel 3,6 miljoner kronor. Det är en ökning med 25 procent, men där ökade volymer ingår.

Verksamheten i extern regi, när kommunen köper huvudverksamhet från andra utförare, uppgår till 297,2 miljoner kronor vilket totalt sett är oförändrat från föregående år. Där ingår även driftbidrag till utförare inom kommunkoncernen, det vill säga räddningstjänsten. Det innebär att andelen av kommunens verksamhet som utförs av extern part, minskar från 18 till 16 procent. Barn- och utbildningsnämnden köper verksamhet för 173,6 (166,8) miljoner

kronor för barn och elever i gymnasieskola, grundskola, förskoleklass, fritidshem och förskola och som utförs av annan huvudman än Håbo kommun. Vård- och omsorgsnämnden köper främst äldreboende, hemtjänst och LSS-verksamhet för totalt 52,1 (64,3) miljoner kronor, en minskning med 19 procent. Den externa hemtjänstutförarens verksamhet upphörde under året. Socialnämnden köper vård för 20,3 (19,5) miljoner främst barn- och ungdomsvård. Samhällsbyggnadsförvaltningen inom kommunstyrelsen nämnden köper verksamhet för totalt 27,2 (23,3) miljoner kronor främst avfallshantering samt snöröjning och sandning av vägar. Kommunstyrelsen betalar driftbidrag till räddningstjänsten med 21,9 (21,5) miljoner. Den gemensamma överförmyndarnämndens verksamhet bedrivs i Uppsala kommuns regi, dit kommunen betalar 2,1 (2,0) miljoner kronor.

Kostnaden för försåld fastighet är 20,1 miljoner kronor lägre än föregående år. Den hänger samman med försäljningen mark i Logistik Bålsta.

Kostnad för arbetskraft (personalkostnader)

Kostnaderna för personal inklusive pensioner ökar med 55,1 (47,2) miljoner kronor från 2021. Det är en ökning med 5,8 (5,2) procent.

Lönekostnaden inklusive arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar samt löneskatten ökar med 43,0 (31,2) miljoner kronor eller 6,5 (4,1) procent. Kostnaden för pensionsavsättningar och pensionsutbetalningar minskar med 2,6 (ökar med 10,6) miljoner kronor eller -3,8 (18,5) procent jämfört med 2021.

Konto, tkr	2022	2021	Förändring
Löner	-707 085	-664 131	-42 954
Kostnadsersättningar	-2 053	-1 572	-481
Arbetsgivaravgifter	-232 214	-219 024	-13 190
Pensioner kostnader	-65 202	-67 782	2 580
Avgår eget arbete på anläggningstillgångar	5 632	6 663	-1 031
Summa personalkostnad	-1 000 922	-945 846	-55 076

Avskrivningar

Avskrivningskostnaden, det vill säga värdeminskningen av kommunens anläggningstillgångar och inventarier, är 80,6 (82,3) miljoner kronor. Det är en minskning med 1,7 miljoner kronor jämfört med föregående år, då nedskrivning gjordes av Viby skola och förskola med 4,8 miljoner kronor samt simhallen 1,4 miljoner kronor.

Objekt, tkr	2022	2021	Förändring
Byggnader och anläggningar	-54 632	-51 683	-2 949
Maskiner och inventarier	-7 768	-7 022	-746
Nedskrivning	-272	-6 796	6 524
Finansiell leasing	-798	-573	-225
VA-verksamheten	-14 069	-13 219	-850
Avfallsverksamheten	-3 076	-3 009	-67
Summa avskrivningar	-80 615	-82 302	1 687

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

Kommunalskatten

Intäkten av kommunalskatten, kommunens största finansieringskälla, ökar med 80,6 miljoner kronor totalt (7,0 procent) jämfört med föregående år. Föregående år ökade skatteintäkterna med 68,5 miljoner kronor (6,3 procent).

Skatteutjämningsystem

År 2005 infördes ett skatteutjämningsystem med syfte är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för landets kommuner. Detta oavsett strukturella förhållanden som befolkningens sammansättning och möjlighet att ge välfärd till invånarna. Invånarna ska kunna få lika god service oberoende var i landet de bor.

Den senaste revideringen genomfördes 1 januari 2020. Revideringen medförde att Håbo kommun betalar mer till kostnadsutjämningen än tidigare, men har fått införandebidrag under år 2020-2022 för att möjliggöra successiv anpassning. Delarna i utjämningsystemet redovisas nedan.

Inkomstutjämning

Inkomster från inkomstutjämning inklusive regleringsavgift uppgår till 172,0 (168,7) miljoner kronor för Håbo kommun. Inkomsterna är 3,3 miljoner kronor högre än 2021.

Kostnadsutjämning och införandebidrag

Kostnadsutjämningen syftar till att utjämna strukturella kostnadsskillnader mellan landets kommuner, så att kommunerna har samma möjlighet att ge välfärd till invånarna oavsett befolkningens sammansättning. Under 2022 betalar kommunen 29,0 (26,7) miljoner kronor i kostnadsutjämning vilket är 2,3 miljoner kronor mer än 2021.

För att ge kommunen möjlighet till successiv anpassning till förändringen i kostnadsutjämningsystemet år 2020, ges kommunen ett avtrappande införandebidrag under år 2020 21,1 miljoner kronor, år 2021 11,6 miljoner kronor och år 2022 4,8 miljoner kronor. Håbo kommun får således anpassa sig till en cirka 20 miljoner kronor årlig lägre intäktsnivå än den som gällde 2019 och tidigare.

LSS-utjämning

Systemet syftar till att utjämna LSS-kostnaderna mellan landets kommuner och vid införandet 2005 betalade kommunen 4,5 miljoner kronor. År 2022 betalar kommunen 25,2 (31,1) miljoner kronor till LSS-utjämningen vilket är en minskning med 5,9 miljoner kronor från år 2021.

Fastighetsavgift

Införandet av fastighetsavgiften år 2008 var neutral, både för den enskilda kommunen och för staten. Intäkterna från den kommunala fastighetsavgiften 2008 uppskattades till 12 miljarder kronor och fördelades lika mellan kommunerna. Från 2009 har den årliga intäktsförändringen från fastighetsavgiften tillförts varje kommun. För år 2022 är den prognostiserade intäkten 46,7 (44,3 miljoner kronor) vilket är en ökning med 2,4 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Generella statsbidrag

Kommunerna tillförs statsbidrag med olika syften men som ska kategoriseras som generella eftersom kommunerna har beslutanderätt om användningen. För 2022 uppgår de till 5,9 (10,7) miljoner kronor. Det största bidraget är skolmiljarden 3,5 (3,1) miljoner kronor. År 2021 avsåg 7,5 miljoner kronor god vård och omsorg för äldre personer, men år 2022 är det bidraget riktat och redovisas inom vård- och omsorgsnämnden.

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag, tkr	Bokslut 2022	Budget 2022	Bokslut 2021
Skatteintäkter	1 239,68	1 159,10	1 221,83
Inkomstutjämning, regleringsavgift	172,003	168,7	172,002
Kostnadsutjämning	-28,997	-26,7	-30,838
Införandebidrag	4,762	11,6	4,762
LSS-utjämning	-25,199	-31,1	-25,196
Fastighetsavgift	46,731	44,3	46,862
Generella statsbidrag	5,94	10,7	5,383
Summa	1 414,9	1 336,6	1 394,8

Finansnetto

Finansnettot, som utgörs av skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader, är oförändrat jämfört med föregående år 8,1 miljoner kronor.

Finansiella intäkter

Finansiella intäkterna uppgår till 5,2 (4,0) miljoner kronor, varav 2,8 miljoner avser borgensavgift från kommunens bolag. Övriga finansiella intäkter, 2,4 miljoner kronor, kommer bland annat från återbäring från Kommuninvest, utdelningar och från kommunens koncernkonto. Finansiella intäkterna är 1,2 miljoner kronor högre än föregående år. Detta beror i huvudsak på att utdelningen från Kommuninvest har ökat.

Finansiella kostnader

Finansiella kostnader uppgår till 13,3 (12,1) miljoner kronor, en ökning med 1,2 miljoner kronor.

Räntekostnaderna på långfristiga skulder ökar med 917 000 (minskade med 1,2 miljoner) kronor till 9,9 miljoner kronor jämfört med år 2021. Det beror på nyupplåningen om 320 miljoner kronor som gjorts under året.

Den totala genomsnittsräntan för kommunens långfristiga skulder uppgår till 0,93 (1,02) procent. Jämfört med föregående år är det en minskning med 0,09 procentenheter.

Den finansiella kostnaden för pensioner är 3,8 (2,2) miljoner kronor, vilket är en ökning från år 2021 med 1,6 miljoner kronor.

2.6.3.6 Investeringar

Håbo kommun har under de senaste tio åren 2013 till 2022 investerat 1 755 miljoner kronor netto i anläggningar och inventarier. Kommunens totala bokförda värde av anläggningar och inventarier uppgår 2022 till 2 503,4 (2 147,1) miljoner kronor.

Årets investeringar

Årets investeringar i inventarier, fastigheter och anläggningar exklusive exploateringsinvesteringar uppgår till 410,2 (246,6) miljoner kronor efter avdrag för offentliga investeringsbidrag.

Investeringsbudgeten för innevarande år exklusive exploateringsinvesteringar uppgår till 548,6 miljoner kronor. Det innebär att 75 procent av investeringsbudgeten har förbrukats och 138,5 miljoner kronor finns i överskott.

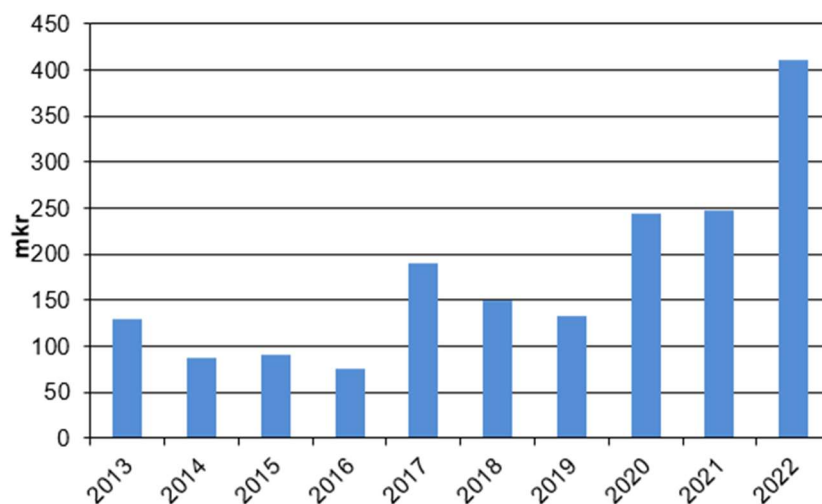
Av årets överskott avser 125,2 miljoner pågående fleråriga projekt med totalbudget där tidplanen inte hållit. Dessa oförbrukade budgetmedel överförs till kommande år utan särskilt beslut, 69,4 miljoner kronor till år 2023 och 55,8 miljoner kronor till år 2024.

Av årets överskott avser 26,9 miljoner kronor övriga investeringar där 24,7 miljoner kronor begärs överförda till år 2023 och 2,5 miljoner kronor till 2024, där den främsta anledningen är att tidplaner för investeringar inte hållit av olika skäl exempelvis upphandlingar och komponentbrist.

När hänsyn tas till budgetöverföringar till kommande år, redovisas ett totalt underskott för årets investeringar om 13,9 miljoner kronor.

I avsnitt 8 Investeringsredovisning finns mer information om årets investeringar.

Investeringar i anläggningar och inventarier 2013-2022 exklusive exploatering

Avslutade stora investeringar

Sju större investeringsprojekt avslutas under året. Aktivitetsparken, 13,8 miljoner, kronor avslutas med ett underskott om 2,8 miljoner kronor beroende på en ej planerad omläggning av VA-ledningar under parken. Investering i Trazan- och Banarnepark uppgår till 10,0 miljoner kronor.

Pågående stora investeringar i olika skeden

Kommunen har vid årsskiftet flera större projekt, som befinner sig i olika skeden, från beslutad budget till slutskede, som pågår över flera år (2016-2027) och har en av kommunfullmäktige beslutad totalbudget om minst 5 miljoner kronor. Den totala budgeten för dessa projekt är 1 388,9 miljoner kronor och fördelas på:

- ny simhall 204,5 miljoner kronor
- ombyggnation Futurumskolan 195 miljoner kronor
- två äldreboende om totalt 242 miljoner kronor
- resecentrum 84,4 miljoner kronor
- fotbollsanläggning 67,7 miljoner kronor
- förskola Ängsbacken 48 miljoner kronor
- två LSS-boenden 40,1 miljoner kronor
- cirkulationsplats Gransäter 50,0 miljoner kronor
- trafiksäkerhetsåtgärder Kraftleden 20,8 miljoner kronor
- bibliotek 20,0 miljoner kronor
- gång- och cykelväg Skokloster 10,1 miljoner kronor
- stationsstråket 12,5 miljoner kronor
- större VA-investeringar 277,9 miljoner kronor.

Flera av investeringarna prognostiseras bli dyrare än budgeterat. Ökade priser som följd av inflationen samt ökade energipriser påverkar. Byggekostnadsindex har ökat med 14,6 procent

från juli 2021 till juli 2022.

Äldreboende Åsen prognostiserades till 28,5 miljoner kronor mer än budget och projektet återremitterades efter beslut i KS 2022-11-28. Översyn av ekonomin ska göras samt övriga utredningar kopplat till alternativ (placering, driftsform, behov). Utredning behöver ske i samråd med verksamheten under våren 2023. Stor osäkerhet avseende kostnader och tider. Behovet av äldreboende kvarstår och det är risk för att platser behöver köpas utanför kommunen.

Resecentrum prognostiseras till 16,5 miljoner kronor mer än budget av flera orsaker som tillkommande kostnader för skärmtak, försenad inkoppling av fjärrvärme, effekter av Corona med försenade leveranser, onormala prisökningar och materialbrist, ändrings- och tilläggsarbeten (komplex byggnad som ställer extra krav på byggaren/platsledning) samt kraftig ökning av index (2018-2022).

För Futurum om- och byggnation, prognostiseras 3 miljoner kronor mer än budget för pålning samt olika anpassningar.

LSS-boende Dalvägen, prognostiseras till 1 miljon kronor mer än budget på grund av markförhållanden.

Förskolan Ängsbacken väntas överskrida budget med 4,9 miljoner kronor främst hänfört till byggherrekostnader.

Kommunfullmäktige har behandlat flera ärenden om tilläggsbudget under året.

Dessa omfattande investeringar kommer att medföra ökade driftkostnader för kommunen när lokalerna och anläggningarna är färdiga att tas i bruk.

Exploateringsinvesteringar

Förutom ordinarie investeringar, genomförs investeringar inom exploateringsverksamheten, vilket ska finansieras av exploateringen, för 32,6 (43,9) miljoner kronor. Årets utgifter för omsättningstillgångar uppgår till 15,9 miljoner (34,3) miljoner kronor, där 12,0 miljoner kronor avser markreserv som förvärvats tidigare år.

De största investeringarna inom exploateringsverksamheten under året är Björkvallen 14,1 miljoner kronor och Logistik Bålsta kvarter 5-6 11,4 miljoner kronor.

2.6.3.7 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar förändring av likvida medel under året uppdelade i kategorierna löpande-, investerings- och finansieringsverksamhet.

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten är positivt och uppgår till 100,7 (204,0) miljoner kronor.

Kassaflöde från investeringsverksamheten

Investeringsutgifterna för materiella tillgångar och exploateringen är 429,3 (256,3) miljoner kronor. I anskaffningskostnader ingår pågående exploateringsprojekt med 32,6 (43,9) miljoner kronor.

Finansieringen av investeringarna har skett genom det egna kassaflödet, inom den löpande verksamheten med 100,7 (204,0) miljoner kronor och genom upplåning.

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

Under året har upplåning med 320 miljoner kronor skett. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgår till 314,5 miljoner kronor (102,2 kronor).

Förändring av likvida medel

Likvida medel minskar med -14,1 (49,9) miljoner kronor och uppgår vid årets slut till 38,6 (52,7) miljoner kronor.

Låneskuld

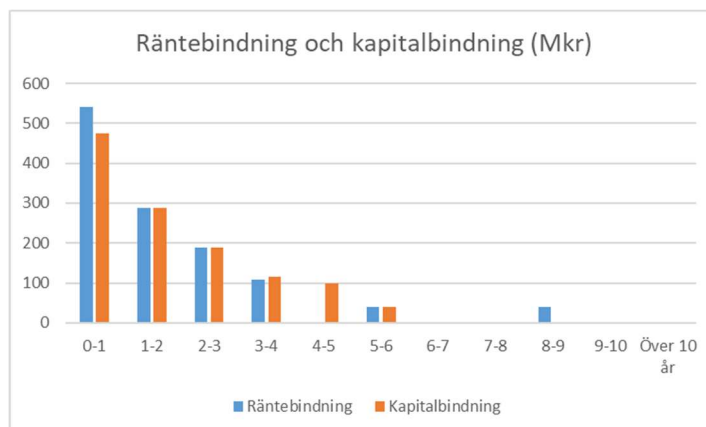
Håbo kommun har många exploateringsprojekt på gång. Detta kommer att innebära att kommunen kommer att få betydande inkomster från markförsäljning från olika intressenter för etablering i kommunen. Samtidigt har kommunen utmaningar avseende investeringar för infrastruktur, fastigheter och fritidsanläggningar. Enligt den 10 åriga investeringsplanen är investeringsutgifterna för kommande åren beräknade till cirka 3 miljarder kronor.

Skuldsättningsgraden är hög eftersom kommunen gjorde mycket omfattande investeringar inom skolan under åren 1996 till 2003 och investeringsnivå kommer fortsatt att ligga på en hög nivå. Kommunens externa långfristiga låneskuld uppgår till 1 206,7 (886,7) miljoner kronor. Därutöver har kommunen pensionsåtaganden på 281,2 (288,6) miljoner kronor. Under 2022 investerar kommunen cirka 449 miljoner kronor i fastigheter och anläggningar.

Skuldportföljen har en volym på 1 206,7 miljoner kronor. Den genomsnittliga räntan för hela skuldportföljen uppgår till cirka 0,93 procent (1,02) procent.

Kommunen använder aktivt derivatinstrument för att säkra upp ränterisken på underliggande lån. Av kommunens totala skuldportfölj har cirka 160 (120) miljoner kronor eller 13,3 (14) procent av lånen säkrats upp med derivatinstrument med olika förfallostruktur eller till fast räntebindning.

Räntebindning & Kapitalbindning

Skuldportföljens genomsnittliga kapitalbindning är 1.75 år och den genomsnittliga räntebindningen är 1.60 år. Av portföljen har 39.36% en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 44.84% har en räntebindning på 1 år eller kortare. Utan derivat hade 55.20% av portföljen haft en räntebindning på 1 år eller kortare.

Med nuvarande låneportfölj har kommunen inga valutarisker eller kreditrisker. Kommunen har inte placerat några tillgångar, därav föreligger inga risker avseende finansiella tillgångar.

2.6.3.9 Medfinansiering av Citybanan

Kommunfullmäktige beslutade år 2009 (KF § 98) att Upplands Lokaltrafik (Uppsala läns landsting) ingick avtal med staten om medfinansiering av Citybanan. För Håbo kommuns del innebar detta att fullmäktige godkände en medfinansiering om 38,0 miljoner kronor jämte indexuppräknings om 8,2 miljoner kronor. Slutbetalningen av medfinansieringen av Citybanan gjordes år 2017 och har uppgått till 46,2 miljoner kronor för perioden 2013-2017 inklusive indexuppräknings.

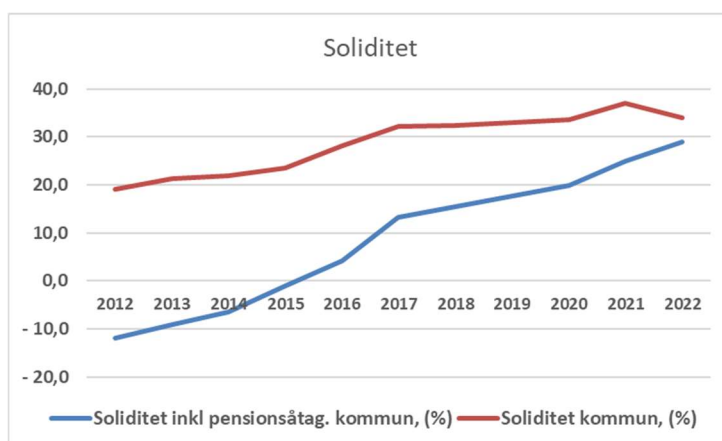
Upplösningen, det vill säga avskrivningen av bidraget, påbörjades år 2013 innebärande en avskrivning på kapitalbeloppet med 1,5 miljoner kronor år 2022, vilket belastar resultaträkningen. Detta görs i enlighet med riksdagens beslut om ändring i lagen (1997:614), 5 kapitel 7 §, om kommunal redovisning. År 2013–2038 kommer den årliga nedskrivningskostnaden om 1,5 miljoner kronor att belasta kommunens resultaträkning.

2.6.3.10 Soliditet

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital och ger en uppfattning om kommunens finansiella styrka på längre sikt. Utvecklingen av soliditeten bestäms dels av resultatet, dels av hur tillgångar, avsättningar och skulder förändras under året. Det finns ingen norm för vilken soliditet en kommun bör ha. Kommunen strävar dock efter en hög soliditet eftersom det minskar kommunens finansiella kostnader.

Soliditeten för Håbo kommun år 2022 minskar något till 34 (37) procent. Det kan jämföras med den ovägda genomsnittliga soliditeten för länets kommuner som år 2021 var 42 procent.

Om man även tar hänsyn till pensionsförpliktelserna, både de som redovisas som ansvarsförbindelse, är soliditeten 24 (25) procent, att jämföra med den ovägda soliditeten för länet år 2021 som var 23 procent.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomi är utsatt för påverkan från omvärlden. En känslighetsanalys som visar förändringar i ett antal storheter ger följande riskexponering för år 2022:

- Ökade löner med 1 procent - motsvarar cirka 9 miljoner kronor i ökade kostnader
- Ökade kostnader exklusive lönekostnader med 1 procent, motsvarar cirka 6,5 miljoner kronor i ökade kostnader
- Effektivisering med 1 procent - motsvarar cirka 12 miljoner kronor i sänkta kostnader
- 100 fler/färre invånare - motsvarar cirka 10 miljoner kronor i ändrade skatteintäkter
- Räntenivån för kommunens upplåning ökar med 1 procentenhet - motsvarar cirka 12 miljoner kronor i ökade kostnader
- Ökad upplåning 100 miljoner kronor - motsvarar cirka 1,0 miljon kronor i ökade kostnader
- Förändrad skattesats 50 öre - motsvarar cirka 30 miljoner kronor i ändrade intäkter
- Skatteunderlaget ökar med 1 procentenhet - motsvarar cirka 10 miljoner kronor i högre intäkter.
- Ökning med en heltidsanställd - motsvarar cirka 530 000 kronor i ökad kostnad.

2.7 Balanskravsresultat

Riktlinjer för resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige beslutade 2019-02-25 §8 att anta lokala riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv samt att reservera överskott upparbetade från och med räkenskapsåret 2010-2012, enligt beräkning av ingående balans för resultatutjämningsreserven, uppgående till 14,7 miljoner kronor. Resultatutjämningsfonden uppgår till 14,7 miljoner kronor per 2022-12-31.

De lokala riktlinjerna som kommunfullmäktige beslutade om har sin utgångspunkt i kommunens ekonomiska ställning, vilka faktorer som främst påverkar verksamhet och ekonomi i framtiden samt en bedömning av faktorernas betydelse och påverkbarhet. Det kan exempelvis vara planerade investeringar, låneskulder och det totala pensionsåtagandets påverkan på resultat och ställning. Av kommunens riktlinjer framgår att;

Reservering till resultatutjämningsfonden får göras om kommunens finansiella mål är uppnådda med ett belopp som motsvarar den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Detta eftersom kommunen har långfristiga skulder i form av lån från externa kreditinstitutioner och ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser som redovisas utanför balansräkning som kan belasta kommunens resultat i framtiden.

Dessutom krävs att överskottet överstigande två procent, enligt ovan i kommunens resultaträkning, inte används likviditetsmässigt till att finansiera årets investeringar.

Årets balanskravsresultat

Enligt 11 kap. 10 § LKBR ska upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultatet redovisas i förvaltningsberättelsen. Vidare framgår att vid beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens balanskrav, ska årets resultat rensas för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten.

Årets resultat uppgår till 55,1 miljoner kronor vid årets slut. Från årets resultat ska samtliga realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar dras av, vilket i år är noll. Kommunens balanskravsresultat är därför 55,1 miljoner kronor och balanskravet uppfylls.

Att notera är att intäkter av engångskaraktär från reavinster och exploatering ingår i årets resultat med 68,1 miljoner kronor.

Balanskravsutredning, tkr	2022	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	55 144	152 786	75 764
Samtliga realisationsvinster (-)	0	0	-982
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	55 144	152 786	74 782
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv			
Användning av medel från resultatutjämningsreserv			
Årets balanskravsresultat	55 144	152 786	74 782

2.8 Väsentliga personalförhållanden

2.8.1 Kommunen

Personalredovisning

Kommunen är en personalintensiv verksamhet, där kommunens medarbetare är de som dagligen skapar värde för Håbos kommuninvånare.

Redovisningen bygger på ett antal nyckeltal från kommunens lönesystem som ger grundläggande information.

Tillsvidareanställd – det som i dagligt tal kallas fast anställning. En anställning som enligt avtal pågår tills uppsägning sker från någon part. En tillsvidareanställning kan vara på heltid eller deltid och är i regel månadsavlönade.

Visstidsanställd – en anställning med ett fastställt slutdatum. Det kan vara ett vikariat eller en visstidsanställning. Visstidsanställningar i denna redovisning avser tidsbegränsade anställningar med månadslön.

Timavlönade - avser tidsbegränsade anställningar som erhåller timlön.

Årsarbetare – samtliga anställda (månadsavlönade, timavlönade samt hel- och deltid) i en given grupp eller kategori, omräknat till heltidstjänster.

Anställningar och årsarbetare

Antalet tillsvidareanställda 2022 uppgick till 1560, vilket innebär en ökning om 5,5 procent jämfört med 2021. Gruppen visstidsanställda (månadsavlönade) minskade med motsvarande 57 anställningar jämfört med föregående år.

Utifrån antalet årsarbete ser vi att kommunen som arbetsgivare årligen växer, vilket är en naturlig effekt av att fler väljer att bosätta sig i Håbo kommun.

Håbo kommun	2019	2020	2021	2022
Tillsvidareanställda	1 365	1 397	1 479	1 560
Tidsbegränsade, månadsavlönade	219	197	188	131
Totalt antal månadsavlönade	1 584	1 594	1 667	1 691
Antal årsarbetare inklusive timavlönade	1 603	1 627	1 683	1 749
Utveckling av antalet anställda jämfört med året innan	3,3 %	1,5 %	3,4 %	5,5 %
Varav kvinnor	1 253	1 262	1 329	1 248
andel kvinnor %	79,1 %	79,2 %	79,7 %	80 %
Andel män %	20,9 %	20,8 %	20,3 %	20 %
Medelålder	45,1 år	44,6 år	45,2 år	45 år

Not: Urvalet är per den 1 november för samtliga månadsavlönade. Timavlönade ingår endast i urvalet gällande antal årsarbetare.

Prognosen för 2023 är att kommunen kommer att fortsätta växa, då kommunen fortsätter att utöka verksamheterna inom äldreomsorgen. Även inom barnomsorg och skola kommer behovet av den kommunala servicen fortsätta öka. Denna utveckling innebär att kommunen fortsatt kommer att ha ett behov av att rekrytera medarbetare med kompetens inom framför allt inom vård, omsorg och skola. Att kommunen växer för också med sig att andra behov inom t ex IT, HR och andra stödfunktioner kan komma att behöva förstärkas.

Förvaltning	Tillsvidare	Tidsbe- gränsade	Månads- avlönade, totalt	Antal års- arbetare	Andel kvinnor	Andel heltid
Barn- och utbildningsförvaltning	753	89	842	732	82,88 %	91,96 %
Socialförvaltning	515	47	562	481	84,32 %	62,52 %
Samhällsbyggnadsförvaltning	88	4	92	86	51,69 %	95,51 %
Kommunledningsförvaltning	167	11	178	157	80,84 %	79,64 %
Kultur- och fritidsförvaltning	35	10	45	31	61,11 %	75,00 %
Håbo kommun	1 558	161	1 719	1 587	80,87 %	80,74 %

Siffror baserade på november 2022.

Heltid som norm

Kommunen som arbetsgivare är en kvinnodominerad organisation där närmare 81 % av de månadsavlönade är kvinnor.

Under 2022 arbetade 81 procent av kommunens medarbetare arbetar heltid.

Socialförvaltningen är den förvaltning som har lägst antal heltidsanställda (62,5 %) vilket främst grundar sig i vård- och omsorgsnämndens verksamheter. Förvaltningen har en central bemanningsenhet som under året arbetat med att utveckla schema- och bemanningsplaneringen i syfte att verka för ökat heltidsarbete. Ett antal medarbetare har under året ökat sin sysselsättningsgrad till heltid. Verksamheterna har under året även övergått till att i största möjliga mån endast erbjuda heltid vid nyanställningar. Arbetet med heltidsresan fortsätter under 2023 och kommunen arbetar aktivt för att flera medarbetare ska få möjlighet att arbeta heltid.

Personalomsättning och pensionsavgångar

Personalomsättningen uppgick 2022 till 14,2 procent, vilket är en ökning med 5,2 procentenheter jämfört med 2021. Totalt har 201 medarbetare avslutat sin tillsvidareanställning varav 21 medarbetare gått i pension. Ökningen kan till viss del bero på pandemin, det vill säga att medarbetare efter att det under några år varit ganska låg omsättning på arbetsmarknaden generellt. Under 2022 har kommunen även haft en omsättning på chefer och ledningsfunktioner. Även detta kan ha påverkat personalsättningen i kommunen.

Under 2023 behöver kommunen därför arbeta med att utvecklas för att bli en attraktiv arbetsgivare med högt engagemang och en hållbar arbetsmiljö. Kommunen behöver även arbeta med att få kunskap om varför medarbetare väljer att sluta för att kunna vidta rätt åtgärder.

Håbo kommun, avgångar	2019 Antal	2019 %	2020 Antal	2020 %	2021 Antal	2021 %	2022 Antal	2022 %
Pensionsavgångar	26	1,9 %	22	1,6 %	21	1,3 %	21	1,35 %
Personalomsättning , exkluderat pensionsavgångar	120	8,8 %	129	9,4 %	125	7,7 %	201	12,88 %
Totalt	146	10,7 %	151	11,0 %	146	9,0 %	222	14,23 %

Not: Urvalet gällande avgångar gäller tillsvidareanställda med avgångskoder 91, 94 och 95.

Arbetsmiljö och samverkan

Under 2022 har kommunens chefer med stöd av HR genomfört olika aktiviteter, både kopplat till det strategiska och operativa arbetsmiljöarbetet. Under 2021 antogs både arbetsmiljöpolicy med kommunövergripande mål för arbetsmiljön, samt två riktlinjer för fördelning av arbetsmiljöarbetsuppgifter och för kommunens systematiska arbetsmiljöarbete. Arbetet under 2022 har till stora delar bestått av att implementera dessa riktlinjer, och utveckla kommunövergripande och gemensamma rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Implementeringsarbetet har dels bestått av fortsatta partsgemensamma utbildningar i arbetsmiljö och samverkan, så kallade BAM-utbildningar (Bättre arbetsmiljö). Dessa påbörjades som kommunövergripande insats under 2021, och målgruppen under 2022 har varit nyanställda chefer i kommunen nya skyddsombud och fackliga företrädare. Utbildningsinsatserna har varat 2, 5 dagar totalt och under tre tillfällen. Kommunens chefer har också genomgått obligatoriska utbildningar vid tre tillfällen under våren 2022, med syfte att skapa samsyn och kunskap inom områdena systematiskt arbetsmiljöarbete och samverkan.

Under 2022 har också arbetet inriktats på att utveckla kommunövergripande rutiner inom arbetsmiljöområdet, och möjliggöra chefernas praktiska hantering utifrån deras ansvar och fördelade arbetsmiljöarbetsuppgifter. I detta ingår utveckling av ett systemstöd (Stratsys), samt att identifiera behovet av praktiska verktyg och eventuell avsaknad av vissa rutiner.

Kommunen har också under hösten slutit nytt samverkansavtal med de flesta fackliga förbund som har medlemmar inom organisationen, och i samband med detta har partsgemensamma insatser gjorts för att genom information och kunskap skapa en god grund för fortsatt samverkan i kommunen. I början av 2023 görs ytterligare aktiviteter för att öka förståelse och möjlighet att efterleva innehållet i samverkansavtalet, genom exempelvis kommungemensamma mallar för arbetsplatsträffar och samverkan.

Sjukfrånvaro

Enligt lagstiftning har arbetsgivare ett långtgående ansvar för att arbeta med arbetsanpassning och arbetslivsinriktad rehabilitering. Detta för att motverka ohälsa och lidande för den enskilde medarbetaren, och för att öka sjukskrivna medarbetares möjlighet att återgå i ordinarie arbete.

Av tabellen nedan framgår det att kommunens högsta frånvaro finns hos socialförvaltningen. Förvaltningens medarbetare är särskilt utsatta för smitta och de har även begränsade möjligheter till hemarbete.

Förvaltning	Total sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro i antal årsarbetare	Sjukfrånvaro > 60 dagar, andel	Sjukfrånvaro > 60 dagar, i årsarbetare
Barn- och utbildningsförvaltningen	8,5 %	62	28,4 %	18
Socialförvaltningen	9,9 %	51	35,2 %	18
Samhällsbyggnadsförvaltningen	5,9 %	5	36,9 %	2
Kommunledningsförvaltningen	8,1 %	14	19,3 %	3
Kultur- och fritidsförvaltningen	5,2 %	2	59,8 %	1
Håbo kommun	7,52 %	134	35,8 %	42

Sjukfrånvaro november 2022 – förvaltningarna i jämförelse.

Korttidssjukfrånvaro är den frånvaro som genererar störst kostnad för kommunen eftersom arbetsgivaren betalar sjuklön under de första 14 kalenderdagarna, samtidigt som det i vissa fall uppkommer vikariekostnader. Håbo kommun har under de senaste åren arbetat med att sänka korttidssjukfrånvaron genom ett samarbete med Enköpingshälsan. Syftet med detta projekt har varit att tidigt identifiera och analysera upprepade korttidsfrånvaro på ett aktivt och systematiskt sätt, och därefter genomföra insatser i form av hälsosamtal och vid behov andra rehabiliteringsåtgärder som bedöms behövas för att minska korttidsfrånvaron. Nuvarande avtal med Enköpingshälsan löper ut den 30 juni 2023, vilket föranlett ny upphandling efter årsskiftet. Korttidsfrånvaroprojektet kommer därmed inte att fortsätta i nuvarande regi efter sommaren 2023. Därmed behöver ny analys göras under hösten 2023 för att identifiera behovet av fortsatta kommunövergripande insatser.

Gällande arbetet med långtidssjukfrånvaro är kommunen skyldig att löpande arbeta med arbetslivsinriktad rehabilitering, för att motverka att medarbetarna hamnar i långvarig sjukdom. Att gå till jobbet är för den enskilde en viktig faktor för en god hälsa, då ett arbete innebär rutiner och socialt utbyte. Av tabellen nedan kan det konstateras att kommunen har en utmaning i att få medarbetare åter i arbete efter en längre tids sjukfrånvaro. Det är således ett utvecklingsområde för kommunen inför 2023.

Uppdelning av sjukfrånvaro	Andel Dag 1	Andel Dag 2-14	Andel Dag 15-90	Andel Dag 91-
2020	13,4 %	44,3 %	21,2 %	21,1 %
2021	13,4 %	39,7 %	20,7 %	26,2 %
2022	13,9 %	43 %	19,3 %	23,8 %

Under 2022 är sjukfrånvaron för kvinnor oförändrad medan männen blivit något sjukare. De yngre medarbetarna (-29 år) har blivit friskare. Från i år redovisas åldersspannen 0- 29, 30-49, 50- efter SKR:s riktlinjer. Detta medför att en jämförelse mellan alla åldersgrupper inte går att genomföra.

Håbo kommun	2018	2019	2020	2021	2022
Total sjukfrånvaro	6,9 %	6,1 %	8,3 %	7,7 %	8,6 %
Sjukfrånvaro uppdelat på kön					
Kvinnor	7,7 %	6,9 %	9,4 %	9,2 %	9,2 %
Män	4,7 %	4,1 %	5,1 %	5,7 %	6,0 %
Sjukfrånvaro uppdelat på ålder					
20-29 år	8,1 %	6,6 %	9,2 %	9,6 %	8,0 %
30-39 år	6,1 %	4,8 %	7,5 %	6,8 %	-
40-49 år	6,5 %	5,9 %	7,9 %	6,9 %	7,6 %
50-59 år	7,9 %	8,0 %	10,0 %	8,7 %	-
60- år	7,6 %	6,1 %	8,2 %	8,3 %	8,4 %

Enligt obligatoriska sjukfrånvaroredovisningen SKR redovisas nyckeltal 5,6,7 år 2022. Åldersindelning 0-29, 30-49, 50 och äldre.

2.9 Förväntad utveckling

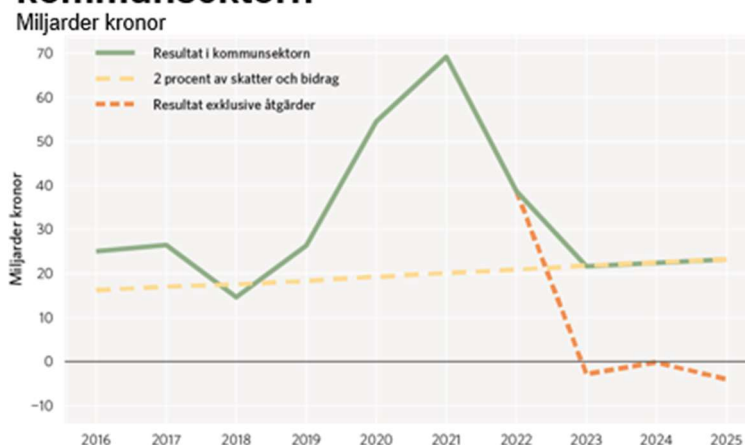
Håbo kommun har stora behov av investeringar inom bland annat infrastruktur och samhällsbyggande. Den planerade investeringstakten de kommande 10 åren i form av infrastruktur, verksamhetsfastigheter och fritidsanläggningar kräver en sund finansiell planering, men på grund av de förändrade ekonomiska förutsättningarna behöver behoven ses över och prioriteras.

Den positiva demografiska utvecklingen har planat ut något och tillskottet av nya invånare ser ut att förskjutas framåt i tiden. Detta påverkar skatteunderlaget och tillsammans med att den svenska ekonomin går in i en lågkonjunktur, krävs anpassningar av kommunens ekonomi de kommande åren främst 2023 - 2025.

Efter tio år med starka resultat faller resultaten kraftigt i den kommunala sektorn från och med 2023 om inga åtgärder vidtas. Effekterna av Ukraina krisen med inflations- och räntechock kycler av global och svensk ekonomi 2023. Hög prisökning slår inte bara mot hushållen utan även företag och offentlig sektor drabbas, inflationsprognosen är kraftigt uppskriven för 2023. Kostnadsökningar som är direkt kopplade till inflationen:

- Byggkostnadsindex ökade 14,6 procent i juli 2022 jämfört med juli 2021
- Räntan går upp kraftigt, Riksbanken annonserar fler höjningar under 2023
- Högre energikostnader för fastigheter, även om priserna fallit tillbaka något 2023
- Högre driftskostnader för transporter
- Samtliga avtal kopplade till index ger högre kostnader 2023, till exempel pensionsavsättningarna som är kopplade till prisbasbeloppet.

Vårens bedömning: Resultaten faller i kommunsektorn

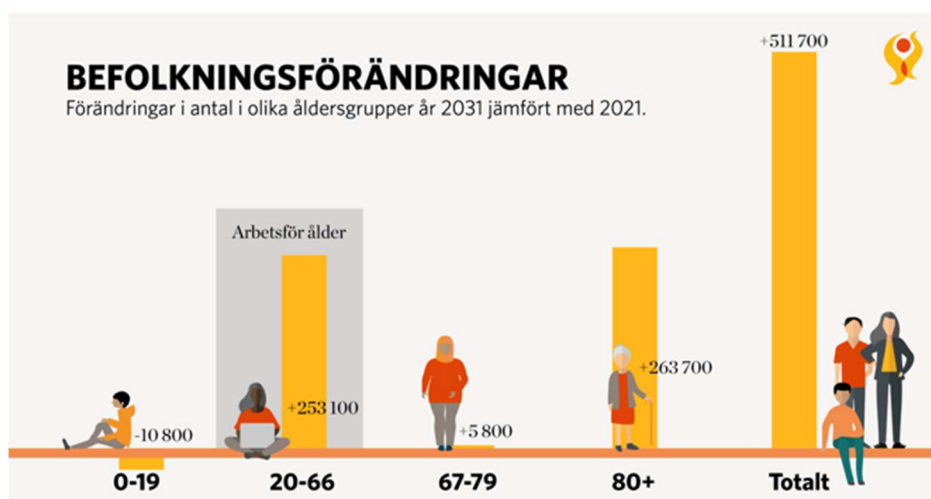

Källa: SKR

Prognosen för 2022 visar på att resultatet för kommunsektorn sjunker till 3,6 procent av skatter och bidrag, vilket motsvarar ett genomsnitt av de tio föregående årens resultat. Att resultatet fortsätter nedåt under 2 procent är en konsekvens av att de generella statsbidragen inte följer kostnadsutvecklingen. Tillskottet av statsbidrag som krävs för att balansera resultatet på 2 procent motsvarar 8 miljarder kronor.

Den prognostiserade demografiska utvecklingen skapar nya utmaningar och Covid-kommissionens rapport och ny lagstiftning på äldreområdet kommer med stor sannolikhet att medföra större kommunalt ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser inom framförallt äldreomsorgen. När gruppen 80 år eller äldre i kommunen beräknas fördubblas fram till år 2030 krävs en långsiktig strategiskt plan. Ändrad ansvarsfördelning mellan region, primärvård och kommun ställer fortsatt krav på nämndens hälso- och sjukvårdsorganisation. Arbetet med

effektiv och nära vård 2030 kommer att intensifieras under de kommande åren.

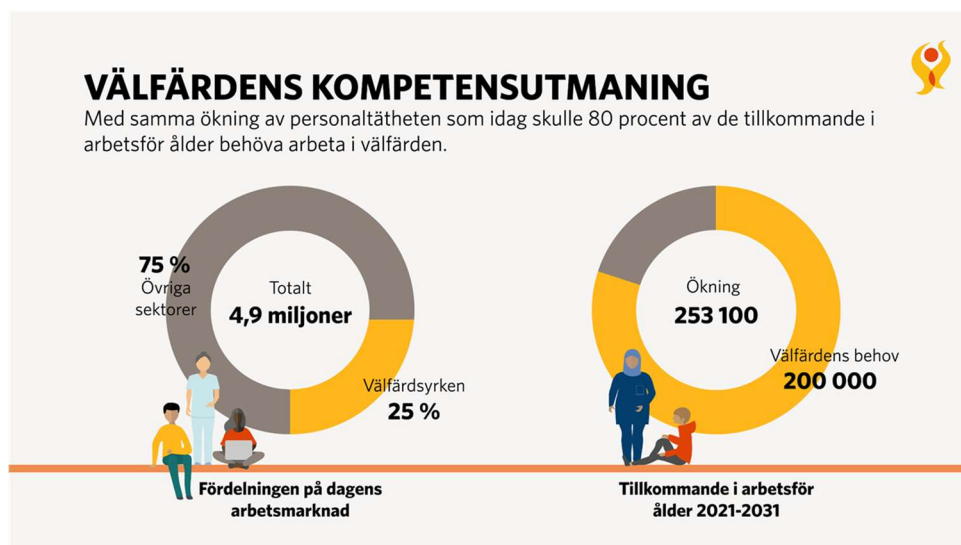

Källa: SKR

Samtidigt beräknas antalet personer i arbetsför ålder endast (i genomsnitt) att öka i kommuner med en befolkning på över 25 000 invånare. Alla kommungrupper, utom större städer och pendlingskommuner nära större stad (Håbo kommun), kommer enligt prognosen ha färre invånare i åldern 0-19 år 2030 än 2020.

Landets kommuner står inför en stor kompetensutmaning när antalet barn och särskilt äldre ökar betydligt mer än de i arbetsför ålder. Utmaningens omfattning varierar i olika delar av landet, men det kan konstateras att av de tillkommande i arbetsför ålder förutsatt samma personaltäthet är det 80 procent av 253 100 personer som behövs inom välfärden. Det krävs förändrade arbetssätt, samordning, resursbyten, större driftsenheter, digitalisering mm för att välfärdstjänsterna även framöver ska hålla en god servicenivå och hög kvalitet.

Kommunen ligger i en tillväxtregion och konkurrensen om arbetskraften är hög både från Stockholm och Uppsala. Utmaningen idag och de kommande åren är att både lyckas behålla personal samt att vara en attraktiv arbetsgivare..

Källa: SKR

Utifrån prognosen kan konstateras att kommunen behöver ännu större fokus på de långsiktiga planerna i form av budget och investeringar när befolkningen på sikt sannolikt inte kommer öka samma takt samt justerat för de demografiska förändringarna.

Sveriges kommuner har haft tio år med bra resultat men de kommande åren sjunker resultaten kraftigt. Det leder till stora utmaningar med anledning av de förestående demografiska förändringarna och lågkonjunkturen vilket sannolikt förändrar behoven av service, stöd och resurser. Om inte tillskotten av statsbidrag följer kostnadsutvecklingen för de kommande åren behöver Sveriges kommuner vidta åtgärder.

Utifrån det rådande ekonomiska läget behöver Håbo kommun vidta åtgärder och prioriteringar för att skapa en god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans, där åren 2023-2025 med lågkonjunktur är särskilt utmanande.

3 Resultaträkning

Tkr	Not	Koncern bokslut 2022	Koncern bokslut 2021	Kommun bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021	Kommun budget 2022
Verksamhetens intäkter	3	585 317	719 722	452 554	490 493	309 611
Verksamhetens kostnader	4	-1 783 325	-1 651 874	-1 723 622	-1 583 804	-1 581 153
Avskrivningar	5	-133 143	-121 959	-80 615	-82 302	-86 757
Verksamhetens nettokostnad		-1 331 151	-1 054 111	-1 351 683	-1 175 613	-1 358 299
Skatteintäkter	6	1 239 681	1 159 093	1 239 681	1 159 093	1 221 829
Generella statsbidrag och utjämning	7	175 239	177 412	175 239	177 412	172 975
Verksamhetens resultat		83 769	282 394	63 237	160 892	36 505
Finansiella intäkter	8	2 424	1 289	5 183	4 014	2 640
Finansiella kostnader	9	-20 499	-16 331	-13 276	-12 120	-19 180
Resultat efter finansiella poster		65 694	267 352	55 144	152 786	19 965
Extraordinära poster (netto)		0	0	0	0	
ÅRETS RESULTAT		65 694	267 352	55 144	152 786	19 965

4 Balansräkning

tkr	No t	Koncern bokslut 2022	Koncern bokslut 2021	Kommun bokslut 2022	Kommun bokslut 2021
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	3 683 302	3 326 280	2 465 446	2 118 097
Maskiner och inventarier	12	57 527	48 915	37 983	28 976
Finansiella anläggningstillgångar	13	16 223	16 004	11 954	11 735
Bidrag till statlig infrastruktur	14	22 800	24 320	22 800	24 320
Summa anläggningstillgångar		3 779 852	3 415 519	2 538 183	2 183 128
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	15	1 587	1 166	1 587	1 166
Exploateringsfastigheter	16	-304	723	5 934	6 961
Fordringar	17	241 702	164 990	235 778	157 768
Kassa och bank	18	47 374	69 063	38 626	52 742
Summa omsättningstillgångar		290 359	235 942	281 925	218 637
SUMMA TILLGÅNGAR		4 070 209	3 651 460	2 820 108	2 401 766
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital		1 090 728	1 105 428	946 927	891 783
Eget kapital	19	1 171 122	1 105 428	946 927	891 783
I: Årets resultat		65 694	267 352	55 144	152 786
II: Resultatutjämningsreserv		14 700	14 700	14 700	14 700
III: Övrigt eget kapital		1 090 728	823 376	877 083	724 297
Avsättningar					
Pensioner	20	170 016	153 733	159 428	143 925
Övriga avsättningar	21	15 982	19 041	0	0
Summa avsättningar		185 998	172 774	159 428	143 925
Skulder					
Långfristiga skulder	22	2 351 148	1 996 008	1 383 148	1 027 308
Kortfristiga skulder	23	361 941	377 249	330 605	338 750
Summa skulder		2 713 089	2 373 257	1 713 753	1 366 058
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		4 070 209	3 651 460	2 820 108	2 401 766
Pensionsförpliktelser					
Pensionsförpliktelser	25	281 168	288 609	281 168	288 609
Varav löneskatt		56 510	56 143	56 510	56 143
Borgen och ansvarsförbindelser	24	7 190	8 412	943 890	944 235

5 Kassaflödesanalys

tkr	Not	Koncern bokslut 2022	Koncern bokslut 2021	Kommun bokslut 2022	Kommun bokslut 2022
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		65 694	267 352	55 144	152 785
Justering för av- och nedskrivningar		133 143	121 959	80 615	82 302
Justering för gjorda avsättningar		13 225	19 590	15 503	18 079
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	26	1 520	1 520	1 520	1 520
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		213 582	410 421	152 782	254 686
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapitalet					
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter		33 507	22 678	33 508	22 679
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-76 711	-50 133	-78 010	-52 317
Ökning/minskning av förråd och exploateringsfastigheter		605	33 389	606	2 898
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-15 310	-26 549	-8 146	-23 950
Kassaflöde från den löpande verksamheten		155 673	389 806	100 740	203 996
Investeringsverksamheten					
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-480 134	-343 001	-416 413	-247 643
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Utrangering av materiella anläggningstillgångar		1 703	0	1 600	0
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar		6 235	1 054	6 235	1 054
Köp av mark		0	0	0	0
Pågående exploateringsprojekt		-32 561	-43 914	-32 561	-43 914
Omklassificeringar		13 833	-94 140	12 021	32 860
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Köp av finansiella anläggningstillgångar		-219	0	-219	1 300
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-491 143	-480 000	-429 337	-256 343
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		320 000	155 100	320 000	103 000
Amortering av låneskuld		-700	0	0	0
Amortering av skulder för finansiell leasing		-798	-573	-798	-573
Amortering av statliga investeringsbidrag		-4 721	-188	-4 721	-188
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		313 781	154 339	314 481	102 239
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL					
		-21 689	64 145	-14 116	49 892

tkr	Not	Koncern bokslut 2022	Koncern bokslut 2021	Kommun bokslut 2022	Kommun bokslut 2022
Årets kassaflöde		-21 689	64 145	-14 116	49 892
Likvida medel vid årets början		69 063	4 918	52 742	2 850
Likvida medel vid årets slut		47 374	69 063	38 626	52 742
Räntebärande nettoskuld					
Räntebärande nettoskuld vid årets början		1 823 375	1 668 275	886 675	783 675
Räntebärande nettoskuld vid årets slut		2 142 675	1 823 375	1 206 675	886 675
Förändring av räntebärande nettoskuld		319 300	155 100	320 000	103 000

6 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer. Avsteg görs från RKR R5 Leasing.

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i årsredovisning 2022 som i den senaste årsredovisningen.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Andel
Håbohus AB	100 %
Räddningstjänsten i Håbo/Enköping	35 %

Inga förändringar i sammansättningen av koncernen har skett under räkenskapsåret.

Mellanhavanden i den kommunala koncernen per 2022-12-31 har eliminerats.

Redovisningsprinciper i koncernföretag

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Skatt - I kommunens dotterbolag redovisas skatt på årets resultat i resultaträkningen. Den består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat för framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser. Uppskjutna skattefordringar har värderats till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas varje balansdag. I koncernens balansräkning redovisas dotterbolagens skatt under verksamhetens kostnader enligt RKR16.

Avskrivningar - Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen. Avskrivningen räknas in i det redovisade värdet för anläggningstillgången. Komponentredovisning tillämpas.

Materiella anläggningstillgångar - Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar - Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs verkliga värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Avsättningar - En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. I Koncernens balansräkning redovisas avsättningar för uppskjuten skatt för obeskattade reserver i koncernföretag.

Intäkter

Håbo kommun redovisar intäkter enligt RKR R2 intäkter.

EU- och statsbidrag redovisas enligt det aktuella bidragets villkor och restriktioner.

Statsbidrag kan vara generella, riktade eller ges i form av kostnadsersättningar.

Kostnadsersättningar är ersättning för kostnader som kommunen har med anledning av en statligt beslutad skyldighet att utföra eller tillhandahålla något.

Under posten Verksamhetens intäkter redovisas intäkter från bidrag som innehåller villkor, i form av motprestationer, samt kostnadsersättningar. Bidrag från staten utan villkor ska redovisas i resultaträkningen under posten Generella statsbidrag och utjämning.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats i enlighet med RKR R2. Enligt rekommendationen ska kommunalskatten periodiseras och redovisas det inkomstår då den beskattningsbara inkomsten intjänats. Som grund har Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognos använts.

Gatukostnadsersättningar och icke offentliga investeringsbidrag

Inkomster från gatukostnadsersättningar och andra bidrag till finansiering av investeringar från privata aktörer intäktsförs i takt med att investeringen färdigställs och intäktskriterierna är uppfyllda. Dvs. när investeringen är färdig att tas i drift, har kommunen fullgjort sin förpliktelse och inkomsten ska därför till fullo vara intäktsförd.

Gåvor och tillgångar som tas emot utan ersättning

En gåva redovisas normalt som intäkt när intäktskriterierna är uppfyllda. Samtidigt motkonteras det tillgångskonto som motsvarar det tillgångsslag som gåvan utgör. I de fall en överlåtelse sker från staten eller annan offentlig aktör, och mottagandet av en anläggningstillgång går att likställa med ett offentligt bidrag hänförbart till en investering, ska inkomsten emellertid intäktsföras på ett sätt som återspeglar anläggningstillgångens nyttjande och förbrukning.

Renhållnings- och VA-avgifter

Anslutnings/anläggningsavgifter redovisas som skuld i balansräkningen och intäktsförs succesivt i takt med att tillgångarna förbrukas. Skulden intäktsförs i takt med den bedömda genomsnittliga nyttjandeperiod som beräknats för verksamhetens anläggningstillgång.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning.

För anskaffning av inventarier är beloppsgränsen ett halvt prisbasbelopp (24 150 kronor år 2022). Korttidsinventarier med en ekonomisk livslängd på max 3 år och inventarier av mindre värde, max ett halvt prisbasbelopp, kostnadsförs.

Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperiod skrivs av separat. För anskaffningsvärdet vid utbyte av komponenter gäller en väsentlighetsprincip. Komponentbyten som utgör mer än 20 % av komponent(yta) klassificeras alltid som investering. Vid utbyte av mindre än 20 % kan ett riktvärde vara ett belopp på över 200 000 kronor. Verksamhetsanpassningar under 200 000 kronor kostnadsförs.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (t.ex. leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

Omprovning av nyttjandeperioden för materiella anläggningstillgångar sker om det finns

omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhetsförändringar, tekniskskiften och organisationsförändringar). En omprövning av nyttjandeperioden görs vid större reparations- eller ombyggnadsåtgärder. Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker från tidigare fastställd nyttjandeperiod ändras avskrivningstiden alltid, om den bedöms vara kortare. Bedöms nyttjandeperioden vara längre, ändras den normalt bara om det oavskrivna beloppet för tillgången är väsentligt.

På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Exploateringsmark redovisas under omsättningstillgångar.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Gåvor är tillgångar som tagits emot utan ersättning eller till en ersättning som understiger tillgångarnas verkliga värde. De redovisas till det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten.

Tomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsetapp där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken.

Skulder och avsättningar

Erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalda intäkter och periodiseras på 70 år för ledningar, eller enligt komponentfördelningen för materiella anläggningstillgångar i ett givet projekt. Upplösningen av intäkter för anläggningsavgifter i ett projekt löper således parallellt med avskrivningarna i samma projekt.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10.

Leasing

Ett leasingavtal klassificeras som ett finansiellt leasingavtal, om det innebär att den framtida servicepotential eller ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Huruvida ett leasingavtal ska betraktas som finansiellt eller operationellt beror på avtalets ekonomiska innebörd och inte på avtalets civilrättsliga form (RKR R5).

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. Dessa avtal ingår i noten för ej avskrivningsbar operationell leasing.

På balansdagen gör kommunen avsteg från RKR R5 Leasing avseende *fast* egendom.

Kommunens hyresavtal avseende fast egendom har inventerats under 2022 med syftet att klassificera dem som operationella och finansiella leasingavtal. Effekterna ingår inte i de finansiella rapporterna per 2022-12-31, utan redovisas 2023.

Leasingavgifter (tkr)	
Fast egendom, operationell leasing	2022-12-31
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:	
Inom 1 år	17 457
Senare än 1 år men inom 5 år	20 084
Senare än 5 år	29 868
Summa	67 409

Leasingavgifter (tkr)	
Fast egendom, finansiell leasing	2022-12-31
Totala minimileaseavgifter	592 104
Framtida finansiella kostnader	-206 897
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	385 207
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:	
Inom 1 år	9 619
Senare än 1 år men inom 5 år	40 331
Senare än 5 år	335 257
Summa	385 207

Effekter på balans- och resultaträkning (tkr)	IB 2022	Anskaffning 2022	UB 2022
Anskaffningsvärde leasingskaffningsvärde	382 573	24 146	406 719
Akkumulerade avskrivningar leasing	-14 013	-13 557	-27 570
Långfristig leasingskuld	-370 510	-14 696	-385 207
Eget kapital	1 951	0	1 951
Summa balansräkning	0	-4 108	-4 108
Avskrivningskostnad	0	13 557	13 557
Hyreskostnad	0	-20 993	-20 993
Finansiell kostnad	0	11 543	11 543
Summa resultaträkning	0	4 108	4 108
Total	0	0	0

Finansiella anläggningstillgångar

Kommunen redovisar enligt RKR R7 finansiella tillgångar till ett verkligt värde per bokslutsdagen. Kommunen har en finanspolicy vilken reglerar hur den finansiella verksamheten ska bedrivas och hur finansiella risker ska hanteras. Inom ramen för finanspolicyen har kommunstyrelsen fastställt regler för upplåning och placeringsregler för finansförvaltningen. För att minska ränterisker används ränteswappar för att förlänga räntebindningen på enskilda lån eller på delar av skuldportföljen.

Bidrag till statlig infrastruktur

Med bidrag till infrastrukturella investeringar avses att kommunen lämnar bidrag till finansieringen av investeringar i infrastruktur som görs av någon annan än kommunen. I enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) kap 5 § 7 tas kommunens bidrag upp som posten bidrag till statlig infrastruktur i balansräkningen. Varje bidrag som redovisas i balansräkningen upplöses med årliga enhetliga belopp under högst 25 år. Upplösningen påbörjas det år bidraget beslutats.

Lager

Med anledning av pandemin har större lager byggts upp och inköpen till dessa har i vissa fall ett pris överstigande aktuellt anskaffningsvärde. I samband med bokslutet har en lagervärdering gjorts utöver lagerinventeringen. Lager, liksom andra omsättningstillgångar, tas upp till det lägsta av anskaffningspris och återanskaffningsvärde.

Osäkra kundfordringar

Kundfordringar som är obetalda och har förfallodatum äldre än tre månader redovisas som osäkra fordringar. Osäkra fordringar skrivs av bokföringsmässigt i redovisningen. Avskrivningen innebär inte att bevakningen av kommunens fordran upphör.

Exploatering

Bedömning om en exploateringsutgift är en driftkostnad eller en investering utgår från i vilket skede kostnaden uppstår. Som driftkostnad eller intäkt klassas de utgifter som uppstår i samband med:

- planering, detaljplan och förstudie (driftkostnad)
- försäljning (intäkt)

Som investering klassas de utgifter som uppstår i samband med:

- projektering
- genomförande

Avsättningar

Pensionsförpliktelser

Från och med 1998 redovisar kommunen sina pensionsåtaganden enligt blandmodellen. Den innebär att pensionsförmåner som tjänats in före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och att pensionsförmåner som tjänats in från och med 1998 ingår i verksamhetens kostnader och redovisas som skuld. Räkna på pensionslöften intjänande från och med 1998 redovisas i posten finansiell kostnad.

Den del av pensionskostnaden som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen har särredovisats. I balansräkningen har belopp som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen klassificerats som en upplupen kostnad (kortfristig skuld).

Skandia är kommunens pensionsförvaltare.

Pensionsavsättning

Bokslutsberäkningen utgår ifrån pensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL. Från den 1 januari 2023 kommer huvuddelen av de anställda att omfattas av det nya pensionsavtalet AKAP-KR.

Beräkningarna bygger på den modell som anvisas i RIPS, dvs. SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionsskuld, enligt RKR:s rekommendationer.

Övriga avsättningar

Under övriga avsättningar redovisas legala förpliktelser som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst, men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då den ska infrias (se 6 kap. 8 § LKBR). Det måste också vara sannolikt att det krävs ett utflöde av resurser för att reglera förpliktelsen. På balansdagen redovisas inga övriga avsättningar i kommunen.

Skulder

Långfristiga skulder

En långfristig skuld har en ursprunglig löptid på längre än tolv månader.

Kortfristiga skulder

En kortfristig skuld förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen, eller förväntas bli betald inom det normala förloppet av kommunens verksamhetscykel.

Borgen och ansvarsförbindelser

Håbo kommun ingick 2005 i en solidarisk borgen som för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Håbo kommun har även borgensansvar gentemot bolagen som ingår i den kommunala koncernen och gentemot föreningar i kommunen:

Läntagare	Kreditinstitut	Borgensåtagande Mkr
Räddningstjänsten i Enköping	Kommuninvest	7,7
Håbohus AB	Kommuninvest	929,0
Bålsta Tennisklubb	SEB	2,0
Bålsta skidklubb	Sparbanken i Enköping	3,1
Bålsta Alpina	Sparbanken i Enköping	1,7
Total		943,5

Säsongsvariationer/cykliska effekter

Semester-, ferie- och uppehållslöneskuldens förändring är en kostnad som varierar betydligt över året. Skulden arbetas upp under höst till vår och majoriteten av de anställda tar ut semester under sommaren. Skulden ökar med cirka 15-20 miljoner kronor från delårsbokslut till årsbokslut, vilket innebär att kostnaden vid bokslutet är cirka 15-20 miljoner kronor högre än vid delårsbokslut.

Andra poster som varierar över året är semestervikariekostnaden är som störst under sommarmånaderna samt snöröjnings- och energiförbrukningskostnader som är som störst under vintermånaderna.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 40,15% som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader.

Materiella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad. Internränta debiteras verksamheten med 1,25 %.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet med utgångspunkt från principen att varje enskilt hyresobjekt ska ha en hyra som motsvarar beräknad självkostnad för hyresobjektet.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling och IT fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Uppskattningar och bedömningar

Försiktighetsprincipen är överordnad princip för värderingen av tillgångar och skulder. Det innebär att skulder inte undervärderas och tillgångar inte övervärderas. Omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Gåvor (värdering)

Exploator har överlämnat gatu- och VA-anläggningar i ett exploateringsområde till kommunen. Gåva ska värderas utifrån verkligt värde vid tidpunkten för övertagande. Värdet har bedömts utifrån utgiftsnivå för andra liknande anläggningar som kommunen byggt under året.

Grunder för bedömning av vad som är jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Inga händelser under 2022 har bedömts som jämförelsestörande.

Grund för periodisering av exempelvis riktade statsbidrag där osäkerheter föreligger.

Om intäktskriterierna inte är uppfyllda på balansdagen sker ingen uppbokning.

Not 3

Verksamhetens intäkter, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Försäljningsintäkter	12 365	11 621	12 365	11 170
Taxor och avgifter	147 678	130 017	147 361	129 733
Hyror och arrende	154 894	151 447	31 230	29 358
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	103 405	87 096	103 405	87 063
<i>Därav periodiserade bidrag från migrationsverket *</i>	<i>13 090</i>	<i>11 503</i>	<i>13 090</i>	<i>11 503</i>
Övriga bidrag	25 374	27 217	25 316	27 217
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	49 242	51 953	46 509	49 769
Intäkter från exploateringsverksamhet	86 368	156 183	86 368	156 183
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	107	0	0	0
Övriga verksamhetsintäkter	5 884	104 188	0	0
Summa totalt	585 317	719 722	452 554	490 493

**Bidragen periodiseras enligt extern bidragsgivares villkor*

Not 4

Verksamhetens kostnader, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Personalkost. exkl. pensionskost.	-952 330	-907 477	-935 720	-878 064
Pensionskostnad	-66 440	-69 455	-65 202	-67 782
Lämnade bidrag	-31 770	-31 661	-31 753	-31 648
Köp av huvudverksamhet	-275 778	-276 391	-297 203	-297 413
Lokal- och markhyror	-32 249	-33 688	-65 197	-55 398
Material, tjänster, övrigt	-175 918	-134 020	-172 812	-131 862
Realisationsförluster och utrang	0	0	0	0
Anskaffningskostn. såld expl.fast	-16 898	-36 896	-16 898	-36 896
Bolagsskatt	-2 933	-4 704		
Övriga verksamhetskostnader	-229 009	-157 582	-138 837	-84 741
Summa	-1 783 325	-1 651 874	-1 723 622	-1 583 804

Not 5

Avskrivningar, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Avskrivning byggnader och anläggningar	-109 323	-106 628	-71 777	-67 911
Avskrivning maskiner och inventarier	-10 741	-8 535	-8 566	-7 595
Nedskrivning byggnader och anläggningar	-13 079	-6 796	-272	-6 796
Summa	-133 143	-121 959	-80 615	-82 302

Not 6

Skatteintäkter, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Kommunalskatt	1 206 619	1 130 373	1 206 619	1 130 373
Avräkningskatt innevarande år	26 056	25 110	26 056	25 110
Avräkningskatt justering föregående år	7 006	3 610	7 006	3 610
Summa	1 239 681	1 159 093	1 239 681	1 159 093

Not 7

Generella statsbidrag och utjämning, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Inkomstutjämning	110 582	103 375	110 582	103 375
Kostnadsutjämning	-28 997	-26 728	-28 997	-26 728
Regleringsbidrag	61 420	65 295	61 420	65 295
Kommunal fastighetsavgift	46 731	44 257	46 731	44 257
Bidrag för LSS-utjämning	-25 199	-31 124	-25 199	-31 124
Övriga bidrag	10 702	22 337	10 702	22 337
Summa	175 239	177 412	175 239	177 412

Not 8

Finansiella intäkter, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Utdelningar från koncernbolag	5	51	0	51
Utdelning aktier och andelar	1 821	786	1 821	786
Realiserad vinst på försäljning av placeringsmedel	0	0	0	0
Orealiserad värdestegring på placeringsmedel	0	0	0	0
Ränteintäkter	425	167	400	167
Borgensavgifter	-2	0	2 787	2 725
Övriga finansiella intäkter	175	285	175	285
Summa	2 424	1 289	5 183	4 014

Not 9

Finansiella kostnader, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Räntekostnader på lån	-16 867	-14 283	-9 892	-8 975
Avgår räntekostnad exploateringsinvesteringar	766	634	766	634
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-4 034	-2 304	-3 792	-2 158
Förlust vid försäljning av placeringsmedel	0	0	0	0
Orealiserad värdeminskning på placeringsmedel	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	-364	-378	-358	-1 621
Summa	-20 499	-16 331	-13 276	-12 120

Not 10

Förändring av eget kapital, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Håbo kommun	55 144	234 026	55 144	152 786
Håbohus AB	10 584	17 585	0	0
Håbo Marknads AB	0	15 861	0	0
Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo	-34	-120	0	0
Summa	65 694	267 352	55 144	152 786

Not 11

Mark, byggnader och tekniska anläggningar, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Ackumulerat anskaffningsvärde			3 154 258	2 902 372
Ackumulerade avskrivningar			-1 036 161	-961 960
Bokfört värde 1/1	3 326 279	2 967 787	2 118 097	1 940 412
Årets anskaffning	494 357	376 125	432 518	284 747
Årets avskrivning	-121 901	-104 976	-71 548	-67 406
Omklassificering	-13 833	-26 888	-12 021	-32 860
Utrangering	-1 600	-6 796	-1 600	-6 796
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Försäljning	0	0	0	0
Koncernmässig ökning av anläggningstillgång, HMAB likvidation		121 028		
Bokfört värde 31/12	3 683 302	3 326 280	2 465 446	2 118 097
Varav				
Markreserv och exploateringsfastigheter	121 566	133 585	124 077	136 096
Versamhetsfastigheter	1 920 154	1 803 717	709 262	623 784
Fastigheter för affärsverksamhet	547 639	494 525	547 639	494 525
Publika fastigheter	415 024	361 179	415 024	361 179

Mark, byggnader och tekniska anläggningar, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Fastigheter för övrig verksamhet	42 278	20 341	42 278	20 341
Pågående projekt	636 641	512 933	627 166	482 172
Summa	3 683 302	3 326 280	2 465 446	2 118 097

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga materiella tillgångar

Not 12

Maskiner och inventarier, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Akkumulerat anskaffningsvärde			163 188	154 880
Akkumulerade avskrivningar			-134 212	-126 111
Bokfört värde 1/1	48 915	46 815	28 976	28 769
Årets anskaffning	19 956	12 288	18 176	8 308
Årets avskrivning	-11 241	-10 188	-9 066	-8 101
Utrangering	-103	0	-103	0
Försäljning	0	0	0	0
Bokfört värde 31/12	57 527	48 915	37 983	28 976
Varav				
Maskiner	0	0	0	0
Inventarier	36 436	29 590	31 172	23 581
Bilar och andra transportmedel	14 879	14 485	599	555
Konstverk, samlingar	1 851	1 271	1 851	1 271
Övriga maskiner och inventarier	0	26	0	26
Finansiell leasing	4 361	3 543	4 361	3 543
Summa	57 527	48 915	37 983	28 976

För anskaffning av inventarier är beloppsgränsen 24 150 kronor. Linjär avskrivning tillämpas för samtliga materiella tillgångar.

Not 13

Finansiella anläggningstillgångar, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Aktier				
Kommunaktiebolaget 6 stycken	1	1	1	1
Håbo Marknads AB 1 300 stycken	0	0	0	0
Håbo Hus AB 1 789 stycken	0	0	1 789	1 789
Mälarbanan 90 stycken	90	90	90	90
Andelar				
Bålstavägen	6	6	6	6
Kommuninvest	16 043	15 824	10 025	9 806

Finansiella anläggningstillgångar, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Husbyggnadsvaror HBV förening UPA	40	40		
Inera	43	43	43	43
Långfristiga fordringar				
Förlagslån 45936 Kommuninvest	0	0	0	0
Summa	16 223	16 004	11 954	11 735

Not 14

Bidrag till statlig infrastruktur	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Medfinansiering citybanan, kapitalbelopp	38 000	38 000	38 000	38 000
Ackumulerad upplösning	-15 200	-13 680	-15 200	-13 680
varav årets upplösning	-1 520	-1 520	-1 520	-1 520
Summa	22 800	24 320	22 800	24 320

Under 2009 fattade kommunfullmäktige beslut om kommunal medfinansiering av Citybanan. Bidraget på 38,0 miljoner kronor är bokfört både som en tillgång och som en avsättning på balansräkningen. Upplösning av bidraget påbörjas det år utbetalningen sker och under 25 år. Utbetalningen påbörjades under 2013 med 4,5 miljoner kronor. Den avsättning som kommunen gjorde 2013 har indexuppräknats med index enligt avtal. För kommunen blev kostnaden för indexuppräkning för åren 2009-2016 cirka 7,6 miljoner kronor.

Not 15

Förråd, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
10 -årssmycke	30	30	30	30
Beredskapslager	1 557	1 136	1 557	1 136
Summa	1 587	1 166	1 587	1 166

Beredskapslagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärde och återanskaffningsvärde. Värderingen är gjord utifrån respektive varas inköpspris på balansdagen multiplicerat med antal varor.

Not 16

Exploateringsfastigheter	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Bokfört värde 1/1	723	9 351	6 961	9 602
Årets anskaffningar	3 849	1 798	3 849	1 798
Justering/försäljning av exploateringsfastigheter	-4 876	-10 426	-4 876	-4 439
Summa	-304	723	5 934	6 961

Not 17

Fordringar, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Eget Kapital, VA	13 861	0	13 861	0
Kundfordringar	23 289	19 492	22 325	18 661
Upplupna skatteintäkter och avgifter	96 417	60 000	96 417	60 000
Avräkning skattekonto	38 239	35 721	38 239	35 721
Övriga kortfristiga fordringar	39 612	28 723	38 056	25 039
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	30 284	21 054	26 880	18 347
Summa	241 702	164 990	235 778	157 768

Not 18

Kassa och bank, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Kassa	23	22	23	22
Plusgiro	47 351	66 221	38 603	49 900
Bank	0	2 820	0	2 820
Summa	47 374	69 063	38 626	52 742

Not 19

Eget kapital, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Ingående eget kapital	1 105 428	838 075	891 783	738 998
Förändring eget kapital obeskattad reserv	8 993	1 291	0	0
Årets resultat	56 701	266 062	55 144	152 785
Summa eget kapital Håbo kommun	1 171 122	1 105 428	946 927	891 783
Håbo kommun	938 178	883 033	946 927	891 783
Håbohus AB	231 773	221 190		
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	1 171	1 205		
Summa eget kapital koncern	1 171 122	1 105 428	946 927	891 783
Specifikation av egna kapitalet				
Årets resultat	65 694	267 353	55 144	152 785
Resultatutjämningsreserv	14 700	14 700	14 700	14 700
Övrigt eget kapital	1 090 728	823 375	877 083	724 298
Varav särredovisning Avfallsverket	434	642	434	642
Summa	1 171 122	1 105 428	946 927	891 783

Not 20

Avsättningar pensioner, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Ingående avsättningar till pensioner inkl. löneskatt	153 733	134 779	143 925	125 846
Nyintjänad pension, varav				
Förmånsbestämt ålderspension	11 879	9 335	11 879	9 335
Årets utbetalningar	-3 517	-3 332	-3 561	-3 309
Räne- och basbeloppsuppräknig	2 851	1 634	2 851	1 634
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	5 468	0	5 468
Övrig post	2 075	2 320	1 307	1 422
Byte av tryggande	0	0	0	0
Förändring av löneskatt	2 995	3 529	3 027	3 529
Summa	170 016	153 733	159 428	143 925
Utredningsgrad				
Totalt antal personer			9 862	9 202
Antal utredda personer			9 615	8 979
Utredda i %			98	98
Antal outredda personer med alternativ pensionslösning			0	28

Utredningsgrad

Skandia har tagit fram ett mer förfinat mått än det tidigare måttet aktualiseringsgrad. Bl.a. omfattar det nya måttet även anställningar från 1998. Måttet har benämningen Utredningsgrad. Här visas det totala antalet personer som inte uppnått uttagsåldern. Dessutom ser du hur många som är utredda avseende tidigare anställningar och pensionsrätter.

Kommunen har inga förpliktelser när det gäller särskilda avtalspensioner mot chefer eller medarbetare, utan erbjuder löneväxling till medarbetare som önskar det.

Not 21

Övriga avsättningar, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Avsättning skatter Håbohus AB	9 550	10 072	0	0
Uppskjuten skatt Håbohus AB	6 432	8 969	0	0
Summa	15 982	19 041	0	0

Not 22

Långfristiga skulder, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Långfristiga låneskulder 1/1	1 823 375	1 668 275	886 675	783 675
Nya upptagna lån under året	320 000	155 100	320 000	103 000
Amorteringar under året	-700	0	0	0
Utgående långfristig låneskuld	2 142 675	1 823 375	1 206 675	886 675
Förutbetalda intäkter anslutnings- och anläggningsavgifter 1/1				
Årets anslutningsavgifter VA investeringar	121 702	99 023	121 702	99 023
Årets anslutningsavgifter VA exploateringar	1 327	2 023	1 327	2 023
Omklassificering anslutningsavgift VA exploatering	34 203	22 257	34 203	22 257
Årets upplösning av VA anslutningsavgifter	0	0	0	0
Rättelse av fel övertagna anläggningar Frösundavik	-2 022	-1 601	-2 022	-1 601
Utgående förutbetalda anslutnings- och anläggningsavgifter	155 210	121 702	155 210	121 702
Långfristig leasingkuld 1/1	3 544	2 619	3 544	2 619
Årets nya finansiella leasingavtal	1 718	1 498	1 718	1 498
Rättning föregående år	-102	0	-102	0
Årets amortering finansiella leasingavtal	-798	-573	-798	-573
Utgående långfristig leasingkuld	4 362	3 544	4 362	3 544
Statliga investeringsbidrag 1/1	15 387	14 521	15 387	14 521
Årets inkomna investeringsbidrag	6 235	1 054	6 235	1 054
Omklassificering anslutningsavgift	0	0	0	0
Årets upplösning statliga investeringsbidrag	-4 721	-188	-4 721	-188
Utgående statliga investeringsbidrag	16 901	15 387	16 901	15 387
Övriga lån	32 000	32 000	0	0
Summa	2 351 148	1 996 008	1 383 148	1 027 308
Uppgifter om lång-och kortsiktig upplåning	Koncern bokslut 2022	Koncern bokslut 2021	Kommun bokslut 2022	Kommun bokslut 2021
Genomsnittlig ränta %	0,84	0,75	0,93	1,02
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	0,82	0,35	0,75	0,47
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	1,93	2,52	1,75	2,62
Genomsnittlig räntebindning, år	1,99	2,62	2	2,49

Långfristiga skulder, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
	Räntebindni ng (år)	Räntebindni ng (tkr)	Kapitalbind ning (år)	Kapitalbind ning (tkr)
0 -1 år	0,27	541 100	0,46	475 000
1 -2 år	1,41	288 000	1,41	288 000
2 -3 år	2,36	188 575	2,36	188 575
3 -4 år	3,32	109 000	3,33	115 100
4 -5 år	0	0	4,45	100 000
5 -6 år	5,36	40 000	5,36	40 000
6 -7 år	0	0	0	0
7 -8 år	0	0	0	0
8 -9 år	8,93	40 000	0	0
9 -10 år	0	0	0	0
Över 10 år	0	0	0	0
Total		1 206 675		1 206 675

Den genomsnittliga kapitalbindningen för kommunens skuldportfölj är 1,75 år och den genomsnittliga räntebindningen är 2,49 år. Av kommunens portfölj har 39,36 % en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 44,84% har en räntebindning på 1 år eller kortare. Utan derivat hade 55,20 % av portföljen haft en räntebindning på 1 år eller kortare.

Not 23

Kortfristiga skulder, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Eget kapital, VA	0	1 548	0	1 548
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	1 654	775	1 654	775
Leverantörsskulder	134 562	155 276	126 918	134 896
Personalens skatter och avgifter	17 499	17 770	15 569	15 894
Övriga kortfristiga skulder	36 625	35 762	31 755	32 615
Semester och övertidsskuld	57 054	56 322	56 026	55 324
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	114 547	109 796	98 683	97 698
Summa	361 941	377 249	330 605	338 750

Not 24

Borgen och ansvarsförbindelser, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Borgensåtaganden				
Håbohus AB	0	0	929 000	929 000
Föreningar	6 836	7 535	6 836	7 535
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	0	0	7 700	7 700
Delsumma	6 836	7 535	943 536	944 235

Borgen och ansvarsförbindelser, tkr	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Ansvarsförbindelser				
Egnahem kommunal kreditgaranti	0	0	0	0
Delsumma	0	0	0	0
Summa	6 836	7 535	943 536	944 235

Not 25

Pensionsförpliktelser som inte finns med bland skulderna och avsättningarna	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Ingående ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	288 609	287 564	288 609	287 564
Ränte- och basbeloppsuppräknig	6 444	3 940	6 444	3 940
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	5 983	0	5 983
Nyintjänad pension	0	3 940	0	3 940
Årets utbetalningar	-15 400	-14 923	-15 400	-14 923
Övrigt	2 968	1 901	2 968	1 901
Byte av tryggande	0	0	0	0
Förändring löneskatt	-1 453	204	-1 453	204
Summa	281 168	288 609	281 168	288 609

Från och med 1998 redovisar kommunen sina pensionsåtaganden enligt blandmodellen. Den innebär att pensionsförmåner som tjänats in före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och att pensionsförmåner som tjänats in från och med 1998 ingår i verksamhetens kostnader och redovisas som skuld. Ränta på pensionslöften intjänande från och med 1998 redovisas i posten finansiell kostnad.

Den del av pensionskostnaden som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen har särredovisats. I balansräkningen har belopp som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen klassificerats som en upplupen kostnad (kortfristig skuld).

Not 26 Justering för ej likvidpåverkande poster

Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	Koncern Bokslut 2022	Koncern Bokslut 2021	Kommun Bokslut 2022	Kommun Bokslut 2021
Avskrivning bidrag statlig infrastruktur	1 520	1 520	1 520	1 520
Summa	1 520	1 520	1 520	1 520

Not 27 Leasing

Leasing, tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Operationell leasing		
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	11 005	13 848
Senare än 1 år men inom 5 år	6 682	8 805
senare än 5 år	0	0

Summa	17 687	22 653
Finansiell leasing		
Totala minimileaseavgifter	4 466	3 612
Framtida finansiella kostnader	-105	-69
Nuvärdet av minimileaseavgiftrna	4 361	3 543
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	806	774
Senare än 1 år men inom 5 år	3 555	2 769
Senare än 5 år	0	0
Summa	4 361	3 543

Avgörande för om ett leasingavtal är ett finansiellt eller operationellt avtal är i vilken omfattning de ekonomiska riskerna och fördelarna med ägandet av det aktuella leasingobjektet finns hos leasegivaren eller leasetagaren. Ett leasingavtal klassificeras som finansiellt om ekonomiska fördelar och risker överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Klassificeringen av avtalet görs vid avtalets början.

Kommunen har under 2022 inventerat kommunens hyresavtal avseende fast egendom med syftet att klassificera dem som operationella och finansiella leasingavtal. Effekterna av klassificeringen kommer att redovisas i räkenskapsår 2023.

Not 28 Upplýsning om upprättade särredovisningar

Särredovisning har upprättats av VA-verksamheten enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Särredovisningen finns som bilaga 6 till denna årsredovisning.

Avfallsverksamhetens överskott redovisats i bokslutet som en specifikation till det egna kapitalet.

VA verksamhetens eget kapital har klassificerats till kortfristig fordran/skuld. Avräkning mot VA-verksamhetens egna kapital sker i årsbokslutet.

Not 29 Upplýsning om kostnader för räkenskapsrevision

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsår 2022.

Revisionens totala kostnad för 2022 är 1,4 (1,3) miljoner kronor.

Räkenskapsrevision, tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Förtroendevalda revisorers kostnad för räkenskapsrevision	10	10
Sakkunnigas kostnad för räkenskapsrevision	120	120
Summa	130	130

7 Driftredovisning

tkr	2022					2021		
	Budget	Bokslut			Av- vikelse	Bokslut		
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Kommunfullmäktige	-1 615	0	-1 538	-1 538	77		-1 397	-1 398
Stöd till politiska partier	-1 084		-1 129	-1 129	-45		-1 084	-1 084
Valnämnden	-1 490	116	-2 122	-2 006	-516		-24	-24
Revision	-1 600		-1 433	-1 433	167		-1 339	-1 339
Driftbidrag Räddningstjänsten Håbo-Enköping	-21 910		-21 910	-21 910	0		-21 480	-21 480
Kommunstyrelsen	-70 771	11 568	-83 848	-72 280	-1 509	9 873	-79 023	-69 150
Kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsförvaltningen	-106 286	159 421	-286 465	-127 044	-20 758	137 071	-253 620	-116 549
Kultur- och fritidsnämnd	-59 808	7 753	-65 343	-57 590	2 218	5 444	-60 492	-55 047
Socialnämnd	-76 930	22 108	-105 338	-83 230	-6 300	19 328	-92 247	-72 919
Bygg- och miljönämnd	-12 982	9 197	-22 922	-13 725	-743	10 464	-22 539	-12 075
Barn- och utbildningsnämnd	-622 057	525 322	-1 173 048	-647 725	-25 668	528 377	-1 136 498	-608 121
Vård- och omsorgsnämnd	-366 260	116 520	-502 378	-385 857	-19 597	89 768	-413 628	-323 860
Överförmyndarnämnd	-2 268		-2 132	-2 132	136		-2 033	-2 033
Summa skattefinansierad verksamhet	-1 345 061	852 005	-2 269 606	-1 417 599	-72 538	800 325	-2 085 404	-1 285 079
Avfallsverksamhet	0	32 961	-33 395	-434	-434	31 232	-31 735	-502
VA-verksamhet	0	77 159	-77 159	0	0	62 594	-62 594	0
Summa taxefinansierad verksamhet	0	110 120	-110 554	-434	-434	93 826	-94 329	-502
Pensions- och upplupna lönekostnader	-27 906	28	-16 882	-16 854	11 052	47	-26 082	-26 035
Gemensamt, avskrivningar, befarande kundförluster, fastighetsskatt	-2 441	159	-2 985	-2 826	-385	163	-2 571	-2 408
Internränta	17 069	19 632	-1 651	17 981	912	18 666	-1 301	17 364
Reavinster och exploatering	0	86 368	-18 306	68 062	68 062	159 406	-38 186	121 219
Verksamhetens nettokostnader	-1 358 339	1 068 312	-2 419 984	-1 351 670	6 669	1 072 433	-2 247 873	-1 175 441
Justeras; Interna intäkter och kostnader samt poster som ej är hänförliga till Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	0	-615 758	615 747	-11	-11	-581 940	581 769	-171
Verksamhetens kostnader och Verksamhetens intäkter enligt resultaträkningen	-1 358 339	452 554	-1 804 237	-1 351 681	6 658	490 493	-1 666 104	-1 175 612

Bokslut 2021 har justerats för organisationsförändringar 2022 för att öka jämförbarheten för nämnderna mellan åren.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutade 2022-03-14 om sin budget och verksamhetsplan för år 2022 under förutsättning att kommunfullmäktige beviljade kommunstyrelsen och övergripande verksamheter 19 964 000 kronor i tilläggsbudget för en budget i balans år 2022.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-03-28 att bevilja kommunstyrelsen denna tilläggsbudget. Kommunstyrelsens totala budget uppgår därmed till 204,8 miljoner kronor.

Bokslutet visar en nettokostnad på 227,3 miljoner kronor och underskottet uppgår till 22,5 miljoner kronor. Verksamheten fördelas på övergripande och kommunledningsförvaltning samt samhällsbyggnadsförvaltningen.

Det är en försämring från delårsrapporten som prognostiserade ett underskott med 7,4 miljoner. Kommunstyrelsen beslutade i samband med delårsrapporten att uppdra till kommunledningsförvaltningen att vidta åtgärder för att minimera underskottet till årets slut. Vid behandlingen av ekonomiuppföljning per oktober beslutade kommunstyrelsen att nämnderna ska inkomma med en handlingsplan, redovisa handlingsplanen och dess effekt till kommunstyrelsen.

Slutligt underskott för kommunledningsförvaltningen är slutligt underskott -1,8 miljoner kronor. För att minimera underskottet har följande åtgärder vidtagits

- rekryteringar pågår för att ersätta inhyrd personal, innebär sänkta kostnader med cirka 2 miljoner kronor kommande år
- analysera och synliggöra gemensamma kostnader för fördelning
- utveckla nyckeltal för mätning och jämförelse
- ekonomirapportering fast punkt på dagordningen
- hänsyn har tagits till ökade kostnader för IT-säkerhet och uppgraderingar i budget 2023.

Inom samhällsbyggnadsförvaltningen uppgår underskottet till 20,8 miljoner kronor och det kan främst hänföras till fastighetsverksamheten som visar ett underskott om 20,1 miljoner kronor. Kostnader för mediaförsörjning uppgår till 12,9 miljoner kronor mer än budgeterat. Det är priset på el som utgör orsaken till underskottet. Åtgärder för att minska förbrukningen har vidtagits, som till exempel att anpassa drifttiderna av ventilation, planera användning av lokalerna, planera uppvärmning av idrottshallar, sänkning av inomhustemperatur, kontroll av golvvärmeanläggningar och genomförda investeringsprojekt för långsiktig energieffektivisering. Kostnader för skötsel och underhåll, främst skadegörelse och felanmälan, är 11,7 miljoner kronor högre än budget. Det är Gransäter, Futurum och Ishallen som står för de stora kostnadsposterna vilka omfattas av vattenskador, skadegörelse och övriga felanmälningar. Ett inbrott i Gransäterskolan orsakade stor vattenskada, där utrivning och sanering belastar resultatet 2022 och ersättning från försäkringsbolaget förväntas under 2023. Kapitalkostnaderna är lägre än budgeterat, främst som följd av förskjutning av tidplanen för investeringsprojektet ombyggnation Futurumskolan från senhöst 2022 till vår 2023. Åtgärder har vidtagits med anledning av kraftigt ökade energikostnader. Samtidigt inväntas besked på energistödet som kommer att betalas ut under 2023.

Kultur- och fritidsnämnd

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter kostar netto 57,6 miljoner kronor 2022. Det är en ökning med 5 procent jämfört med förra året, men 4 procent lägre än budgeterat. Resultatet är ett överskott på 2,2 miljoner kronor. Överskottet förklaras främst av lägre kostnader för personal, offentliga arrangemang, aktiviteter hos Ung i Håbo samt föreningsbidrag. Oförutsedda kostnader uppstod inom ishallen, övriga föreningsanläggningar och simhallen, vilket medförde återhållsamhet inom förvaltningen.

Socialnämnd

Socialnämndens verksamhet kostar netto 83,2 miljoner kronor i år. Det är en ökning med 12 procent jämfört med förra året och 8 procent mer än budget. Underskottet jämfört med budget är 6,3 miljoner kronor och beror främst på högre kostnader än budgeterat för placeringar vuxna, unga och barn samt inhyrd personal då rekryteringsläget för socionomer är mycket ansträngt. Under 2022 uppstår det engångskostnader motsvarande 2,2 miljoner kronor som ingår i resultatet.

Verksamheten missbrukarvård för vuxna visar på ett nettounderskott jämfört med budget på 4,6 miljoner kronor. Underskottet beror på fler och kostsammare placeringar än budget medger. Regionen har haft svårt att tillgodose målgruppens behov av vård vilket ökat kommunens kostnader för enskilda placeringar. Nämnden har även fattat beslut om insats enligt LVM under året vilket inte inrymts i budgetram. Kostnaden för placeringar är under året 6,3 miljoner kronor, en avvikelse mot budgeterat med 4,7 miljoner kronor och 2,5 miljoner kronor högre än föregående år.

Barn- och ungdomsverksamheten har totalt 7,4 miljoner kronor högre kostnader än föregående år och 3,7 miljoner kronor i underskott jämfört med budget under 2022. Redan i slutet av 2021 började en ökning av antalet aktualiseringar till myndighetsenheten för barn och unga. Denna ökning har fortsatt under året och inledda utredningar har ökat markant. Utredningar för barn och unga får ta maximalt 120 dagar enligt lag, för att klara att hålla tidsramen har enheten tvingats ta in inhyrd personal med en avvikelse mot budget på 3,9 miljoner kronor. Nämnden har fortsatt utmaningar gällande att rekrytera behöriga medarbetare varför inhyrd personal även kommer finnas i början av 2023.

Socialnämnden har tidigare genomfört effektiviseringsåtgärder om 478 000 kronor genom minskning på administrativt stöd och sänkt budget för föreningsbidrag. Socialförvaltningen har också föreslagit åtgärder tidigare år motsvarande 2,6 miljoner kronor som nämnden valt att inte genomföra tidigare år. Socialnämnden beslutade i december om åtgärder för en mer kostnadseffektiv familjerådgivning, utifrån ett flertal förslag om åtgärder. Fler åtgärder planeras för att öka effektiviseringen på längre sikt.

- nytt verksamhetssystem för att underlätta ärendehantering och korta handläggningstid, upphandling av nytt system pågår och beräknas vara klart andra halvåret 2023.
- kompetensutvecklingsinsatser för att ge medarbetarna trygghet och rätt verktyg vilket förväntas öka kvalitet och rättssäkerhet samtidigt som handläggningen effektiviseras.
- utveckla nya effektiva arbetssätt och metoder för att ge enskilda stöd i att snabbare komma ut i självförsörjning men också att korta ner tiden där den enskilde är beroende av socialtjänstens stöd och insatser.
- Se över riktlinjer för att säkerställa att de insatser som socialtjänsten fattar beslut om ligger i linje med den politiskt uttryckta viljan i Håbo kommun.
- Utveckla arbetet med tidiga samordnade insatser för barn och unga för att förebygga behov av mer omfattande insatser i socialtjänsten verksamhet.
- förbättrad samverkan med övriga förvaltningar och andra myndigheter framförallt för att förebygga behov av insatser i socialtjänsten.

Bygg- och miljönämnd

Bygg- och miljönämndens verksamheter kostar 13,7 miljoner kronor netto 2022, vilket är ett underskott med 743 000 kronor. Det är en ökning med 14 procent jämfört med året innan, och 6 procent högre än budget.

Underskottet beror främst på lägre intäkter för bygglovenheten. Antal bygglovsbeslut påverkas av byggtakten i kommunen och enheten har märkt en trend av färre planprojekt som

går till antagande och/eller redan lagakraftvunna detaljplaner som inte kommer till genomförande och därmed blir det inte heller aktuellt med bygglov. Under året har flera verksamheter kortare och längre perioder av vakanta tjänster, bland annat för avdelningschef och bygglovschef, vilket delvis kompenserar de lägre bygglovsintäkterna.

Barn- och utbildningsnämnd

Barn- och utbildningsnämndens nettokostnader för år 2022 uppgår till 647,7 miljoner kronor. Det motsvarar ett underskott med 25,7 miljoner kronor (4,1 procent). Jämfört med 2021 har nettokostnaderna ökat med 6,5 procent.

Underskottet återfinns i egen regi i de flesta av verksamheterna och beror i huvudsak på att verksamheterna inte är kostnadsanpassade till årets budgetramar. Beslut om effektiviseringsåtgärder, såsom avveckling av tomma förskolepaviljonger, avveckling övertalig personal förskola samt avveckla tjänster inom fritidshem och grundskola, togs av barn- och utbildningsnämnden i samband med delårsrapport per mars 2022. Åtgärderna har inte genomförts som planerat under 2022 och ger därför inte någon ekonomisk effekt för året.

Verksamhet förskola ger ett underskott med 13 miljoner kronor år 2022. Den främsta orsaken till underskottet återfinns inom i egen regi. I samband med budgetarbetet 2022 uppskattade förskolorna det totala effektiviseringsbehovet till 10,2 miljoner kronor för att nå en budget i balans. De effektiviseringsåtgärder som redovisades i samband med delårsrapport per mars 2022 har inte genomförts under året. Anledningen är ytterligare personalkostnader i form av vikariekostnader under årets första månader orsakade av rådande pandemi och hög personalfrånvaro, fler inskrivna barn i behov av särskilt stöd vilket kräver extra personalresurser samt kravet på öppetider.

Verksamhet grundskola ger ett totalt underskott med 16,9 miljoner kronor år 2022.

Grundskolorna i egen regi, inklusive budget för verksamhetschef grundskola, ger ett underskott med 16,2 miljoner kronor. Underskottet beror på att skolenheterna inte har kostnadsanpassat verksamheterna till gällande ram. Budgetansvariga vittnar om svårigheter att kostnadsanpassa verksamheten utifrån skolpengens nivå; små klasser i små undervisningslokaler, stort behov av extra stöd för enskilda elever på alla skolor, kommungemensamma särskilda undervisningsgrupper med behov av lärartäthet, höga kapitalkostnader för skolor som byggts om och där verksamheten bedrivs i moduler.

Etableringskostnader för paviljonger på Vibyskolan och Slottsskolan samt avetablering av paviljonger på Futurum ingår i utfallet för verksamhet grundskola med 6,4 miljoner kronor. Kostnaderna innebär ett underskott med motsvarande summa för verksamhet grundskola eftersom budgeten (6,2 miljoner kronor) ligger på övergripande verksamhet.

Verksamheten har påverkats av högre sjukfrånvaro och vikariekostnader, där pandemin är en orsak. Underskottet beror även på att kostnader för skolskjuts är 3,7 miljoner högre än budgeterat på grund ett nytt avtal som tecknades inför 2022.

Vård- och omsorgsnämnd

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett underskott om 19,6 miljoner kronor. Det är 16 procent högre än föregående år och 5 procent högre än budgeterat.

Jämfört med budget är den stora avvikelserna hemtjänst i egen regi som redovisar ett underskott om 22,4 miljoner kronor.

Underskottet förklaras dels av att hemtjänstersättningen per timme inte täcker de kostnader som finns för att utföra insatsen. När det blir fler timmar blir den totala differensen större och underskottet ökar. Dels har kommunal hemtjänstutförare under sommaren tagit över den volym som tidigare tillhört privat utförare, detta innebär cirka en fördubbling av antal hemtjänststimmar som utförs av kommunal utförare. Övertagandet har medfört initiala

uppstartskostnader men också en stor utmaning att lösa bemanningen för den högre volymen vilket lett till stora merkostnader för framför allt inhyrd personal men också betydande merkostnader för anställd personal.

Verksamheten redovisade i samband med prognos per augusti en åtgärdsplan för en ekonomi i balans som inte kunnat verkställas fullt ut då man inte lyckats rekrytera egen personal i tillräcklig omfattning för att lösa bemanningssituationen. De åtgärder som vidtogs under senare delen av året har dock lett till att behovet av inhyrd personal minimeras och förväntas ge effekt under 2023. Med anledning av det mycket ansträngda läget för hemtjänsten kommer en utvärdering och genomlysning utföras i samarbete med extern part under våren 2023.

Överförmyndarnämnd

Håbo kommun redovisar 134 000 kronor lägre kostnad för överförmyndarverksamhet jämfört med budget, men 5 procent högre kostnader än föregående år. Överskottet beror på lägre kostnader för den gemensamma överförmyndarnämnden i länet.

Taxefinansierad verksamhet

VA-verksamheten räknade med att använda 1,6 miljoner kronor av VA-fonden för året. Resultatet är dock ett underskott med 13,8 miljoner kronor och visar att 15,4 miljoner kronor behöver användas av fonden. Det innebär att det uppstår ett underskott i fonden med 13,9 miljoner kronor, som måste finansieras inom 3 år enligt VA-lagen. Underskottet beror främst på ökade kostnader för energi och ökade kostnader för konsulttjänster på grund av hög personalomsättning under året. Även kostnader för leasing av container för kapacitetshöjning Bålsta vattenverk för att klara VA försörjningen bli högre än budgeterat.

Avfallsverksamheten räknade med att använda 800 000 kronor av fonden. Utfallet för 2022 visar på 366 000 kronor bättre än budget och att 434 000 kronor behöver användas av fonden. Det innebär att fonden redovisar ett överskott på 208 000 kronor. Det bättre resultatet beror på ökade intäkter på material från återvinningscentralen och lägre behandlingsavgifter för grovavfall.

Utgiftsbeslut under året

Kommunfullmäktige beslutade om budget 2021-11-29 § 156. Under året har fullmäktige beslutat om följande tillskott och omfördelning av budget:

Kommunfullmäktige beslutade 2022-03-28 i §29 att bevilja kommunstyrelsen tilläggsbudget om 20 264 000 kronor, vilket finansierades genom att minska valnämndens budget med 300 000 kronor, minska budget för pensioner med 2 094 000 kronor samt höja budget för skatte- och statsbidragsintäkter med 17 870 000 kronor.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-03-28 i §30 att bevilja barn- och utbildningsnämnden 1 009 000 kronor för ökad skolmiljard, vilket finansierades med motsvarande ökning av budget för generella statsbidrag.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-06-13 i § 73 att omfördela 200 000 kronor i internhyresjustering från bygg- och miljönämnden till kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-11-01 i §147 om tilläggsbudget till valnämnden med 624 000 kronor motsvarande ökat generellt statsbidrag avseende allmänna val.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-11-07 i §151 om tilläggsbudget till vård- och omsorgsnämnden med 832 000 kronor motsvarande ökat generellt statsbidrag avseende utökad bemanning av sjuksköterskor.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-12 i §224 om tilläggsbudget till barn- och utbildningsnämnden med 400 000 kronor motsvarande ökat generellt statsbidrag avseende ökade kostnader för elever från Ukraina.

8 Investeringsredovisning

tkr	Totalt fleråriga projekt beslutade av KF				Årets investeringar		
	Budget	Ack utfall 2022	Prognos	Avvikelse budget/prognos	Budget	Utfall	Avvikelse budget/bokslut
Kommunstyrelsen							
Fleråriga projekt, minst 5 mkr							
1630 (P) Omdaning kommunhus		-912					
Övriga investeringar					-3 330	-3 144	186
Summa kommunstyrelsen	0	-912	0	0	-3 330	-3 144	186
KS Samhällsbyggnad							
Fleråriga projekt, minst 5 mkr							
1102 LSS boende Dalvägen	-20 300	-19 651	-21 300	-1 000	-14 894	-14 245	649
1103 LSS boende Viby	-19 800	-12 297	-19 800	0	-13 047	-9 544	3 503
1104 Ny simhall	-204 500	-65 269	-204 500	0	-75 000	-56 464	18 536
1106 (P)Äldreboende Åsen	-121 000	-7 631	-149 500	-28 500	-19 106	-6 737	12 369
1115 Särskilt boende äldre	-121 000	0	-121 000	0	-5 000	0	5 000
1137 Granåsen kallgarage	-3 663	-1 211	-4 063	-400	-3 234	-1 092	2 142
1174 (P) Västerängsskolans kök och matsal	-45 300	-5 422	-45 300	0	-10 000	0	10 000
1184 Futurum om- och tillbyggn	-195 000	-174 818	-198 000	-3 000	-19 948	-18 265	1 683
1188 Ängsbacken	-48 000	-52 606	-52 886	-4 886	-16 649	-21 255	-4 606
1640 Resecentrum	-84 400	-98 445	-100 945	-16 545	-14 125	-28 171	-14 046
1684 Fotbollsanläggning etapp 1	-67 000	-24	-67 000	0	-25 000	-24	24 976
1331 GC-väg Vilunda-Lastbergsv*	-1 758	-944	-944	814	-1 676	-861	815
1332 Cpl Gransäter	-50 000	-576	-50 000	0	-5 000	-576	4 424
1364 Kraftleden Trafiksäkerhet, Etapp 5, 6	-20 847	-14 020	-20 847	0	-12 354	-8 877	3 477
1390 GC-väg Viby - Vilunda*	-5 897	-5 942	-5 941	-44	-39	-84	-45
1397 GC-väg Skokloster	-10 012	-1 099	-10 012	0	-9 252	-339	8 913
1641 Stationsstråket	-12 500	-1 293	-12 500	0	-6 000	-1 293	4 707
Övriga investeringar samhällsbygg					-77 833	-48 310	29 523
Summa KS samhällsbyggnad	-1 030 977	-461 248	-1 084 538	-53 561	-328 157	-216 137	112 020

tkr	Totalt fleråriga projekt beslutade av KF				Årets investeringar		
	Budget	Ack utfall 2022	Prognos	Avvikelse budget/prognos	Budget	Utfall	Avvikelse budget/bokslut
Kultur- och fritidsnämnd							
Fleråriga projekt, minst 5 mkr							
1680 Aktivitetspark*	-11 000	-13 789	-13 789	-2 789	-5 492	-8 281	-2 789
1683 Bibliotek/kulturhus	-20 000	-81	-20 000	0	-10 000	-81	9 919
1685 Trazan och Banarnekpark*	-10 000	-10 304	-10 304	-304	-6 553	-6 857	-304
Övriga investeringar					-5 637	-4 265	1 372
Summa kultur- och fritidsnämnd	-41 000	-24 174	-44 093	-3 093	-27 682	-19 484	8 198
Socialnämnden							
Övriga investeringar					-120	-652	-532
Summa Socialnämnden	0	0	0	0	-120	-652	-532
Barn- och utbildningsnämnden							
Övriga investeringar					-9 598	-8 192	1 406
Summa barn- och utbildningsnämnden	0	0	0	0	-9 598	-8 192	1 406
Vård- och omsorgsnämnden							
Övriga investeringar					-7 100	-4 079	3 021
Summa vård- och omsorgsnämnden	0	0	0	0	-7 100	-4 079	3 021
Summa skattefinansierad verksamhet	-1 071 977	-486 334	-1 128 631	-56 654	-375 987	-251 688	124 300
Taxefinansierat VA							
Fleråriga projekt, minst 5 mkr							
1267 Bålsta tätort ledningar	-116 900	-95 778	-130 900	-14 000	-40 701	-51 679	-10 978
1268 Bålsta tätort pumpstationer	-40 000	-40 013	-40 013	-13	-26 618	-26 631	-13
1270 Ledning med stickspår Logistik Bålsta	-17 000	-6 686	-17 000	0	-10 411	-97	10 314
1271 Bålsta redundans	-104 000	-30 480	-104 000	0	-41 240	-25 720	15 520
1272 Omläggning ledning pga kapacitetsbrist*	-5 000	-8 198	-8 199	-3 199	-3 223	-6 421	-3 198
1276 Reservoar och ledningar i Krägga*	-20 000	-15 436	-15 436	4 564	-16 748	-12 184	4 564
1278 Ny VA-försörjning Skokloster Projektering*	-14 000	0	0	14 000	-6 000	0	6 000

tkr	Totalt fleråriga projekt beslutade av KF				Årets investeringar		
	Budget	Åk utfall 2022	Prognos	Avvikelse budget/ prognos	Budget	Utfall	Av- vikelse budget/ bokslut
Övriga investeringar, VA					-27 719	-35 756	-8 037
Summa VA	-316 900	-196 591	-315 548	1 352	-172 660	-158 488	14 172
Taxefinansierat, avfall							
Fleråriga projekt, minst 5 mkr							
1405 Projekt o utbyggnad ÅVC (P)	0	-102	0	0	0	0	0
Summa Avfall	0	-102	0	0	0	0	0
Summa taxefinansierad verksamhet	-316 900	-196 693	-315 548	1 352	-172 660	-158 488	14 172
TOTALT exkl exploaterings-investeringar	-1 388 877	-683 027	-1 444 179	-55 302	-548 647	-410 176	138 472
Exploaterings-investeringar							
Skattefinansierat	-248 828	-164 022	-261 348	-12 520	17 193	-12 435	-29 628
Taxefinansierat	-145 884	-103 830	-196 964	-51 080	-12 147	-20 127	-7 980
Ökning omsättningstillgångar	-105 703	-107 856	-120 874	-15 171	-10 433	-15 865	-5 432
Summa exploaterings-investeringar	-500 415	-375 707	-579 186	-78 771	-5 387	-48 426	-43 039
TOTALA INVESTERINGAR	-1 889 292	-1 058 734	-2 023 365	-134 073	-554 034	-458 602	95 432
varav gåva	-18 893	-21 093			-15 800	0	15 800
varav finansiell leasing							
varav ökning omsättningstillgång	-105 703	-107 856	-120 874	-15 171	-10 433	-15 865	-5 432

*Fotnot: *Projekt som avslutats under året. (P) innebär att budgeten är preliminär och att genomförandebeslut inte fattats.*

Årets investeringsutgifter exklusive exploateringsinvesteringar är 138,5 miljoner kronor lägre än budget. I huvudsak beror det på att investeringar genomförs senare än planerat.

Sju större projekt har avslutats under året. VA-verksamhetens projekt har avslutats med överskott. Aktivitetsparken och Trazan- och Banarneparken har avslutats med underskott. För aktivitetsparken genomfördes omläggning av VA-ledningar vilket ledde till ökade utgifter.

Större investeringar exklusive exploateringsinvesteringar uppgår till en beslutad budget om 1 388,9 miljoner kronor, men prognosen är att det kommer att överskridas med 55 miljoner kronor inklusive de avslutade projekten. Äldreboende Åsen överskrider budget 28,5 miljoner kronor men projektet har stoppats för genomgång av alternativ som följd av den högre prognosen. Resecentrum beräknas överskrida budget med 16,5 miljoner kronor och Ångsbackens förskola med 4,9 miljoner kronor. Båda dessa projekt är i slutfasen och underskotten är därmed konstaterade.

Väsentliga avvikelser redovisas även i förvaltningsberättelsen under avsnitt 2.6.3.6

Investeringar.

Utgiftsbeslut och omfördelningar under året av investeringsbudget, exklusive exploateringsbudget

Tilläggsbudget under året	Budget totalt	Budget 2022
KF Budget 2022	-1 336 215	-350 904
Avslutade projekt 2021	16 337	
Överför från 2021		-177 939
Tilläggsbudget:		
2022-02-28 KF §11 1271 GAP	-30 000	-14 000
2022-03-28 KF §27 1385 Simhall	-13 500	195
2022-03-28 KF §28 1641 Stationsstråket	-12 500	-6 000
2022-03-28 KF §30 1184 Futurum	-13 000	
2022-11-07 KF § Omförd GC-vägar projekt 1331 och 1397	0	0
Aktuell ram	-1 388 878	-548 648

9 Noter/upplysningar drift- och investeringsredovisning

Upplysningar om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Allmänt

Den ekonomiska styrningen sker bl.a. genom att fullmäktige i budget anvisar resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för verksamhet och investeringar. Fullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av verksamheten och investeringarna. Ekonomisk plan och budget beslutas av fullmäktige inför varje verksamhetsår. Nämnderna och kommunstyrelsen upprättar därefter specificerade internbudgetar för sina ansvarsområden.

Närmare beskrivning av hur den ekonomiska styrningen sker finns i kommunens ekonomistyrprinciper vilka fastställs årligen i samband med budgetbeslutet. Nedan beskrivs det som i ekonomistyrprinciperna gäller driftbudget och investeringsbudget.

Driftbudget

En total budgettram beslutas per nämnd och år av fullmäktige. Nämnden fastställer en budget uppdelat per verksamhet utifrån de givna ekonomiska ramarna. Inom budgetramen kan nämnden fatta beslut om omfördelning så länge detta är förenligt med mål och direktiv beslutade av kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Tilläggsbudget ska tillämpas med stor restriktivitet. Omständigheter som medför att det vid budgettillfället råder stor osäkerhet kan medföra att fullmäktige och/eller kommunstyrelsen innehåller budgetutrymme för att senare fördela via tilläggsbudget. Alternativt kan kommunen budgetera ett resultat inom vilket de svårprognostiserade kostnaderna ryms.

Investeringsbudget

Fullmäktige beslutar om totalbudget för nämnders investeringsprojekt som uppgår till minst 5 miljoner, oavsett tidsomfattning. För sådana projekt som startar under planåren, ska beloppen ses som en plan, och beslut om budget sker i nästkommande budgetprocess.

Fullmäktige beslutar också om årlig rambudget för nämndernas övriga investeringar, såsom mindre anläggnings- och fastighetsinvesteringar, inventarier, transportmedel samt för komponentbyten. Denna budget fördelar nämnderna i sin budget efter behov.

När fullmäktige beslutat om investeringsbudget som avser fastigheter, efter begäran från beställande nämnd, innebär det också att budgeten överförs från beställande nämnd till fastighetsavdelningen.

För de taxefinansierade verksamheterna VA och Avfall fastställs budget separerat från den skattefinansierade verksamheten.

Investeringsbudgeten ska fördelas på respektive genomförandeår i form av budget och plan.

Positiva och negativa avvikelser i investeringsprojekt vars beslutade totalutgift är 5 miljoner kronor eller mer, överförs till kommande års investeringsbudget, så länge projektet pågår.

Ej förbrukad investeringsbudget som ingår i rambudget för de resterande investeringarna överförs normalt inte till nästkommande år. Överföring måste begäras hos kommunfullmäktige och motiveras av nämnd.

Investeringsbudgeten får inte omvandlas till driftbudget eller tvärtom.

Exploateringsbudget

För varje nytt exploateringsprojekt ska budget fastställas av kommunstyrelsen, eller i väsentliga fall kommunfullmäktige, senast i samband med genomförandebeslutet. Information

om investeringsbehov som en följd av ett exploateringsprojekt ska ges sammanhållet med ärende om exploateringsbudget för projektet. Informationen om investeringsbehovet ska även omfatta kostnadsbedömningar. Aktuella projekts budget samt en sammanställd exploateringsbudget redovisas i kommunens budget.

Väsentliga förändringar i projekten, vilka leder till avvikelser från projektets fastställda budget, ska tas upp till kommunstyrelsen för ny behandling.

Räntekostnad för bundet kapital under projekttiden debiteras tillgångarna i projektet, baserat på genomsnittlig ränta.

Upplysningar om tillämpade internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftredovisningen påförts även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Omvänt finns det poster i resultaträkning som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt.

Poster som finns i resultaträkning, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster. Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- **Personalomkostnader**, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa kalkyleras schablonmässigt till 40,15 procent av lönekostnaden.
- **Kapitalkostnader**, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 1,25 procent. För information om avskrivningstider se Redovisningsprinciper.

Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:

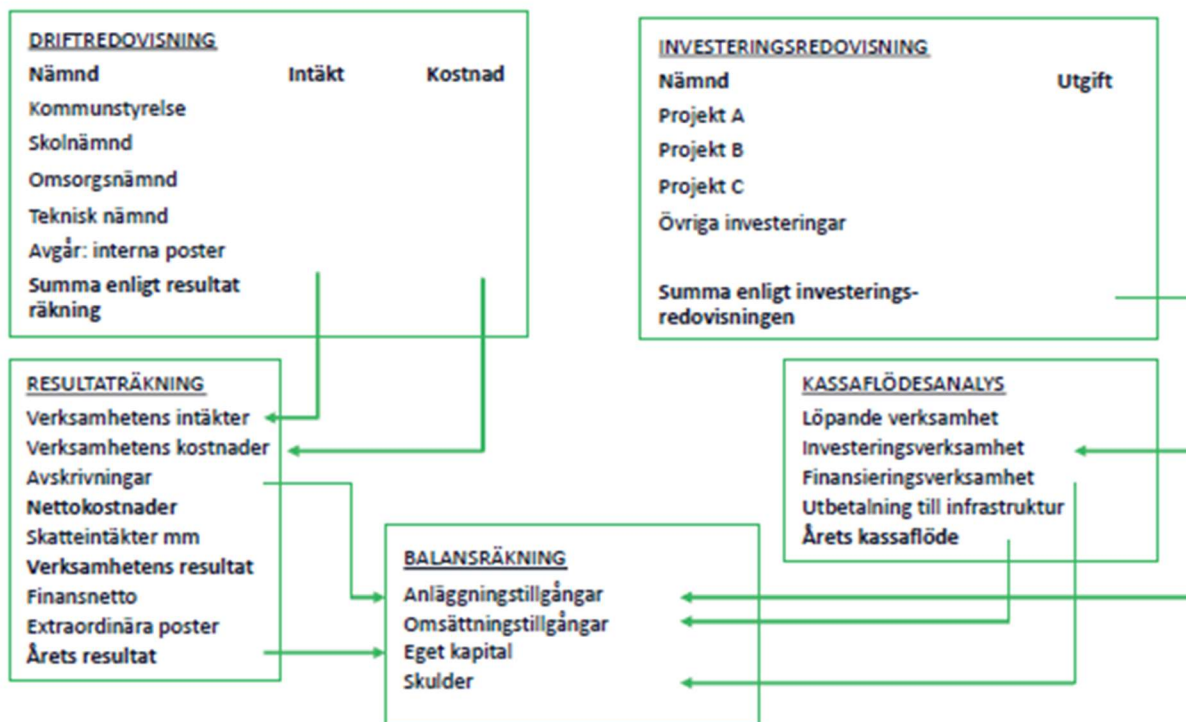
- **Hyreskostnader.** Internhyran sätts till fastighetsavdelningens självkostnad inom ramen för fastighetsavdelningens budgetram, där även kostnaden för outhyrda lokaler ingår. Självkostnaden belastar den verksamhet som använder lokalerna, även kostnader för tillfälliga externa lokaler när det behövs vid renovering av befintliga lokaler.

Kommungemensamma ledningskostnader, IT-relaterade kostnader, löne- och ekonomiadministration, upphandling, HR, kommunikation, kontaktcenter samt försäkring fördelas inte ut internt, med undantag för de taxefinansierade verksamheterna som belastas med sådana kommungemensamma kostnader enligt schablon.

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter och utgifter för egen personals timkostnader.

All kommunkoncernintern fakturering sker utan vinstpåslag. Undantaget utgörs av Håbohus ABs uthyrning av bostäder och lokaler som sker på affärsmässiga grunder.

Drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Håbo kommun

Representation i kommunfullmäktige

Parti	Andel röster val 2018	Mandat
Socialdemokraterna	25,97 %	11
Moderaterna	25,90 %	10
Sverigedemokraterna	19,43 %	8
Centerpartiet	7,64 %	3
Bålstapartiet	7,14 %	3
Liberalerna	3,93 %	2
Vänsterpartiet	3,96 %	2
Kristdemokraterna	3,13 %	1
Miljöpartiet	2,48 %	1
Summa	100 %	41

Befolkning

Hushållssammansättning	Antal 2020	Antal 2021	Procent 2021	Procent riket 2021
Ensamboende utan barn	2 756	2 807	31	40
Ensamboende med barn	660	646	7	6
Sammanboende utan barn	2 279	2 319	25	24
Sammanboende med barn	2 484	2 509	27	21
Övriga hushåll	836	873	10	9
Totalt	9 015	9 154		

Uppgifter avseende år 2021 är de senast tillgängliga.

Åldersfördelning 2022-12-31

Ålder	Håbo kommun		Riket	Uppsala län
	Antal	Procent	Procent	Procent
0-6	1 918	8,4	7,8	7,9
7-9	941	4,1	3,5	3,6
10-12	906	4,0	3,6	3,6
13-15	955	4,2	3,6	3,5
16-19	1 265	5,5	4,6	4,6
20-29	2 212	9,7	11,9	14,9
30-44	4 364	19,2	20,2	20,4
45-64	6 158	27,1	24,4	22,7
65-79	3 045	13,4	14,9	13,9
80 -w	1 001	4,4	5,5	4,9

Ålder	Håbo kommun	Håbo kommun	Riket	Uppsala län
Summa	22 765	100,0	100,0	100,0

Skattesatser, procent

Håbo kommun	2018	2019	2020	2021	2022
Kommunen	21,34	21,34	21,09	21,09	21,09
Region Uppsala	11,71	11,71	11,71	11,71	11,71
Skattesats totalt	33,05	33,05	32,80	32,80	32,80

Bilaga 2: Kvalitet och jämförelse med andra kommuner

Vi jämför oss med andra kommuner

Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) är ett verktyg där kommuner jämförs. Arbetet drivs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Jämförelsen ser på kommuners kvalitet ur ett invånarperspektiv.

Kommunens kvalitet undersöks årligen inom tre områden:

- Barn och unga
- Stöd och omsorg
- Samhälle och miljö

Resultaten ger en indikation på kvaliteten i kommunen jämfört med andra deltagande kommuner och därför är det viktigt att analysera resultaten och se varför det ser ut som det gör. I jämförelsen används färgerna rött, gult och grönt för att visa hur Håbo kommuns resultat ligger till jämfört med andra. För varje mått rangordnas alla kommuner efter sitt resultat. De 25 procent bästa kommunerna får grön färg, de 25 procent sämsta får röd färg och de 50 procent kommunerna i mitten får gul färg. Saknas data visas det med grå färg. Varje stapel i diagrammen visar översiktligt andelen mått med respektive färg inom varje perspektiv. Färgsättningen visar om resultatet är bra eller dåligt i jämförelse med andra, inte om resultatet i sig är bra eller dåligt i absoluta tal. För att ha säkra slutsatser behöver resultaten analyseras mer.

Nedan ges en sammanfattande bild av Håbo kommuns kvalitet i jämförelse med andra kommuner. Ett ovägt medel är resultatet för den genomsnittliga kommunen utan att någon hänsyn har tagits till kommunernas olika storlek.

Barn och unga

Nyckeltal - Barn och unga

Nyckeltal	År	Håbo	Alla kommuner (Ovägt medel)
Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal	2021	5.1	5.2
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	2021	160571	162320
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	2022	64.2	67.2
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	2022	87.0	85.9
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	2022	88.1	82.0
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	2022	88.7	83.5
Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	2022	41.1	60.4
Elever i åk 9 med lägst betyget E i idrott och hälsa, kommunala skolor, andel (%)	2022	93.1	90.6
Kostnad grundskola F-9, hemkommun, kr/elev	2021	117756	122722
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	2022	69.2	63.8
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	2022	71.8	72.7
Gymnasieelever med indraget studiestöd pga. ogiltig frånvaro, hemkommun, andel (%)	2021	6.0	5.9
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	2021	129658	141334
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år	2021	16.3	41.5
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	2021	25.3	22.3
Elever i musik- eller kulturskola, 6-15 år, andel (%)	2021	15.2	14.9

Området Barn och unga beskriver en målgrupp som ofta är prioriterad. Flertalet av nyckeltalen avser utbildningsverksamheten och hur det går för barnen i skolan, men även nyckeltal kopplat till barn och unga inom kultur- och fritid finns med i detta område.

Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskolan minskade 2021 jämfört med tidigare år och Håbo var då en av de 25 procent sämre kommunerna i landet. Under 2022 är det 88,1% elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskolan jämfört med 79,0% 2021. Det betyder att Håbo kommun för 2022 befinner sig i de 25 procent bästa kommunerna i landet, jämfört med 25 procent sämsta 2021. Däremot har andelen godkända elever i årskurs 6 i ämnet matematik minskat något med förra året och Håbo kommun placerar sig likt 2021 i mitten vid en jämförelse med landets övriga kommuner.

Gymnasieelever med examen inom fyra år har ökat jämfört med tidigare år och visar den högsta siffran sedan 2018. Håbo kommun placerar sig i mitten i jämförelse med andra kommuner. När det gäller elever i årskurs 9 med lägst betyg E i idrott och hälsa har en stor ökning skett jämfört med tidigare år och Håbo är idag placerad i mitten, men över snittet i det nyckeltalet. Andelen elever med examen inom fyra år för ett högskoleförberedande program har ökat sedan tidigare år från 73,4% 2021 till 80,5% 2022, men placerar fortfarande Håbo bland de 25 procent sämsta i jämförelse med andra kommuner.

Ett nytt nyckeltal för 2022 års mätning är elever i årskurs 8 och hur nöjda de är med sin skola. I den kategorin är Håbo kommun den tredje sämsta kommunen i hela landet jämfört med andra kommuner. Även när det gäller gymnasieelever med indraget studiestöd på grund av ogiltig frånvaro är Håbo placerad bland de 25 procent sämsta jämfört med andra kommuner.

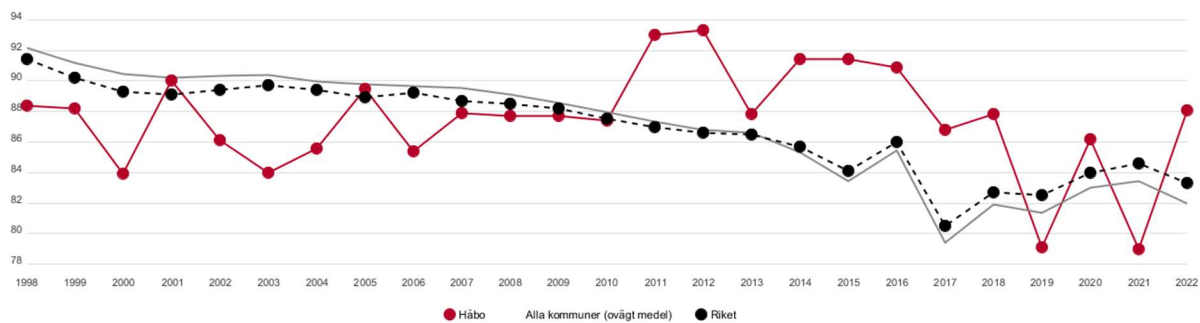
När det gäller personaltäthet i förskolan, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, så placerar sig Håbo kommun i mitten i jämförelse med landets övriga kommuner för 2022. Det är nästan oförändrat jämfört med 2021. När det gäller kostnad i förskolan per inskrivet barn har det absoluta talet ökat jämfört med tidigare, men Håbo följer samma trend som övriga kommuner utan att några avvikelser kan identifieras för Håbo kommun.

Aktivitetstillfällen för barn och unga vid det kommunala biblioteket har minskat något jämfört med tidigare år och i synnerhet sedan toppnoteringen vid 2019. Det är 2022 mer än hälften aktivitetstillfällen jämfört med 2019. Pandemin kan därför antas ha fortsatt påverkan på detta och det är långt ifrån ett normalläge som det såg ut innan pandemin. Deltagartillfällen i idrottsföreningar finns det ännu inte data tillgänglig för 2022. Tidigare år har Håbo kommun placerat sig bland de bästa 25 procent av kommunerna inom ridsportsföreningar åldern 7-20, friidrottsföreningar åldern 7-20 samt idrottsföreningar åldern 7-12 medan Håbo kommun placerar sig bland de sämsta 25 procenten för deltagartillfällen i idrottsföreningar åldern 17-20 år.

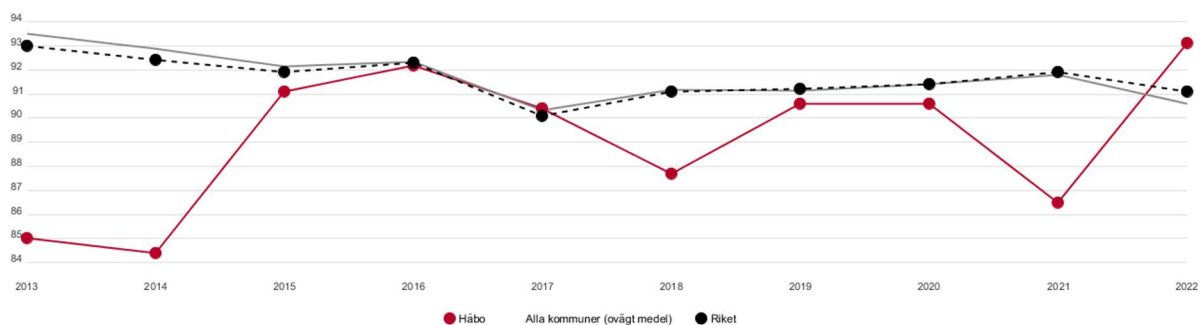
Elever i musik- och kulturskola i åldrarna 6-15 år är deltagandet 15,2% vilket placerar Håbo kommun i mitten i jämförelse med andra kommuner.

Tydliga negativa eller positiva trendavvikelser går inte att identifiera för Håbo kommun.

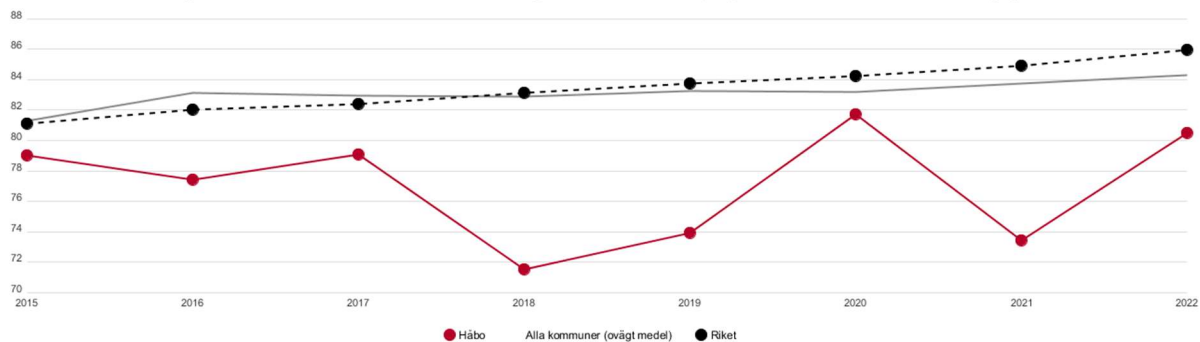
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)

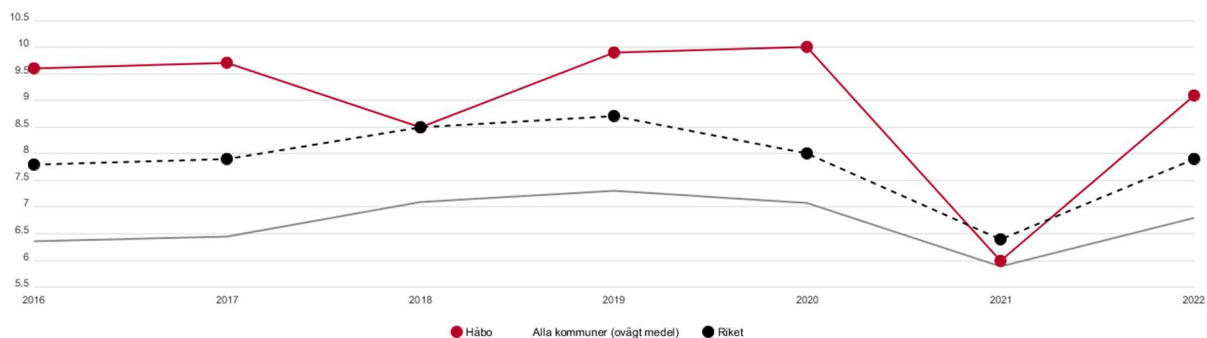
Elever i år 9 med lägst betyget E i idrott och hälsa, kommunala skolor, andel (%)

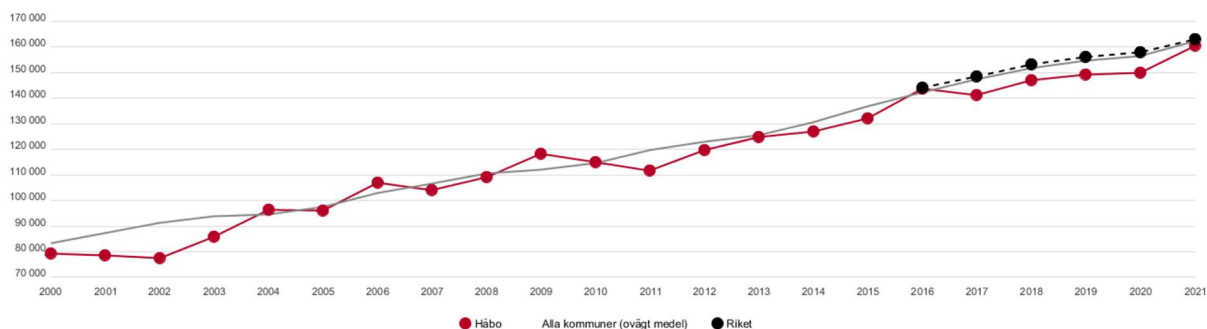
Gymnasieelever med examen inom 4 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)

Gymnasieelever med indraget studiestöd pga. ogiltig frånvaro, hemkommun, andel (%)

Kostnad förskola, kr/inskrivet barn

Stöd och omsorg

Nyckeltal - Stöd och omsorg

Nyckeltal	År	Håbo	Alla kommuner (Ovägt medel)
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	2022	79.4	75.9
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutad försörjningsstöd, andel (%)	2022	90.0	79.7
Väntetid i antal dagar från ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde	2022	13.0	15.6
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	2021	3380	4825
Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enl. LSS § 9.9, medelvärde	2019	360	150
Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren trivs alltid hemma	2022	77.8	80.7
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	2022	69.0	75.3
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv	2021	6862	7447
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	2022	85.0	53.0
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	2022	16.0	15.9
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng	2022	80.0	54.7
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	2022	78.0	76.9
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	2022	85.0	88.1
Sjuksköterskor/plats i boende för särskild service för äldre, vardagar, antal	2022	0.06	0.05
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+	2021	255962	255819

Området Stöd och omsorg fokuserar på de målgrupper som behöver service inom specialiserade verksamheter utifrån sina specifika behov. Området kännetecknas av att många personer är i en utsatt situation och i beroendeställning.

Det är en liten minskning av vuxna personer som ansökt om försörjningsstöd som inte återkommer med en förnyad ansökan om försörjningsstöd inom ett år efter avslutad insats. 2021 var det 92 procent och för 2022 är det 90 procent som inte återaktualiseras inom ett år. Det placerar Håbo bland de 25 bästa procenten i jämförelse med andra kommuner.

Väntetiden inom försörjningsstöd från ansökan till beslut har ökat sedan tidigare år. Före 2021 har Håbo kommun varit placerad som en av de 25 sämsta kommunerna, men har från 2021 varit placerad i mitten. För 2022 behåller Håbo kommun sin position som placerad i mitten i jämförelse med övriga kommuner i landet. Sedan 2014 har Håbo kommun inom nyckeltalet kostnad inom individ- och familjeomsorgen kr/inv haft en positiv trendavvikelse som placerar kommunen bland de 25 bästa procenten i landet.

Väntetiden i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende har haft en stor minskning från 121 dagar 2021 till 85 dagar 2022. Det är en stor förbättring och Håbo är tillbaka på samma nivå som var före pandemin. Håbo är dock fortsatt placerad bland de 25 sämsta procenten i landet gällande väntetid från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende. När det gäller totala kostnaden för funktionsnedsättning enligt SOL, LSS, SFB minus ersättning från FK enligt SFB avseende kr/inv var Håbo kommun tidigare placerad bland de 25 procent bästa kommunerna i landet, men är 2022 placerad i mitten i jämförelse med andra kommuner.

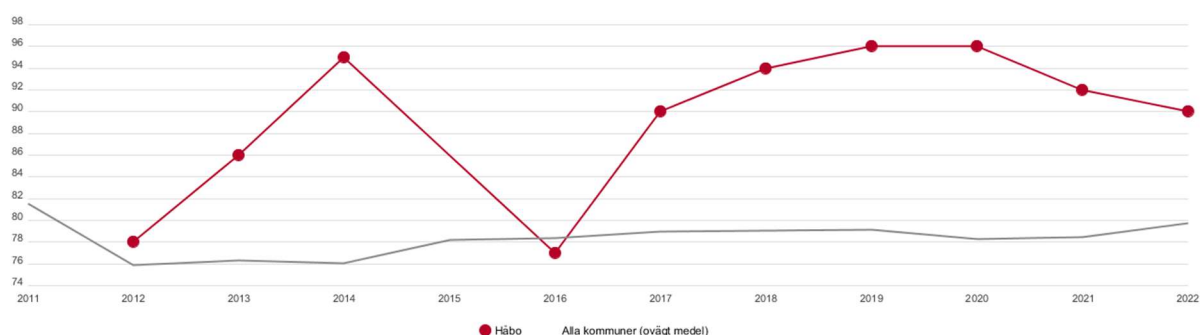
Brukarbedömningar inom särskilt boende placerar Håbo kommun i mitten i jämförelse med övriga kommuner i landet. Brukarbedömningar för hemtjänsten placerar Håbo nära de 25 sämsta procenten i jämförelse med övriga kommuner i landet.

De samlade kvalitetsaspekterna för särskilt boende äldreomsorg hade under pandemiåren en bottennotering, men har 2022 ett högre värde än innan pandemin 2019. Håbo kommun placerar sig nu bland de 25 bästa procenten i jämförelse med andra kommuner.

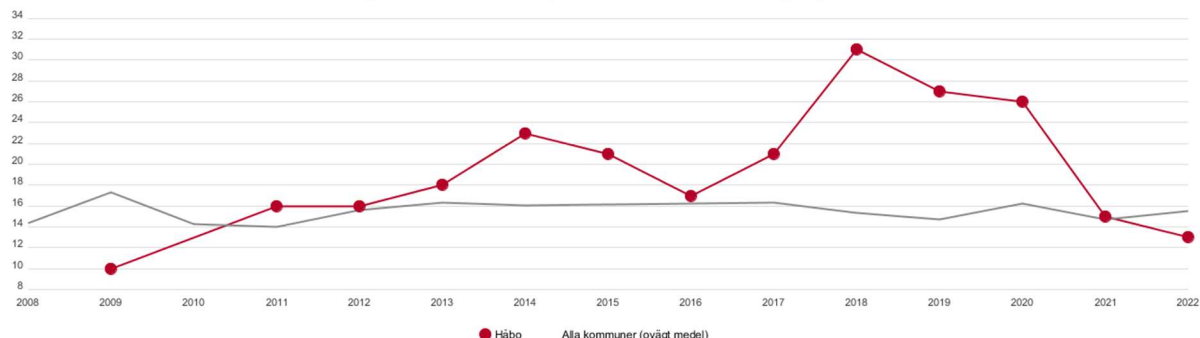
När det gäller personalkontinuiteten inom hemtjänsten var Håbo kommun bland de 25 bästa procenten i landet 2021, men placerar sig idag nära det ovägda medelvärdet med en placering i mitten i jämförelse med övriga kommuner i landet. Antalet personer som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar är 16 stycken i Håbo kommun, vilket är detsamma som det ovägda medelvärdet. Håbo har således gått ifrån att vara bättre än andra kommuner i jämförelse, till att vara på samma nivå som andra kommuner.

Tydliga negativa eller positiva trendavvikelser utöver vad som redovisats går inte att identifiera för Håbo kommun.

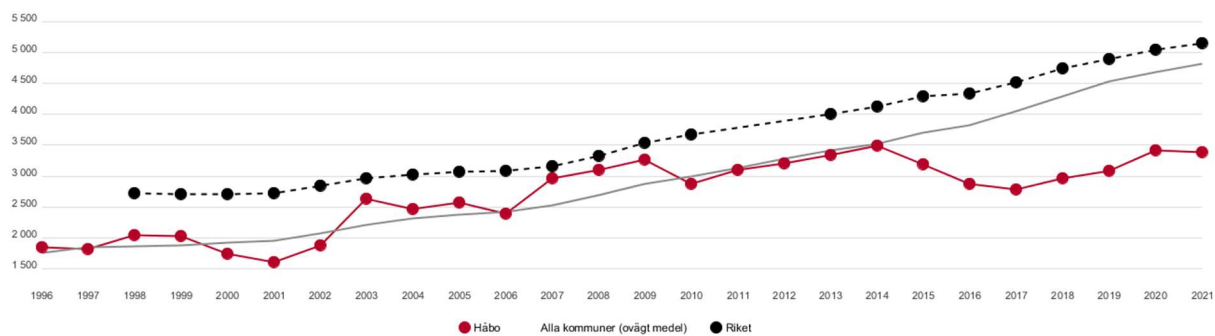
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)

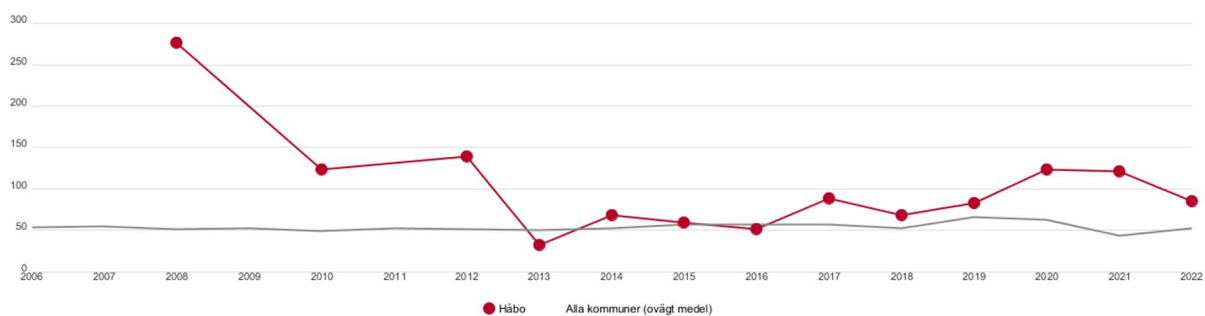
Väntetid i antal dagar från ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde

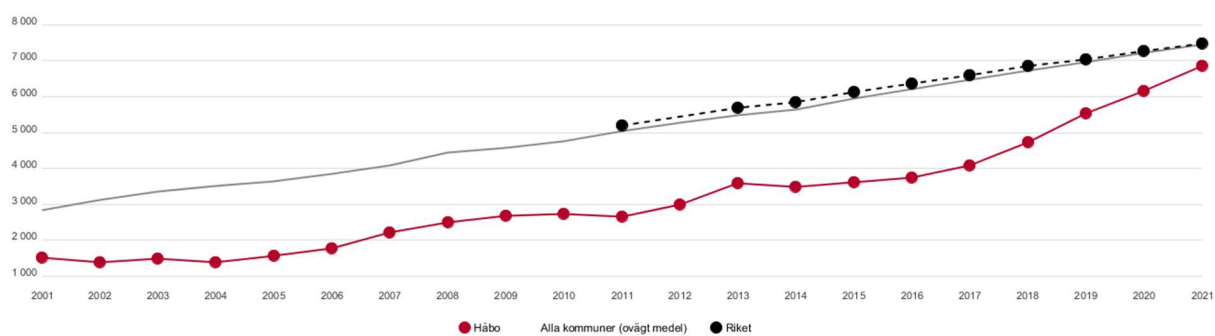
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv

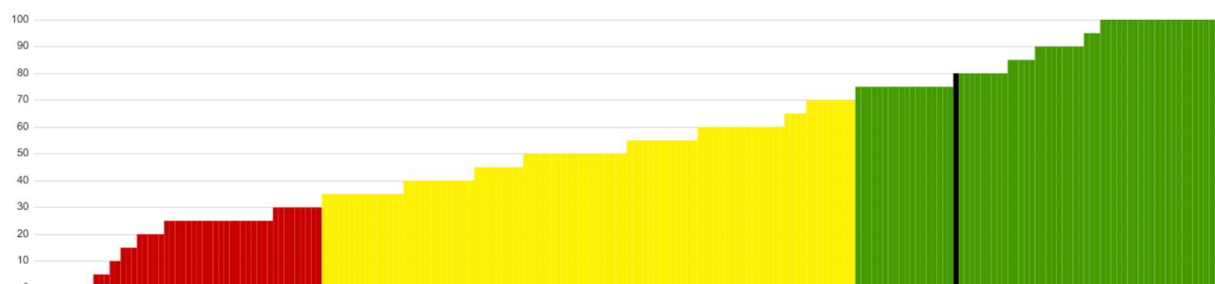
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflytningsdatum till särskilt boende, medelvärde

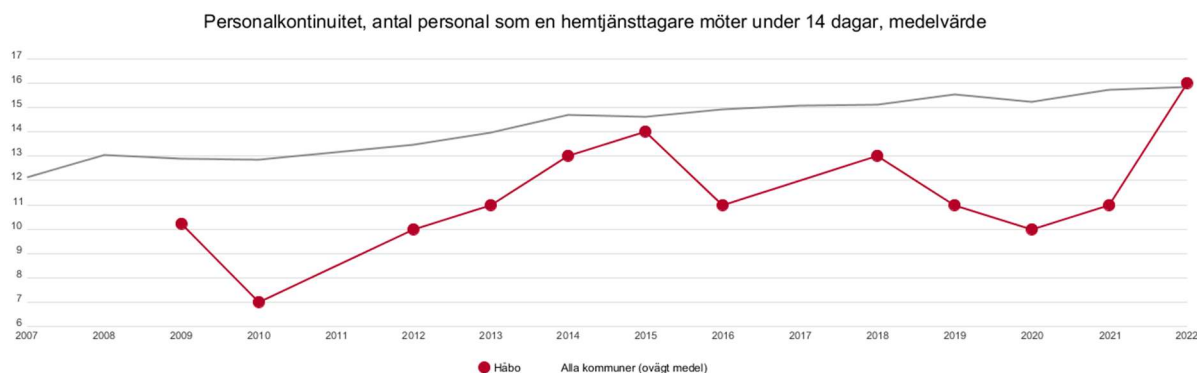

Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv

Jämförelse: Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng

Samhälle och miljö

Nyckeltal - Samhälle och miljö

Nyckeltal	År	Håbo	Alla kommuner (Ovägt medel)
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	2021	79.8	81.1
Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	2021	60.4	67.9
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	2022	67.0	62.6
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	2021	43.2	39.8
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	2021	35.7	39.0
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	2021	73.2	74.7
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	2021	15.0	28.0
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	2021	546	496
Måltidssvinn, grund- och gymnasieskola, gram/ätande	2020	42.4	47.9
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	2021	54.2	44.1
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	2021	33.3	29.3
Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)	2021	77.8	70.9

Samhälle och miljö är ett brett område. Här återfinns nyckeltal som mäter kommunens service till samtliga som bor, vistas eller verkar i kommunen. Kommunal service som bibliotek återfinns också här. Här mäts dessutom delaktighetindex. Utöver det behandlar området ett hållbart samhällsbyggande, både socialt vad avser arbetsmarknad, ekonomiskt kopplat till näringsliv och miljömässigt genom miljönyckeltal.

Delaktighetsindex som visar en samlad bild över hur väl kommunen möjliggör medborgare att delta i kommunens utveckling har blivit bättre för varje år. För 2022 har delaktighetsindex passerat det ovägda medelvärdet och Håbo placerar sig i mitten i jämförelse med övriga kommuner.

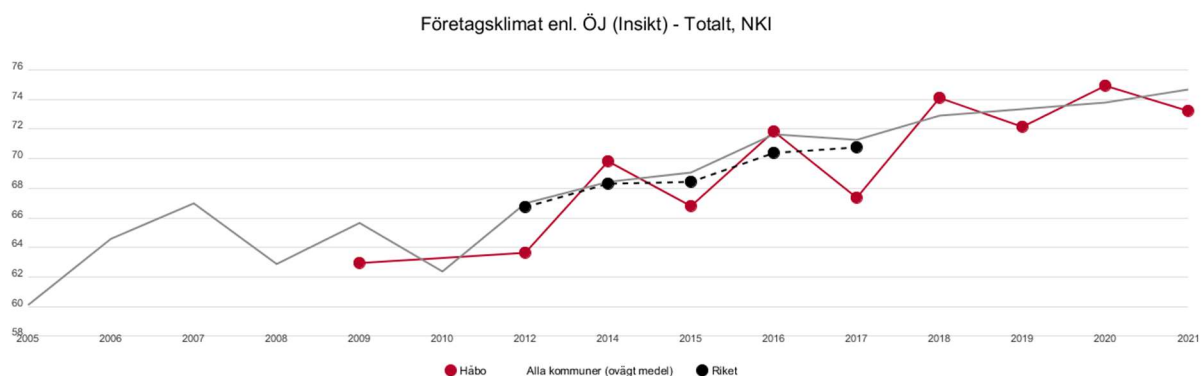
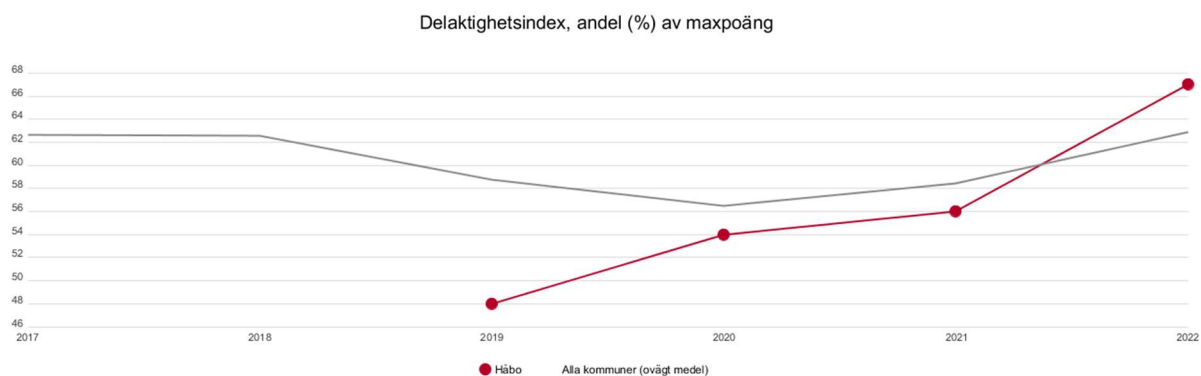
Företagsklimatet (NKI) har en liten minskning 2022 jämfört med tidigare år. Minskning kan huvudsakligen tillskrivas företagares minskade bedömning av livsmedelskontroll och miljö - och hälsoskydd där Håbo är bland de 25 sämsta procenten i jämförelse med övriga kommuner. En väsentlig förbättring är det gällande servicenivå för bygglovshantering och handläggningstid för bygglovsärenden där Håbo idag är bland de 25 bästa procenten jämfört med en placering i mitten föregående år.

Den samlade bedömningen av insamlingen av avfall placerar sig Håbo i mitten i jämförelse

med övriga kommuner. Om enskilda nyckeltal visar det Håbo är bland de 25 bästa procenten i landet när det gäller insamlingen av förpackningar och returpapper som visar en stor förbättring mot 2020 och detsamma gäller insamling av materialåtervinning och biologiskt behandlat avfall där Håbo tidigare varit placerad i mitten i jämförelse med andra kommuner. Data för insamling av avfall sträcker sig till 2021. Data för 2022 är inte tillgänglig ännu.

Nöjdheten med skötseln av kommunens utomhusmiljöer är fortsatt bland de 25 bästa procenten i landet 2021 jämfört med övriga kommuner.

Merparten data för 2022 inom nyckeltalet samhälle och miljö är ännu inte tillgänglig. Tydliga negativa eller positiva trendavvikelse utöver vad som redovisats går inte att identifiera för Håbo kommun.

Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)		521	523	583	546
Insamlat mat- och restavfall, kg/invånare (justerat)		198	207	211	183
Insamlat förpackningar och returpapper, kg/invånare (justerat)		65	57	74	103
Insamlat grovavfall, kg/invånare (justerat)		225	223	258	223
Insamlat farligt avfall (inkl. elavfall och batterier), kg/invånare (justerat)		33	36	40	38
Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)		37	35	36	46

Bilaga 4: Befolkning, boende och sysselsättning

Boende och befolkning

Bostäder

Under 2022 lämnas bygglov för 29 stycken småhus och 0 lägenheter i flerbostadshus. Färdigställandet av dessa bostäder blir under åren 2023-2024. Omvärldsläget och dyra produktionskostnader påverkar bostadsmarknaden och byggnationen av bostäder, vilket återspeglas i antalet bygglovsansökningar.

Vad gäller detaljplanearbetet under 2022 så antas inga nya detaljplaner, med anledning av kapacitetsbristen i VA-nätet. Under året hålls dock samråd för tre detaljplaner; Chemetall, Ekilla vägförrådet och Logistik Bålsta kvarter 2. Viby äng etapp I+K blir klar för samråd under slutet av året. Vidare får Chemetall godkännande för att tas ut på granskning.

Arbete med planprogrammet för Bista verksamhetsområde startas upp under året, och arbete pågår även med Bålsta C etapp 1 och 6 och Kalmarsand. Dessutom genomförs flertalet utredningar kopplade till planer under året och prioriteringskriterier för detaljplaner antas.

Ett av de större exploateringsprojekten utgörs av det så kallade Tvåhusområdet, som ligger mellan järnvägen och Stockholmsvägen. Planen vann laga kraft 2019 och i december samma år beviljades första bygglov. I bostadsområdet som byggs i södra Bålsta kommer det finnas cirka 800 bostäder när det är helt utbyggt. De första inflyttningarna i Tvåhusområdet skedde under 2021 och fortsatt inflyttning har skett under 2022. Det pågår fortfarande utbyggnation av området och fler inflyttningar kommer att ske under 2023.

Under 2022 uppför Håbohus flerbostadshus i Skokloster med 22 lägenheter. Inflyttning i lägenheterna sker i december 2022. I det nybyggda området uppförs även lokaler för samhällsservice, med vårdcentral, livsmedelsbutik och pizzeria.

Under året färdigställs också 44 hyreslägenheter i ett nybyggt flerbostadshus vid Björkvallen i Gamla Bålsta, där inflyttning sker under vintern 2022-2023.

Befolkningen

Befolkningstillväxten under 2022 är stark. Vid årsskiftet 2022/2023 uppgår antalet invånare till 22 765 personer, vilket motsvarar en ökning med 421 personer. Det är en högre befolkningsökning än under föregående år då befolkningen ökade med 325 personer. Den procentuella befolkningsökningen under 2022 är 1,9 procent, vilket är en starkare tillväxt än Sveriges totala befolkningsökning på 0,7 procent. Detta kan jämföras med 2021 års befolkningstillväxt, då Håbo kommuns befolkning ökade med 1,5 procent och befolkningen i riket ökade med 0,7 procent.

Befolkningsökningen under 2022 beror främst på ett positivt flyttnetto. Under 2022 flyttar 1 683 personer till kommunen, medan 1 319 personer flyttar från kommunen, vilket ger ett positivt flyttnetto på 364 personer. Under 2021 var det positiva flyttnettot 248 personer. Kommunen har också ett positivt födelsenetto. Under 2022 föds 209 personer, medan 168 avlider, vilket ger ett positivt födelsenetto på 41 personer. Under 2022 står det positiva flyttnettot alltså för den största delen av befolkningsökningen, vilket även var fallet under år 2021.

Håbo kommuns befolkningsprognos från 2022 indikerade en befolkningsökning med 617 personer, till 22 961 vid årsskiftet 2022/2023. Den faktiska befolkningsökningen blir 196 personer färre än prognosticerat. Avvikelsen mellan prognosen och det faktiska utfallet beror huvudsakligen på att prognosen prognosticerade ett positivt flyttnetto på 560 personer under året. Det är en skillnad på 196 personer mot det faktiska utfallet.

Alder	2021	2022	Skillnad
0 år	213	222	9
1-6 år	1 707	1 696	-11
7-9 år	904	941	37
10-12 år	920	906	-14
13-15 år	996	955	-41
16-18 år	918	972	54
19-24 år	1 333	1 431	98
25-44 år	5 340	5 438	98
45-64 år	6 026	6 158	132
65-74 år	2 024	1 946	-78
75-79 år	1 073	1 099	26
80+ år	890	1001	111
Totalt	22344	22765	421

In- och utflyttningen är fortsatt hög. Håbo kommun har en stor omsättning på bosatta, vilket är karaktäristiskt för kommunerna runt Stockholm. Under 2022 är både utflyttningen och inflyttningen något lägre än under år 2021. Flyttnettot är dock större under 2022, vilket är 364 personer.

Totalt 1 683 personer flyttar till Håbo kommun under 2022 och 1 319 personer flyttar från kommunen. Utbytet med övriga Sverige vad gäller in- och utflyttare är betydligt högre än utbytet med det egna läget. Av alla flyttar som görs under året, såväl inflytt som utflytt, gick 79 procent över länsgränsen. Gentemot övriga Sverige har Håbo kommun ett positivt flyttnetto på 379 personer. 15 procent av flyttarna skedde inom Uppsala läns gränser. Gentemot övriga kommuner i länet har Håbo kommun ett negativt flyttnetto på minus 84 personer. Sex procent av flyttarna gick till eller från utlandet. Gentemot utlandet har Håbo kommun ett positivt flyttnetto på 69 personer.

	Inflyttning 2022	Utflyttning 2022	Flyttnetto 2022	Flyttnetto 2021
Uppsala län	177	261	-84	-247
Övriga Sverige	1 382	1 003	379	424
Utlandet	124	55	69	71
Totalt	1683	1319	364	248

Håbo kommun fortsätter att ha en förhållandevis ung befolkning. Det beror på att kommunens hushåll består av en stor andel barnfamiljer. Genomsnittsåldern i kommunen är 40,3 år, vilket är den tredje lägsta i Uppsala län efter Knivsta kommun och Uppsala kommun. Genomsnittsålder i Sverige är 41,6 år.

Den stora andelen barnfamiljer bidrar till att andelen barn och unga under 20 år är förhållandevis hög i jämförelse med övriga länet och nationellt. Gruppen 20-29-åringar är dock lägre. Det beror sannolikt på att många unga vuxna flyttar från kommunen för arbete och studier, vilket ger en lägre andel i dessa åldersgrupper.

Andelen 30-44-åringar, 45-64-åringar samt 65-79-åringar är ungefär densamma i Håbo kommun som i Uppsala län såväl som i riket.

I jämförelse med såväl länet som riket som helhet har Håbo kommun en något lägre andel äldre personer över 80 år. Antalet personer över 80 år i kommunen har dock ökat med 111 personer under året. Under 2000-talet har antalet personer över 80 år mer än dubblats och ökningen kommer sannolikt fortsätta under kommande år.

Sysselsättning och näringsliv

Näringsliv

Näringslivsenheten har under året fört dialog med kommunledning kring frågan om hur förvaltningsorganisationen ska kunna belysa näringslivsperspektivet inför varje beslut.

Under våren 2022 bjöd näringslivsenheten in företagare, förtroendevald och tjänstemän inom den kommunala förvaltningen till en kreativ och framåtblickade diskussion för Håbos bästa. På träffen arbetade man vidare med handlingsplanen "Tillsammans mot 4,0". Tillsammans kom man överens om vad som är viktigast att fokusera på för att förbättra företagsklimatet i Håbo. Håbo kommun fick 2022 något högre genomsnittligt betyg i Svenskt Näringslivs enkätundersökning om företagsklimatet. Av kommunens 2249 företag är det var 75 företag som svarat på enkätundersökningen. Årets resultat är 3,34 respektive plats 188 jämfört med 2021 års resultat som var 3,30 och 162. Kommunen ligger på fjärde plats av länets åtta kommuner.

Med anledning av världsläget med ökande kostnader och minskade inkomster för företag genomförde enheten under hösten en informationskampanj för att uppmärksamma vikten av att handla på hemmaplan. Näringslivsenheten aktiverade även stödgruppen bestående av företagarföreningarna, de lokala bankerna, Nyföretagarcentrum, Almi och Arbetsförmedlingen för att samarbeta och omvärldsbevakning.

Enheten har under året arrangerat mötesplatser såsom Morgonsoffa, Träffpunkt Näringsliv, frukostmöte hos E-on, näringslivsluncher, workshop för ett bättre företagsklimat, samt arrangerat en företagsfest för näringslivet.

Näringslivsenheten har tillsammans med kommunens digitalstrateg tagit fram en digital lotsfunktion med ett digitalt bokningssystem.

Under året deltog Håbo i två projekt för besöksnäringen via Region Uppsala, ett för att öka bussarrangörers bokningar av gruppresor till länet och det andra för att skapa bättre förutsättningar och samverka mellan kommunerna i Uppsala län för besöksnäringen.

Ett 30-tal företagsbesök har genomförts och företag har uppvaktats av Håbo kommun vid invigning av nya lokaler eller start av ny verksamhet.

Löpande pågår samverkansmöten med företagarföreningarna, ALMI, de lokala bankerna och arbetsförmedlingen för att samordna utbildnings- och nätverksaktiviteter och omvärldsbevaka. Ett stort antal frågor gällande företagande och mark för etablering hanteras kontinuerligt via mail och telefon. Enheten har också stöttat förvaltningsorganisationen i frågor rörande näringslivet, kontakter med och kunskap om lokala företag och näringslivsperspektivet i underlag för beslut.

Näringslivsenheten har under året startat upp en näringslivsgrupp i med representanter från de olika avdelningarna i Samhällsbyggnadsförvaltningen. Håbo kommun är en av 20 kommuner

som är med i ett projekt React EU Näringslivslyftet. Projektet erbjuder ett antal olika utbildningar för tjänstepersoner för att öka kunskapen om företagets behov och förutsättningar, vilket ger ett livskraftigt näringsliv.

Branschspridning

Håbo kommun är kommunens största arbetsgivare med många anställda inom vård, omsorg och utbildning. Kommunens näringsliv består till stor del av många små företag och ett mindre antal medelstora företag. Verksamheterna är spridda men stora delar av arbetsstyrkan är sysselsatta inom byggverksamhet, tjänster samt handel, hotell och restaurang.

Bransch	Antal	Procentuellt
Jordbruk, skogsbruk och fiske	68	1,1
Tillverkning och utvinning	513	8,0
Byggverksamhet	997	15,5
Handel, hotell och restaurang	968	15,0
Transport	285	4,4
Tjänster	1 177	18,3
Utbildning	1 002	15,5
Vård och omsorg	875	13,5
Offentlig förvaltning och försvar	337	5,2
Ej specificerat	227	3,5
Totalt	6 449	100,0

Uppgifter avser år 2021 och är de senast tillgängliga.

Arbetspendling

Håbo kommun har ett strategiskt läge i Mälardalen, längs Mäljarbanan och E18. Kommunens geografiska läge är en förutsättning för kommunens arbetspendling. Den huvudsakliga arbetspendlingen sker mot Storstockholm, men kommunen har även utbyte med Uppsala, Enköping och Västerås. Pendeltåg och regionaltåg gör det möjligt för en stor del av kommunens befolkning att arbeta i andra kommuner i Mälardalen.

Totalt pendlar 7 420 personer ut från Håbo kommun. Antalet inpendlare uppgår till 2 612 personer. Att antalet utpendlare är större än antalet inpendlare innebär att Håbo kommun har ett negativt pendlingsnetto. Det negativa pendlingsnettot uppgår till 4 808 personer. Det beror till stor del på kommunens goda pendlingsförutsättningar och närheten till starka arbetsmarknader i omkringliggande städer.

Vanligast är att pendla till Stockholms län, dit pendlar totalt 6 107 personer. De vanligaste pendlarkommunerna i Stockholms län är Stockholms stad, Upplands-Bro kommun och Järfälla kommun. 838 personer pendlar till andra kommuner inom Uppsala län och 134 personer pendlar till Västmanlands län.

Inpendlingen till Håbo kommun uppgår till 2 612 personer. 1 433 av dessa pendlar in från Stockholms län. Inom Uppsala län pendlar 913 till Håbo kommun från länets övriga kommuner.

	Håbo kommun
Förvärvsarbetande befolkning	11 257
Arbetsstillfällena	6 449
Utpendling	7 420
Inpendling	2 612

	Håbo kommun
Nettopendling	4 808

Uppgifter avser år 2021 och är de senast tillgängliga.

Arbetslöshet

I slutet av året uppgår andelen öppet arbetslösa och sökande i program till 3,2 procent. Det är en lägre andel än under föregående år. Andelen är relativt låg i jämförelse med övriga Uppsala län och hela landet.

Andelen 18-24-åringar som är öppet arbetslösa eller sökande i program uppgår till 3,9 procent. 2021 var samma siffra 4,4 procent. Motsvarande andel i Uppsala län är 3,9 procent och i Sverige som helhet 4,6 procent år 2022.

Andel av befolkningen 16-64 år i arbetslöshet och i program eller med stöd, vid årets slut (%).

År	Håbo	Uppsala län	Riket
2016	3,2	4,3	6,0
2017	3,2	4,5	5,9
2018	3,3	4,5	5,5
2019	3,6	4,6	6,0
2020	5,1	6,1	7,1
2021	4,0	5,2	5,8
2022	3,2	4,5	5,2

Bilaga 5: Exploateringsredovisning

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier. Där ingår också att bygga gemensamma anordningar som gator, grönområden, VA-anläggningar med mera som krävs för att marken ska vara byggbar.

Exploateringsverksamheten ingår i kommunens drift- och investeringsredovisning samt resultat- och balansräkning men särredovisas här för att ge en samlad bild av exploaterings påverkan på kommunens ekonomi.

Nettoexploatering

Nettoexploatering är summan av samtliga in- och utbetalningar i projekten. Kommunen har som finansiell målsättning att exploateringen alltid ska ge ett ekonomiskt överskott.

Nettoexploateringen för året, uppgår till 70,5 miljoner kronor i överskott. Det är försäljningen av mark i Logistik Bålsta och debiterade VA-anslutningsavgifter som finansierar årets utgifter i projekten.

Den totala beslutade budgeten för samtliga pågående projekt visar att ett positivt kassaflöde/nettoexploatering om 9,6 miljoner kronor förväntas för hela projekttiden. Det är ett lågt överskott beroende på att antagna budgetar för Bålsta C-etapperna, 140,2 miljoner kronor i underskott, främst avser projektering och byggnation av infrastruktur. Kommande markförsäljningar ingår inte eftersom de är osäkra i tid och omfattning, men ska förbättra resultatet.

Den totala prognosen för samtliga projekt är lägre än budget och uppgår för närvarande till underskott med 66,2 miljoner kronor, jämfört med det budgeterade överskottet med 9,6

miljoner kronor. Främst är det Logistik Bålsta och Dalängen som har sämre förväntade utfall. Till detta kommer att för Entré Lillsjön och Dalängen pågår framtagande av nya budgetar, osäkerheter finns och prognoserna är sänkta.

I prognosen ingår också kostnader för att bedriva exploateringsprojekten samt övriga driftkostnader med 5,9 miljoner kronor. Dessa kostnader redovisas från år 2022 i exploateringsprojekten för att visa den totala faktiska kostnaden för respektive exploatering. Tidigare har kostnaderna redovisats inom samhällsbyggnads- och kommunledningsförvaltningens driftbudgetram.

I Draget har den sista tomten sålts och exploateringsprojektet avslutas med ett resultat på -6,4 miljoner kronor. Problem med markförhållanden, projektering, massahantering, VA-dimensionering, brist i kontinuitet av personella resurser gör att projektets ekonomi har försämrats väsentligt. VA-anslutningsavgifterna är också lägre än beräknat.

Tkr	Budget totalt	Prognos totalt	Utfall ackumulerat	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Budget 2022
Inkomster						
Försäljning av mark	312 097	351 612	327 786	83 332	152 499	24 408
Ersättning från företag	104 896	60 526	36 582	2 805	3 327	37 090
Gåva mottagna anläggningar	18 893	21 093	0	0	0	15 800
Offentligt investeringsbidrag	0	420	420	420	0	0
VA-anslutningsavgifter	74 982	78 393	61 654	33 784	9 890	36 188
Gåva i form av VA-anläggningar	2 604	6 604	0	0	0	0
Summa inkomster	513 472	518 647	426 442	120 341	165 716	113 486
Utgifter						
Förstudie, utredningar, övr kostnader	-3 500	-5 871	-2 668	-1 399	-1 269	768
Utgifter för kvartersmark	-105 703	-120 660	-107 856	-15 865	-34 033	-10 433
Anläggningar egen regi	-229 935	-240 255	-164 022	-12 435	-18 687	32 993
Anläggningar mottagna	-18 893	-21 093	0	0	0	-15 800
VA-anläggningar egen regi	-143 280	-190 360	-103 829	-20 126	-22 599	-12 147
VA-anläggningar mottagna	-2 604	-6 604	0	0	0	0
Summa utgifter	-503 915	-584 843	-378 375	-49 825	-76 588	-4 619
Nettoexploatering	9 557	-66 196	48 067	70 516	89 129	108 867

Utfall 2021 avser projekt som är pågående, projekt som avslutades 2021 ingår inte.

Påverkan på årets resultat

Det är då vissa händelser sker i exploateringen påverkas kommunens resultaträkning

- när markförsäljning sker och realisationsvinst uppstår
- när exploatören betalar bidrag/ersättning för infrastruktur som kommunen bygger och när motkravet enligt avtal är uppfyllt. Byggandet av infrastrukturen redovisas som en investering, men bidraget ska redovisas som en intäkt när bidraget erhålls.
- när kommunen övertar anläggning som exploatören har byggt. Övertagandet ska redovisas som en gåva, en intäkt för kommunen, trots att kommunen inte får några likvida medel.

Påverkan på årets resultat varierar därför årligen beroende på när händelserna inträffar.

Av tabellen nedan framgår att exploateringen påverkar årets resultat positivt med 67,8 miljoner kronor fördelat på

- reavinst vid markförsäljning i Logistik Bålsta kv 3-4 , 64,8 miljoner kronor, när bokfört värde avräknas från försäljningspriset 79,0 miljoner kronor samt reavinst från försäljning tomt i Draget 1,6 miljoner kronor
- ersättning från exploatör 2,8 miljoner kronor
- driftkostnader 1,4 miljoner kronor.

Tkr	Budget totalt	Prognos totalt	Utfall ackumulerat	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Budget 2022
TILL RESULTATRÄKNING						
Försäljning av mark	312 097	351 612	327 786	83 332	152 499	24 408
Ersättning från företag	104 896	60 526	36 582	2 805	3 327	37 090
Gåva mottagna anläggningar	18 893	21 093	0	0	0	15 800
Verksamhetens intäkter, summa	435 886	433 231	364 368	86 138	155 826	77 298
Bokfört värde försäljning mark	-105 703	-120 024	-101 601	-16 899	-35 816	-13 213
Exploateringskostnader	-3 500	-6 506	-2 668	-1 399	-1 269	768
Verksamhetens kostnader, summa	-109 203	-126 530	-104 269	-18 298	-37 085	-12 445
Årets resultat	326 683	306 701	260 099	67 840	118 741	64 853
TILL BALANSRÄKNING						
Anläggningstillgångar	-248 828	-261 348	-164 022	-12 435	-18 687	17 193
Anläggningstillgångar VA	-145 884	-196 964	-103 829	-20 126	-22 599	-12 147
Omsättningstillgångar	0	-636	-6 255	1 034	1 825	-557
Tillgångar, summa	-394 712	-458 948	-274 106	-31 527	-38 255	4 489
Skuld/förutbetalda intäkter ej VA	0	420	420	420	0	0
Skuld/förutbetalda intäkter VA	77 586	84 997	61 654	33 784	9 890	36 188
Skulder, summa	77 586	85 417	62 074	34 204	9 890	36 188

Utfall 2021 avser projekt som är pågående, projekt som avslutades 2021 ingår inte.

9.1.1 Exploateringsredovisning per projekt

Tkr	Budget totalt	Prognos totalt	Utfall ackumulerat	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Budget 2022
9012 Logistik Bålsta kv 2, tidigt skede	0	0	-172	-171	0	0
9013 Logistik Bålsta kv 3-4	43 819	7 850	4 894	68 811	563	107 936
9015 Logistik Bålsta kv 5-6	90 566	102 177	106 168	6 477	103 859	-5 571
9031 Draget*)	20 662	-6 619	-6 364	4 639	-321	31 664
9051 Viby Äng E:2	0	1 194	1 237	-57	-8	-1 294
9055 Viby Äng et I+K, tidigt skede	0	0	-31	-31	0	0
9091 Bålsta C etapp 1	-20 886	-19 327	-12 689	-2 026	-7 367	-3 083
9092 Bålsta C steg 1 och 2	-106 729	-117 872	-3 941	-3 941	0	-18 500
9096 Bålsta C etapp 6	-12 549	-12 555	-3 206	-125	-3 081	-8
9100 Tvåhusplanen	-2 850	4 680	-7 020	11 185	-2 087	238

9121 Björkvallen	-22 733	-17 706	-17 196	-13 215	-891	-18 752
9130 Entré Lillsjön	11 326	0	-4 268	-196	-1 389	11 026
9140 Dalängen	7 143	-10 060	-9 984	-1 474	-148	4 343
915 x Götenehus	1 788	1 788	880	882	-2	868
9160 Dragelund	0	0	-41	-41	0	0
9170 Skokloster udde, tidigt skede	0	0	-24	-24	0	0
9180 Gamla Chemetall, tidigt skede	0	0	-1	-1	0	0
9190 Ekillå, tidigt skede	0	0	-17	-17	0	0
9200 Hjalmarv väg, tidigt skede	0	0	-7	-7	0	0
9210 Kalmarsand, tidigt skede	0	0	-58	-58	0	0
9220 Smultronstället, tidigt skede	0	0	-93	-93	0	0
Summa nettoexploatering	9 557	-66 450	48 067	70 517	89 128	108 867

*9013 Draget avslutas 2022. Övriga projekt är pågående.

Utfall 2021 avser endast pågående projekt, projekt avslutade år 2021 ingår inte.

Här redovisas samtliga pågående exploateringsprojekt. Det ekonomiska utfallet redovisas i kommunens driftredovisning.

I tabellen redovisas samtliga inkomster och utgifter för pågående exploateringsprojekt.

9012 Björnbrö/Logistik Bålsta kvarter 2, tidigt skede

Detaljplanarbete pågår och en planering för exploatering har startats upp utifrån näringslivets önskemål.

9013 Björnbrö/Logistik Bålsta kvarter 3-4

Markförsäljning till Dagab om 79 miljoner kronor har genomförts i januari 2022. Prognosen är nu 8 miljoner i överskott jämfört med budget på 44 miljoner i överskott. Denna första etapp inom Logistik Bålsta innehåller infrastrukturåtgärder som gynnar andra etapper exempelvis rondell och en större del av anskaffningsvärdet för marken har nu redovisats in i detta projekt. Det tillkommer nu kostnader för flytt av massor, cirka 8 miljoner kronor, arbete pågår dock för att denna kostnad ska utgå. Dessutom uppstår reservväg över järnvägen 500 000 kronor, förbättrad järnvägsövergång 600 000 kronor (renovering då tunga transporter har slitit på övergången). Svängfilen är genomförd längs med Björnängsvägen.

9015 Björnbrö/Logistik Bålsta kvarter 5-6

Kommunen har i samarbete med exploatör gjort natur- och fritidshöjande åtgärder i skogen mellan Skörby och kv 5-6. Prognosen är nu ett utfall på 102 miljoner kronor. Årets överskott om 6 miljoner kronor består huvudsakligen av VA-arbeten. Återstår infrastruktur i form av gång- och cykelväg, åtgärder i skogen som beräknas genomföras fram till 2023. Vägplanens kostnader på cirka 10 miljoner kronor är bortplockade.

9031 Draget

Projektet budgeterades 2015 till ett överskott på 21 miljoner kronor men beräknas nu till 7 miljoner kronor i underskott. Årets överskott består huvudsakligen av markförsäljning.

Mark och infrastruktur i Dragets industriområde färdigställdes 2017. Problem med markförhållanden, projektering, massahantering, VA-dimensionering, brist i kontinuitet av personella resurser gör att projektets ekonomi har försämrats väsentligt. VA-anslutningsavgifterna är också lägre än beräknat.

Projektet avslutas år 2022 med slutrapportering år 2023.

9051 Viby äng etapp E:2

Viby Äng etapp E:2 omfattar cirka 35 bostäder i småhus/parhus/radhus. Exploatören har byggt ut området i deletapper. Exploatören har byggt ut infrastruktur och överlämnar anläggningarna utan ersättning till kommunen. Projektet beräknas ge 1,2 miljoner kronor i överskott. Projektet förväntas kunna avslutas 2023 med slutrapportering.

9055 Viby äng etapp I+K, tidigt skede

Exploatering och detaljplanarbete pågår. Översyn av ett LSS boende i området pågår.

9091-9092, 9096 Bålsta C etapp 1, etapp 6, steg 1 och 2

I slutet av 2021 beslutade Kommunfullmäktige om exploateringsbudget för Bålsta C steg 1 och 2 om 107 miljoner kronor för nya ledningsdragningar för VA i Stockholmsvägen och centrumstråket. Förändringar under året är att Magnolia inte köpt marken vilket innebär en utebliven försäljningsintäkt på 10 miljoner kronor. En ny kalkyl för projektet har upprättats och en fördyring av Steg 1 och 2 kommer att presenteras för politiken. Ledningsdragningarna kan ses som det första steget i exploateringen för kommande bostäder (ledningsdragningen krävs även för att säkra långsiktig försörjning av Tvåhusområdet). Kommande bostäder, tillika intäkterna, är aktuellt på lite längre sikt och är beroende av VA-kapacitet. Värdering på mark etapp 1 är beställd för underlag till kommande budgeterade försäljningsintäkter. Entreprenaden i Stockholmsvägen är upphandlad och produktionen är startad. Entreprenad som tillhör etapp 1 finplanering intill resecentrum ska handlas upp och utföras våren 2023. Investeringsprojekt 1641 Stationsstråket är överflyttad till Gatu och parkavdelningen.

9100 Tvåhusplanen

Tvåhusplanen är ett bostadsområde som byggs i södra Bålsta med cirka 800 bostäder när det är helt utbyggt. Budget antogs av fullmäktige 2018 med underskott på 2,8 miljoner kronor. Första inflyttning i Tvåhus-området skedde i slutet av 2021. De kommunala anläggningarna i Tvåhus utförs som en totalentreprenad med samarbetsformen partnering. Etapp 1 har färdigställts. Årets överskott om 11 miljoner kronor avser huvudsakligen anslutningsavgifter för VA. Etapp 2 genomförs under kvartal 3 och 4 2023 där kommunen färdigställer gator och torgytor. Stor risk för att genomförandet kommer innebära högre prisnivå med hänvisning till rådande prisläge på grund av pandemin, Ukrainakris och höga bränslepriser.

9121 Björkvallen

Projektet avser cirka 115 bostäder i flerfamiljshus- och radhus som byggs på gamla Björkvallen och innehåller även en torgyta. Markförsäljning är genomförd och köpeskillingarna är erlagda av exploatörerna. Utbyggnaden av VA-anläggningar var försenade vilket fördyrat projektet, samt att budgeten för VA-anläggningar inte var tillräckligt stor. Dessutom behöver VA-anläggningar göras utanför exploateringsområdet, vilket inte finns med i den tidigare antagna exploateringsbudgeten. Även pandemin, Ukrainakrisen samt extremt dåliga markförhållanden har påverkat resultatet negativt. Ny exploateringsbudget antogs under 2021 med ett underskott på 22,7 miljoner kronor. Prognosen ser något bättre ut än budget.

9130 Entré Lillsjön

På grund av nya förutsättningar där bland annat mindre yta för kvartersmark finns för försäljning försämras projektets ekonomi. En ny exploateringsbudget behöver antas i samband med antagande av detaljplanen.

9140 Dalängen

Arbetet med detaljplanen för Dalängen har avbrutits och uppdraget att ta fram en detaljplan har avslutats. Mac Freeze har en fordran på kommunen där kommunen har bestridit fakturorna.

9150, Götenehus "småhus"

Budget är antagen. Projektets kalkyl innebär att projektet kommer att ge ett överskott till kommunen om 1,8 miljoner kronor. Projektet medför kommande årliga kostnader för

gata/parkverksamheten om 155 000 kronor bestående av drift- och kapitalkostnader.

9151 Götenehus, lägenheter

Avser främst övertagande av anläggningar från exploatör. Budget ska tas fram.

9160 Dragelund

Dragelund är ett projekt i fasen "tidiga skeden" vilket innebär att projektet är i en uppstartsprocess i samarbete med exploatör och kommunens planeringsavdelning. Avsikten är att lyfta upp ett exploateringsavtal med marköverlåtelse i samband med att detaljplanen antas. Budget för fasen "genomförande" kommer att arbetas fram vid ett senare tillfälle.

9170 Skokloster udde, tidigt skede

Detaljplanearbete och exploateringsarbete pågår.

9180 Gamla Chemetall, tidigt skede

Detaljplanearbete och exploateringsarbete pågår.

9190 Ekill, tidigt skede

Detaljplanearbete pågår och markansyningsavtal håller på att upprättas. Hyresgäst skall sägas upp och försäljning kan tidigast ske sommaren 2024.

9200 Hjalmars väg, tidigt skede

Exploaterings- och detaljplanearbetet är beroende av VA arbeten och måste invänta att investeringsprojekt beslutas på VA.

9210 Kalmarsand, tidigt skede

Detaljplanearbete och exploateringsarbete pågår.

9220, Smultronstället, tidigt skede

Detaljplanearbetet är uppstartat och nya direktiv för planen ska tas fram.

Nettoexploatering

Prognosen för samtliga pågående projekt, det vill säga kommunens exploateringsverksamhet, är underskott med 66,4 miljoner kronor, jämfört med det budgeterade överskottet med 9,6 miljoner kronor. En väsentlig orsak är att Bålsta C-projekten är budgeterade med 140 miljoner kronor i underskott för projektering och byggnation av infrastruktur, där kommande markförsäljningar inte ingår i budgeten på grund av osäkerheter.

Bilaga 6: Särredovisning av VA- och avfallsverksamhet

VA-verksamhet

Uppdrag och ansvarsområde

VA-avdelningen ansvarar för den kommunala dricksvattenförsörjningen och avloppsvattenreningen i kommunen. Det finns två vattenverk, två avloppsreningsverk, högreservoar, flera pumpstationer samt vatten-, spill- och dagvattennät.

VA-verksamheten ska arbeta för ett långsiktigt säkerställande av dricksvattenförsörjningen och minimera störningar på miljö och egendom för både samhället och kommuninvånare via avloppsvattenhantering och vattendistribution.

VA-verksamheten finansieras av intäkter från abonnenternas avgifter för vatten, avlopp och dagvatten och särredovisas därför från kommunens skattefinansierade verksamhet, enligt VA-lagen.

Väsentliga händelser

VA-avdelningen har hyrt in en vattenreningscontainer för att uppfylla mikrobiologisk barriär på vattenverket i Bålsta, samtidigt så ökas kapaciteten på vattenverket från 14 000 till 25 000 anslutna där VA garanterar gott och hälsosamt dricksvatten. Tack vare vattenringscontainern och ett sparbetande hos medborgarna, behövdes i år varken datumbevattning eller bevattningsförbud under sommaren.

Under 2022 har VA-avdelningen arbetat med att bygga en robust, fullt bemannad VA organisation. Det har inneburit anställning av sex drifttekniker, två abonnentsingenjörer, 1 projektledare samt en person till verksamhetsstöd.

Arbetet med utbytet av vattenmätare till digitala vattenmätare har fortsatt under året. På grund av komponentsbrist hos leverantören är arbetet dock något försenat.

Arbete inför ett medlemskap i Roslagsvatten har fortsatt och ett ytterligare uppdrag har getts angående att inleda diskussioner med Norrvatten om framtida medlemskap även där. Roslagsvatten är en expertorganisation inom taxor, juridik, projekt och drift medan Norrvatten är en leverantör av dricksvatten. I båda fallen rör det sig främst om kvalitets- och kapacitetshöjningar.

Ekonomi

VA-verksamheten har ett resultat på 13,8 miljoner kronor. I budget 2022 har VA-verksamheten budgeterat att använda 1,6 miljoner kronor ur VA-fonden. Resultatet innebär därmed att 15,4 miljoner kronor behöver tas i anspråk från VA-fonden.

Underskottet beror främst på ökade kostnader för energi och ökad kostnaderna för konsulttjänster på grund av hög personalomsättning under året. Även kostnader för leasing av container för kapacitetshöjning Bålsta vattenverk för att klara VA försörjningen bidrar till ökade kostnader. Underskottet påverkas även av att intäkterna blivit lägre än budgeterat på grund av sparbetande hos abonnenterna vilket minskar förbrukningen. Den minskade förbrukningen är positiv då den minskar påverkan på den allmänna VA-anläggningen men innebär även minskade intäkter. Däremot blir kapitalkostnaderna lägre än budgeterat på grund av senarelagda exploaterings- och investeringsprojekt. Även personalkostnaderna är lägre än budgeterat på grund av hög personalomsättning under året. På grund av leveransproblem till följd av kriget och pandemin blir även kostnaderna för inköp av vattenmätare mindre än budgeterat under året.

Det tidigare samlade överskottet i VA-fonden på 1,5 miljoner kronor minskar efter årets resultat till ett samlat underskott på 13,9 miljoner kronor.

Resultaträkning

tkr	Not	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Budget 2022
Verksamhetens intäkter				
Brukningssavgifter	1	55 643	55 186	60 960
Övriga intäkter		211	213	30
Anläggningsavgifter		35 531	24 279	
Periodisering av årets anläggningsavgifter		-35 531	-24 279	
Periodisering av tidigare års anläggningsavgifter		1 920	1 601	2 404
Förändring av investeringsfond				
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet (förutbetalda intäkter)				
Interna intäkter (inom koncernen)	2	2 410	2 221	0
Summa intäkter		60 184	59 221	63 394
Verksamhetens kostnader				
Externa kostnader	3	-52 471	-39 722	-40 086
Interna kostnader (inom koncernen)		-4 143	-3 719	-3 953
Avskrivningar	4	-14 113	-13 265	-15 638
Summa kostnader		-70 727	-56 706	-59 677
Finansiella intäkter		1 504	1 294	1 941
Finansiella kostnader		-6 371	-5 827	-7 228
Summa verksamhetens nettokostnad		-4 867	-4 533	-5 287
Resultat före extraordinära poster		-15 410	-2 018	-1 570
Extraordinära intäkter				
Extraordinära kostnader				
Årets resultat		-15 410	-2 018	-1 570

Not 1

Brukningssavgifter tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Fast förbrukningssavgift VA	23 877	23 130
Rörlig förbrukningssavgift VA	31 738	32 037
Övriga ersättningar	28	19
Summa intäkter	55 643	55 186

Not 2

Interna intäkter (inom koncernen)	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Fast förbrukningssavgift VA	927	894
Rörlig förbrukningssavgift VA	1 477	1 302
Övriga interna intäkter	6	25
Summa intäkter	2 410	2 221

Not 3

Externa kostnader tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Personalkostnader	-10 848	-10 609
Övriga kostnader	-41 623	-29 113
Summa kostnader	-52 471	-39 722

Not 4

Avskrivningar tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Bålsta vattenverk	-908	-907
Skokloster vattenverk	-216	-216
Bålsta reningsverk	-6 352	-6 262
Skokloster reningsverk	-163	-152
Högreservoaren	-8	-8
Bålsta ledningar	-4 915	-4 180
Skokloster ledningar	-139	-131
Larm och kommunikation	-41	-48
Bålsta pumpstationer	-748	-732
Bålsta dagvattendammar	-59	-59
Bilar och inventarier	-564	-570
Summa kostnader	-14 113	-13 265

Balansräkning

tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Tillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar*	717 283	553 817
Maskiner och inventarier	1 500	2 065
Summa anläggningstillgångar	718 783	555 882
Lån till kommunen*	155 211	121 702
Summa finansiella anläggningstillgångar	155 211	121 702
Summa tillgångar	873 994	677 584
Eget kapital och skulder		
Eget kapital ingående värde	1 549	3 567
Årets resultat	-15 410	-2 018
Summa eget kapital	-13 861	1 549
Pensioner		
Summa avsättningar		
Lån av kommunen*	731 940	553 232
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter	155 211	121 702
Summa långfristiga skulder	887 151	674 934
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Semester och övertidsskuld	704	1 101
Summa kortfristiga skulder	704	1 101
Summa eget kapital och skulder	873 994	677 584

* föregående år har justerats

Investeringar

tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Budget avvikelse	Bokslut 2021
Utgifter Investering	-172 660	-158 489	14 171	-84 044
Utgifter Exploatering	-12 147	-20 126	-7 979	-24 780
Summa	-184 807	-178 615	6 192	-108 824

Avfallsverksamhet

Uppdrag och ansvarsområde

Avfallsverksamheten arbetar för en långsiktig och hållbar avfallshantering. Verksamheten ansvarar för att samla in och transportera hushållsavfall och liknande avfall till en behandlingsanläggning där avfallet tas omhand.

Avfallsverksamheten finansieras av intäkter från avgifter och särredovisas därför från kommunens skattefinansierade verksamhet.

Väsentliga händelser

Håbo kommun har tillsammans med Sigtuna, Knivsta och Upplands-Bro kommuner tagit fram ett gemensamt förslag till en ny avfallsplan 2023-2030. Avfallsplanen antogs den 12 december och gäller från 1 januari 2023.

Tillsammans med Sigtuna och Upplands-Bro kommuner har avfallsverksamheten gett E.ON i uppdrag att återvinna den flygaska som uppstår vid produktionen av kraftvärme. Ragn-Sells anläggning för återvinning av flygaska ligger alldeles intill E.ON, vilket gör transportvägen för askan minimal. Genom att återvinna flygaska bidrar kommunerna till att råvaror används om och om igen i en allt mer cirkulär ekonomi.

Personalen på ÅVC (återvinningscentralen) har genomfört fem fantastiska utställningar i samarbete med Bålsta centrum. Utställningarna har gett inspiration om minskad konsumtion och visat på återbruk samt informerat om Skattkammaren på återvinningscentralen. Gensvaret från kommuninvånarna har varit mycket positivt. Skattkammaren är platsen som ger använda föremål ett längre liv. Där kan saker lämnas in men det går också att hämta och fynda det som någon annan har lämnat.

Mobila ÅVC:n har kommit till Skokloster igen efter två års uppehåll under pandemin, det har varit mycket uppskattat.

Ekonomi

Avfallsverksamheten har ett resultat på -434 000 kronor. I budget 2022 har avfallsverksamheten budgeterat att använda 800 000 kronor av fonden. Resultatet är därmed 366 000 kronor bättre än budget.

Det bättre resultatet beror på ökade intäkter för försäljning av material från återvinningscentralen och lägre behandlingsavgifter på grovavfallet. Resultatet minskas dock på grund av lägre intäkter på förpackningsmaterial, högre behandlingsavgifter på farligt avfall, högre entreprenadkostnader och högre reparationskostnader på maskiner jämfört med budget.

Det tidigare samlade överskottet i avfallsfonden på 642 000 kronor minskar efter årets resultat till ett samlat överskott på 208 000 kronor.

Resultaträkning

tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Budget avvikelse	Bokslut 2021
Externa intäkter	30 298	30 347	49	28 756
Interna intäkter	2 301	2 614	313	2 477
Summa intäkter	32 599	32 961	362	31 233
Verksamhetsköp, bidrag, underhållsmaterial	-14 833	-15 770	-937	-14 458
Personalkostnader	-6 472	-6 711	-239	-6 362
Övriga kostnader	-8 432	-8 049	383	-8 046
Interna kostnader	-2 862	-2 865	-3	-2 869
Summa kostnader	-32 599	-33 395	-796	-31 735
Resultat	0	-434	-434	-502

Investeringar

tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Budget avvikelse	Bokslut 2021
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	-93
Summa	0	0	0	-93

10 Granskningsrapport

**Kommunrevisionen
Håbo kommun**

Till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
för kännedom

Granskning av bokslut och årsredovisningen 2022

Vi förtroendevalda revisorer har gett KPMG i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2022. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Granskningen sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras genom fastställd normering av SKR och Skyrev. Detta innebär att granskningen inte uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). Det innebär att vi inte uttalar oss över årsredovisningen så som vi gjort om dessa krav varit uppfyllda.

Kommunstyrelsens bedömning är att kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt- och verksamhetsperspektiv. Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen är:

- förenligt med ett av tre finansiella mål.
- förenligt med de övergripande verksamhetsmålen "Öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande", "Utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov" och "Utveckla mötesplatser som stärker Håbos attraktivitet som fullmäktige beslutat om.

Vi har granskat årsredovisningen och vi har inte funnit några väsentliga felaktigheter i denna. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed.

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet, och i granskningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Bålsta 20 april 2022

På uppdrag från Håbo kommuns revisorer

Inger Kölestam
Ordförande

Missivet godkändes digitalt på sammanträdet 2023-04-20

Bilaga: Rapport KPMG Granskning av bokslut och årsredovisning 2022

